

TEDNIK

Štev. 17/18 Cena te številke 20 din

TRBOVLJE, 1. MAJA 1958

Leto XI

Praznik vseh nas

Letošnji 1. maj je za jugoslovanske narode še posebno pomembnega značaja. Če se ustavimo samo pri glavnih značilnostih, vidimo, kako pisano je naše družbeno življenje. Na naši razvojni poti je vsekakor zgodovinskega pomena uvedba delavskih svetov, katerih osemletnico bomo obhajali letos. Ti organi v našem družbenem upravljanju pomenijo vsekakor začetek nove dobe, dobe graditve neposredne socialistične demokracije. Danes po osmih letih upravljanja naših podjetij po delavskih svetih beležimo lahko zares navdušujoče uspehe. Danes si ni mogoče misliti podjetja ali ustanove brez tega družbenega organa. Delovni ljudje dobivajo s tem samoupravnim organom vse širši vpogled v naše gospodarstvo nasploh in posebej za vsako podjetje, s tem pa zavest, da je delovni človek resnični upravljevalec družbenih sredstev in lastnik ustvarjenih produktov. Na Zahodu in Vzhodu je mnogo velikih držav, ki so gospodarsko in tehnično bolj razvite kot naša, ki imajo vsestranske, boljše pogoje in materialno osnovo, pa si vendar še danes ne upajo iti na tako široko pot demokracije, čeprav naš jugoslovanski primer in izkušnje prepričljivo dokazuje njegovo vrednost in učinkovitost. Ovirja za to je pri njih predvsem v tem, da pri njih še vedno prevladuje zastarela miselnost in podcenjevanje zrelosti in sposobnosti delovnega ljudstva za upravljanje podjetij — po drugi strani pa želja za ohranitev koristi in privilegijev posameznikov. Delovno ljudstvo v svetu pa se bori tudi za to pravico in si jo postopoma tudi prisvaja.

Drugi večji in pomembni dogodek za jugoslovanske narode ter velik prispevek za še večji ugled Jugoslavije v svetu pa so vsekakor nedavne volitve v republike in v zvezno ljudsko skupščino. Te volitve so bile po udeležbi volivcev odraz in potrditve pravilne jugoslovanske politike. Delovno ljudstvo Jugoslavije je na teh volitvah ponovno, vse krepkeje pokazalo pripadnost velikim socialističnim idejam, dokazalo svojo socialistično zavest ter pripravljenost za nadaljnjo vztrajno borbo za izgradnjo socialističnega družbenega sistema v državi. Volitve so jasen dokaz, da delovni ljudje širom po Jugoslaviji cenijo pridobitve narodno-osvobodilne vojne, da so sposobni in pripravljeni za ohranjanje teh pridobitev, da so jih vredni, zavedajoč se, od kod te pridobitve tudi izhajajo. Volitve so bile spet velika politična manifestacija jugoslovanskih narodov za odobravanje in za uvrstitve jugoslovanske notranje in zunanje politike — hkrati pa krepka moralna klofuta vsem tistim, ki negirajo našo politiko in dvomijo v pravilnost naše poti.

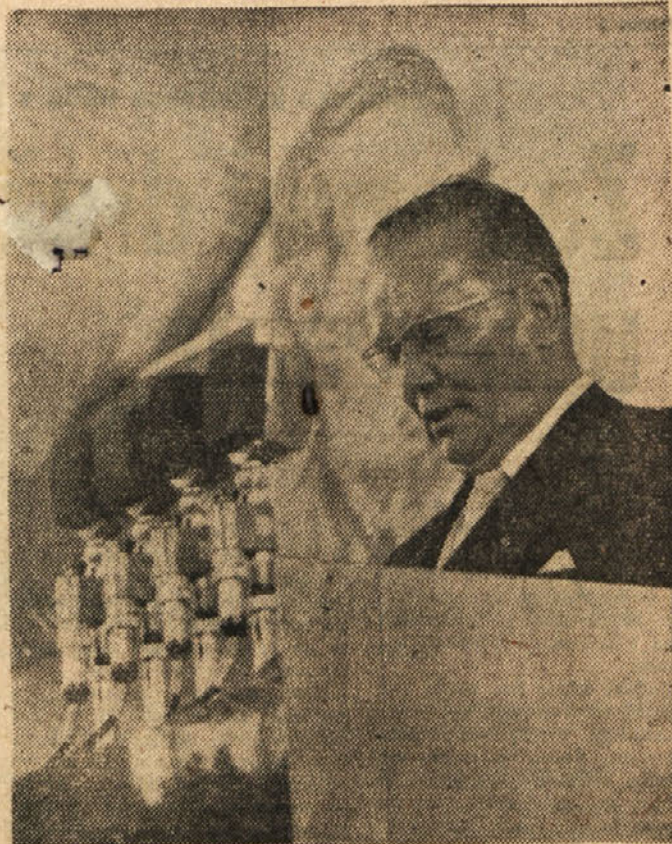
Nadaljnji velik dogodek v naši politiki moramo šteti VII. kongres ZKJ, ki se je ravnokar končal. Ta kongres ni samo velike važnosti za Jugoslavijo, ampak je prav tako velikega pomena za ves svet. V dneh sedanja tega kongresa nismo prisluhnili na njem izgovorjenim besedam samo mi, ampak jih je z veliko pažljivostjo poslušala vsa svetovna javnost. Razume se, da je za nas, jugoslovanske državljane ta kongres posebnega pomena predvsem zato, ker pomeni važno prelomnico v našem družbenem življenju ter v naših medsebojnih odnosih nasploh. Nedavno pismo CK ZKJ ter kongres ZKJ sta važna argumenta ter močno orožje proti vsem negativnim pojavom, ki se še tu in tam pojavljajo v raznih oblikah.

Prav zaradi naših doseženih uspehov in za nas važnih dogodkov lahko letošnji 1. maj z velikim začudenjem in veseljem praznujemo. To je naš praznik, ki ga že dolga leta praznujemo in ga vsako leto željno pričakujemo. Ta naš praznik naj bo v naši socialistični domovini mogoča manifestacija enotnosti in pripravljenosti vseh delovnih ljudi, boriti se pod vodstvom tovariša Tita za zmago socialistične notranje in zunanje politike Jugoslavije. Mednarodni značaj 1. maja je prav gotovo važen za nadaljnji boj v graditvi socializma pri nas in v svetu. Kakor pred 68 leti je prvi maj tudi danes dan, ko ves napreden svet z delavskim razredom na čelu štiti in ve, kakšna velikanska ustvarjalna sila je utelešena prav v delavskem razredu, če se v boju za človeški napredek oborožuje z ideologijo znanstvenega socializma. Še tako krvavi obračuni nad delavci nekoč niso nikdar mogli preprečiti prvomajskega praznovanja. Iz leta v leto narašča in se širi boj za zmago socializma pri nas in v svetu. Podpiranje svetlih perspektiv v nadaljnjem razvoju socializma na osnovi do sedaj doseženih uspehov, ki so vidni v vsakem našem kraju in v vsakem kolektivu, bo še bolj izpodbudilo naše napore za večjo storilnost, za boljše organizacijo delovnega procesa in za vestnejše upravljanje in delo v vseh družbenih področjih. Prvi maj naj bo tudi v bodoče tisti spominski dan, tista gonilna sila, da bomo vse naloge, ki jih pred nas postavlja naša socialistična stvarnost, kot zavedni patrioti naše socialistične domovine tudi vestno in natanko izvršili.

Ta velik praznik delovnih ljudi ne bomo obhajali v zakajenih gostilnah v slabem zraku — temveč zunaj v lepi prirodi naj nam mine ta pomembni dan.

Naj živi 1. maj 1958!

Anton Sutar

Zasavje si je nadelo spet slavnostno podobo. Spet je zavihralo na stotine delavskih zastav, spet se bodo oglašale v pomladni dan budnice in streli. Zažareli bodo kresovi. Delavskemu prazniku v pozdrav.

Iz vseh krajev dobivamo številna poročila o bogatem praznovanju 1. maja.

V Trbovljah je bilo že te dni več športnih prireditelj za pokal občinskega sindikalnega sveta, TVD "Partizan" bo pripravil slavnostno akademijo, 30. aprila pa bo tudi koncert moškega pevskega zbora "Zarja".

Dogodek leta bodo za ljubitelje motorizma velike avto-moto dirke na Katarino, ki so na sporedu 2. maja.

Zagorje, ki je pred nekaj dnevi že začelo s praznovanjem dneva mladosti, bo tokrat doživelo vrsto najrazličnejših prireditelj, na katerih bo prišlo do izraza razgibano življenje organizacij in društev. Rudarji bodo imeli na vseh svojih obratih slovesna zborovanja in na njih obudili spomine na težke čase borb za pravice delavskega razreda, na večer pred praznikom pa bo v domu TVD "Partizana" tudi pisana kulturno-športna akademija.

Uro pred praznikom

Hrastniški rudarji, steklarji in kemičarji so tokrat pripravili še posebej slovesno praznovanje.

Prvega maja jutraj bodo imeli na letnem telovadišču TVD "Partizana" veliko prvomajsko zborovanje popoldne in naslednji dan pa se bodo razvedrili na različnih športnih in kulturnih prireditvah doma in v okolici.

V Radečah bo, kot vedno doslej, slovesna akademija. Pisan spored pa so pripravili tudi v vseh okoliških krajih.

Sevnjski kolektivi bodo priredili razgibane interne proslave, zvečer pred praznikom bo slavnostna akademija, na bližnjih gričih pa kresovanje.

V senovski občini bodo po vseh krajih akademije, ribiči v Brestanici pa bodo predali namenu novi brestaniški ribnik. Ob tej priložnosti se boste lahko s čolni popeljali po mirni gladini posavskega jezera.

V Vidmu-Krškem bodo imeli prav tako najrazličnejše prireditve in občinsko proslavo s slavnostnim govorom o pomenu letošnjega praznovanja.

Bogat program so pripravili v Brežicah in okoliških krajih. Najrazličnejše kulturne in športne manifestacije v mestu in po vaseh ter radost občanov bodo dali najboljši poudarek prvemu maju.

Mnogo ljudi bo ob praznikih obiskalo planinske izletniške točke in znana turistična področja.

Letošnji prvi maj bo kar najlepše minil.

Kongres naše moči

V TOREK SE JE ZAČEL, V SOBOTO PA KONČAL V LJUBLJANI VII. KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE, KI JE PO SVOJEM POMENU PRESEGEL MEJE NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE — VII. KONGRES JE POTRDLIL NAŠO PREHODNO POT IN NEOMAJNO VOLJO JUGOSLOVANSKIH DELOVNIH LJUDI ZGRADITI MOČNO SOCIALISTIČNO JUGOSLAVIJO — ZA GENERALNEGA SEKRETARJA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE JE BIL Z NEZNANSKIM NAVDUŠENJEM VNOVIČ IZVOLJEN TOVARIŠ TITO

Se danes je bela Ljubljana v prazničnem razpoloženju, še vihrajo zastave v spomladanskem vetriču, velika dvorana na Gospodarskem razstavišču je onemela, toda pred nami je in bo še dolgo podoba velikanske manifestacije moči in enotnosti jugoslovanske socialistične skupnosti, ki ji je bila priča prostrana dvorana, Ljubljana, vsa domovina in ves prostorni svet.

To je bil kongres naše moči, to je bil kongres plameteče ljubezni naš jugoslovanskih de-

lovnih ljudi do Zveze komunistov, do socialistične skupnosti, to je bil kongres, ki nam je zakoličil našo nadaljnjo pot, pot našega socialističnega razvoja.

V spominu mi bo ostal na videz majhen, vendar pomemben dogodek. Na dan začetka kongresa je bilo v našem mestu nadvse živahno. Ljudje so se ustavljali pred zvočniki, namučeni na Delavskem domu, in z zanimanjem sledili odvarjanju kongresa. Opoldne so šolarji šli iz šole, Gruča

otrok je obstala nekoliko dalje od zvočnika in poslušala prenos kongresa. Desetleten fantič me je ustavil in dejal: »Ali ne, tovariš, da se ne motim: zdaj govori na kongresu tovariš Tito? Po glasu ga poznam!« Potem je sošolcem nasmevano prikimal, kar je pomenilo: saj sem vedel, nisem se zmotil!

Vsa Jugoslavija je tako prisluhnila besedam tovariša Tita in njegovim sodelavcem in vsem delegatom na tem zgodovinskem kongresu. Povedano je bilo vse, kar je bilo treba po-

vedati in kar smo želeli zvedeti. Zvedeli smo, da smo v zadnjem razdobju dosegli silne uspehe na vseh področjih našega družbenega življenja, da naše trdo delo ni bilo zaman, niti naše odrekanje temu ali onemu. Pred našimi očmi se je ponovno razgrnila pisanost povojnega dogajanja, silna in neomajna prizadevnost in volja naših delovnih ljudi, delati za razvet naše domovine.

Povedano pa je bilo tudi vse tisto, kar nas čaka na naši nadaljnji poti, kar bomo morali še storiti za nadaljnjo rast in krepitve socialistične jugoslovanske skupnosti in za zmago socialističnih načel v svetu. Že sam program naše Zveze komunistov, ki so ga narekovali izkušnje, številne izkušnje, nabrane na že prehojeni poti, nam kaže, kaj želimo in kaj hočemo doseči, ne glede na to, če komur koli v svetu to ni všeč. Program Zveze komunistov je temelj bodoče aktivnosti in boja za socializem, je izraz naših teženj, hotenj in živa priča naše privrženosti internacionalizmu.

Zdaj je na nas vseh, da uresničujemo začrtani program, da začnemo izpolnjevanje bogata določila in napotke tega važnega kongresa v vsakdanjem življenju.

Moramo biti odkritosrčni in povedati, da to delo ne bo nič lažje, kot dosedanje, vendar nas bo ob tem izvajanju napotkov kongresa spremljala živa in gibalna zavest, da smo premagali najhujše težave, da v tem boju nismo osamljeni, in da so za nami milijoni jugoslovanskih ljudi, naša Zveza komunistov s tovarišem Titom na čelu. Ta zavest nas bo vztrajno silila naprej, naprej za uresničitev naših svetlih idealov.

Na čelu naše Zveze je ponovno tovariš Tito. Človek, ki mu neomajno zaupamo, ki ga pozna ne samo naša socialistična skupnost, marveč ves svobodoljubljen svet, tovariš, ki se ni nikdar ustrašil trnove poti, po kateri je hodil vse življenje ne zase, marveč za delovne ljudi.

TOVARIŠ TITO PONOVNO PREDSEDNIK REPUBLIKE

Prejšnji četrtek in petek se je v Beogradu sešla na prvo zasedanje novo izvoljena Zvezna ljudska skupščina, ki je najprej izvolila za svojega predsednika Petra Stambolija, za podpredsednika pa Vladimira Simića, dr. Pavla Gregorića in Franca Leskovika.

Poslanec so z nepopisnim navdušenjem vnovič izvolili za predsednika republike tov. Tita. Tovariš Tito je bral na tem zasedanju tudi obsežno poročilo o delu Zveznega izvršnega sveta od leta 1954 do leta 1957.

Zvezna ljudska skupščina, ki je izvolila tudi nov zvezni izvršni svet, katerega podpredsedniki so Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Čolaković in Mijalko Todorović. Sekretar je Veljko Zeković, člani pa: Ljubo Babić, dr. Marjan Breclj, Hasan Brkić, Krsta Crvenkovski, Peko Dapčević, Stevan Doronki, Ivan Gošnjak, Avdo Humo, Slavko Komar, Ivan Krajačić, Sergej Kraigher, Moma Marković, Nikola Minčev, Slobodan Penzić, Krsto Popivoda, Milentije Popović, Koča Popović, Vladimir Popović, Dobrivoje Radosavljević, Djuro Salaj, Svetislav Stefanović, Velimir Stojiljković in Lidija Sentjura.

PROGRAMNA LISTINA VII. KONGRESA BO OSNOVA ZA VSO NAŠO AKTIVNOST IN BOJ V PRIHODNJE

Z občinske konference SZDL v Zagorju

Za razvoj družbenega upravljanja

Tako poročila in razpravo na zadnji občinski konferenci organizacije Socialistične zveze v Zagorju je prevečala osrednja misel: vztrajno delati za razvoj in krepitev družbenega upravljanja. Tako vzbujeno zanimanje najširšega kroga državljanov za družbeno upravljanje mora v prihodnje pokazati lepe uspehe.

Ljudski odbor kot celota vsestranski delovni tako, kot je bilo pričakovati. Vzrok zato je delno v sestavi, delno pa zaradi materialne osnove, ki ni bila taka kakor so zahtevale potreba. Preveč je bilo tudi formalnih potrditev sklepov ali ukrepov. Manjkala pa je tudi perspektivni delovni načrt, ki bi omogočal sistematično delo LO. Tudi sveti LO so doslej vse preveč reševali le trenutne naloge, nekateri pa niso delali niti tega. Tudi delo ostalih organov družbenega upravljanja v zagorski občini ni bilo najboljšo, delno tudi zato, ker so bili ti organi vse pre-

več prepuščeni sami sebi. Tako niso mogli v celoti zaživeti potrošniški sveti, šolski odbori, hišni sveti itd.

Tovariš Rudi Bregar, sekretar Obk ZK, je v razpravi govoril o polovičarstvu, o nedoslednosti in površnosti, ki se začeni pri gospodarstvu, se vleče skozi LO in se konča v svetu ali organu podjetja. Poudaril je, da s to prakso ne gre nadaljevati, in naglasil, da je treba iti naprej po poti čistih računov in odkritega razpravljanja o težavah in problemih. Prav tako nujno pa je, da prav vsi delajo za krepitev komunice kot osnove celice našega družbenega razvoja. Mladini in mladi generaciji v Zagorju, ki sedaj dorasča, in njeni organizaciji pa je zaradi izredno uspešnega dela izrekel polno priznanje.

Okrajni sekretar Zveze komunistov, tovariš France Kimovec — Ziga, pa je v razpravi

naiprej govoril o VII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Potem pa je razpravjal o mladinskem in ženskem vprašanju. Predvsem je naglasil, da je žensko vprašanje tudi družbeno vprašanje. Socialistična zveza o morala kot politična organizacija poudarja več pozornosti političnemu osvoboditvenemu delu. To pa je tudi eno od osrednjih vprašanj, ki se bo pojavilo, brž ko se bodo razvile stanovanjske skupnosti, hišni sveti, potrošniški sveti in drugi organi družbenega upravljanja. Danes je na primer popolnoma normalno, da delimo delo na moško in žensko delo. To pa nikakor ni in ne more biti perspektiva socializma. To je določena mentaliteta, katere nosilec pa so včasih tudi žene same.

Delegati so z zanimanjem sledili izvajanjem tovariša Kimovca. Na konferenci so izvolili nov 39-članski plenum občinskega odbora SZDL, delegate za okrajno konferenco in odbor sklada za razdeljevanje finančnih sredstev društvom in organizacijam.

DELEGATI IN GOSTJE NA OBČINSKI KONFERENCI SZDL V ZAGORJU

Dijaki so sadili topole

Dijaki višjih razredov gimnazije v Brežicah so se pretekli dnevi odlikovali z izredno skrbnim delom pri sajenju topolovih sadik. Posadili so v svojem prostoru 800 skoro tri metre visokih topolovih dreves vzdolž obale Save. Drevesca so posadili v oddaljenosti 5 m v pasu, dolgem 5 km od izvira Krke v Savu, v smeri proti Krškem. Tako je določeno v načrtu snovanja topolovih nasadov v Spodnjem Posavju.

Topol daje prvovrstno surovino za izdelavo celuloze in papirja, tega nepogrešljivega proizvoda v današnji dobi. Ako bodo ta drevesca, ki so bila posajena, dobro uspevala, bo to koristno za kmete iz Krške vasi, Skopice in drugih naselij, katerih last so omejene parcele, kakor tudi za bližnjo tovarno papirja na Vidmu, ki porabi letno velike količine lesa za proizvodnjo papirja.

Inž. A. S.

Štafeta mladosti

Samo nekaj dni nas še loči od dneva, ko bo tudi skozi naš okraj tekla zvezna štafeta s pozdravi delovnega ljudstva k rojstnemu dnevu tovariša Tita. Pot štafete bo šla 9. maja po trasi bodoče avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb, nosila pa jo bodo mladinski brigadirji.

Kakor vsako leto bo republiška štafeta tudi letos 8. maja hitela skozi naše Zasavje. Prevezli jo bomo v Gradnici od celjskega okraja in jo na Vačah predali predstavnikom ljubljanskega okraja. Republiški štafeti bomo priključili tudi palice našega okraja s pozdravnim pismom prebivalstva Zasavja. Okrajna štafeta za spodnji del našega okraja pa bo 9. maja opravila pot od Sevnice do Catež pri Brežicah, kjer se bo pridružila zvezni progi.

Štafete s pozdravi naših delovnih ljudi bodo takrat šle tudi iz vseh drugih večjih krajev izven občinskih središč. Takih stranskih štafetnih poti bo okrog 25, njihova dolžina pa bo znašala 276 km. V vseh štafetah bo teklo več tisoč ljudi, predvsem pa mladine. Veliko število ljudi pa se bo udeležilo štafetnih sprejemov, ki jih bodo v vseh večjih krajih organizirale družbene organizacije.

Podrobno časovnico o štafeti imajo vsa društva »Partizana«, zato nismo šteli za potrebno, da jo ponavljamo tudi v našem listu.

Volitve v delavske svete v Radečah

TOV RUDI BREGAR JE IZVOLJEN ZA NOVEGA PREDSEDNIKA OBČINSKEGA ODBORA SZDL V ZAGORJU.

Nekatera podjetja v Radečah so že izvedla volitve v svoje delavske svete. Povsod so dobro izpadle in tudi sestavi novih samoupravnih organov je skoraj v vseh primerih zadovoljivo. Izvoljenih je bilo tudi precej žena in mladine, kar se v prejšnjih letih ni zgodilo. Radeška Papirnica in zidaniška Cementarna bosta volitve izvedli prihodnji teden. V Papirnici je kandidatna lista zelo dobro sestavljena. Polovica kandidatov je mlajša od 30 let, deset pa jih je celo mlajših od 25 let. Tudi žena ne manjka. Lahko smo prepričani, da bodo mnogi izmed teh mladih ljudi izvoljeni, ker jim člani delavskega kolektiva zelo zaupajo. Podobno je v Cementarni, kjer volije zastopnike za centralni delavski svet trboveljske Cementarne.

delavske svete je bilo v radeških podjetjih precej živahnih razprav, ki so se nanašale na vprašanje proizvodnje in na odnose med ljudmi v kolektivu. Zlasti je bilo mnogo slišati o samoupravljanju v podjetju »Peta«. Tu so delavci opozorili na nekatere napake, ki jih bodo morali odgovorni ljudje v tovarni rešiti. Delavski svet v tem podjetju se bo moral v svojem delu pokazati zelo elastičen in samozavesten, da bo lahko pridobil zaupanje kolektiva. Prav pa bi bilo, da bi v takih primerih tudi občinski sindikalni svet pomagal, da zmašalo v podjetju prava in zdrava načela.

Na splošno lahko trdimo, da je bil na področju samoupravljanja v radeški občini dosežen znatni napredek, ki ga je mogoče iz dneva v dan bolj opaziti.

V zvezi z volitvami v nove

Z občinske konference SZDL v Radečah

Kmetijstvo in družbeno upravljanje v ospredju

Minulo nedeljo je bila v Radečah občinska konferenca SZDL. Predsednik občinskega odbora SZDL tov. Janez Zeleznik se je v svojem izrednem poročilu dotaknil vseh področij družbenega dogajanja v občini kakor tudi v okraju in republiki.

Ugotovljeno je, da je bila politična razgibanost v občini v preteklem letu po zaslugi Socialistične zveze izredno močna in

v vprašanju kooperacije kmetijskih proizvajalcev in zadrug. Drobnegega proizvajalca je treba prepričati, da je zadruga ustavnost, katere glavni namen je pomagati posamezniku k napredku, od česar bo imela korist tudi skupnost. Naloga zadrug pa je, kako pridobiti vse kmetovalce za skupno delo, od katerega bodo imeli korist sami in z njimi tudi družba.

Delegati so nadalje mnogo govorili o družbenem upravljanju, ki pa je prvenstveno odvisno od zavesti aktivnosti ljudi, ki v tem upravljanju sodelujejo. Nekateri organi družbenega upravljanja so že dosegli uspehe v svojem delu, so pa še vedno tu di taki, ki po svoji krivdi životarijo in skupnost od njih nima ničesar.

Precej so tudi razpravljali o šolstvu in zdravstvu. Šolstvo v občini je sprito pomanjkanja učnih prostorov več kot problematično — stvari ja se bodo z novo šolsko reformo še bolj poostrele. Dolžnost sleherne družbene enote v občini je, da sodeluje pri reševanju vprašanja pomanjkanja šolskih prostorov. Podobno j tudi v zdravstvu. Sedanje zdravstvene ustanove v občini so obutno premajhne in le s težavo zmagujejo svoje delo.

Lahko trdimo, da je prišlo na konferenci na dnevni red res obilo aktualnih problemov, za reševanje katerih je potrebno sodelovanje vse javnosti v radeški občini.

Konferenca sa je udeležila tudi poslanka v republiškem zboru tov. Mima Zupančičeva, ki je v razpravi osvetlila še nekatera vprašanja in dala vrsto predlogov za bodoče delo SZDL v občini.

Kako študirati program in statut Zveze komunistov Jugoslavije

zaradi tega tudi uspehi niso izostali. Akoravno je ostalo še mnogo vprašanj neresenih, je bil vendar dosežen lep napredek v komunalni dejavnosti, kmetijstvu, družbenem upravljanju, zlasti se v delavskem samoupravljanju, in društveni aktivnosti v občini. SZDL in tudi ostale subjektivne sile pa čaka rešitev številnih vprašanj, ki ovirajo še hitrejši družbeni in gospodarski napredek v občini.

Zlasti je tu mišljeno kmetijstvo in družbeno upravljanje, o čemer so delegati v razpravi povenstveno govorili. Iz razprave bi sklepali, da KZ v občini v pospejevanju kmetijstva in kmetijske proizvodnje še niso zavzele tistega mesta, ki jim po njihovih nalogah in pomenu gre. Kmetijski proizvajalci si žele konkretnega dela zadrug zlasti tam, kjer se že leta in leta ugotavlja zastoj, ki je glavna ovira za hitrejši razvoj kmetijstva in njegove proizvodnje, ki so zanjo dane v občini vse možnosti za povečanje. Sprito velike razdrobljenosti kmetijskih posestev je nujno napraviti odločne korake napre-

Pred dnevi je bil v Trbovljah plenum OK ZKS, na katerem so razčlenili minule volitve v zvezno in republiško ljudsk. skupščino. V zvezi s tem so ugotovili, da so volitve pokazale izredno zavest delovnih ljudi! Udeleženci plenuma so razpravljali tudi o posameznih primerih škodljivih tendenc v pripravah na volitve in obsodili primere komunistov, ki so bili včasih celo nosilci takih negativnih pojavov. To pa so bili — kot razčleno — samo posamezni primeri, medtem ko je večina komunistov in ostalih delovnih ljudi pokazala v pripravah na volitve izredno prizadevanost, kar se je nujno odrazilo tudi v volilnem rezultatu, najboljšem v zgodovini Zasavja.

O programu in statutu ZKJ je govoril sekretar OK ZKS, France Kimovec — Ziga, ki je med drugim dejal, da je program prvi poskus po oktobrski revo-

luciji, analizirati stanje in bodoči razvoj socializma, ne samo pri nas, ampak v celem svetu. Nadalje je dejal, da bi bilo napočno, študirati statut ločeno od programa, ker je to dvojje neločljivo in ju je treba tako tudi obravnavati. Do kongresa ZKJ je seveda nemogoče, da bi komunisti podrobno proučili celoten program, zato je potrebno, da se najprej lotijo tistega poglavja, ki se neposredno povezuje z njihovim področjem dela. Pozneje pa bodo morali preštudirati še ostala poglavja, pri čemer bo treba opustiti staro prakso, da so predavali predavatelji, komunisti pa so bili samo poslušalci.

Sicer pa študij programa in statuta ZKJ ni nobeno kampanjsko delo, ker se bodo morali komunisti zatekati k njima še leta in leta ter črpati iz materiala navodila za svoje konkretno delo.

TOLE SO LETOSNJI UDELEŽENCI KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE V TRBOVLJAH V CLANKU LAHKO PREBERETE, DA SO SE FANTJE IN DEKLETA NAUČILI TOLIKO KORISTNIH STVARI, DA BODO BOLJ KOS ODGOVORNIM NALOGAM NA SVOJIH KMETIJSKIH POSESTVIH

Z občinske konference SZDL v Hrastniku

SZDL - dobra šola za delovne ljudi

Občinska konferenca SZDL v Hrastniku, ki je bila prejšnjo nedeljo v Hrastniku, je prikazala bogato dejavnost osnovnih organizacij Socialistične zveze v občini kakor tudi plodno delo na vseh ostalih področjih družbene dejavnosti. Delo SZDL v Hrastniku je še pobilže osvetlila občirna razprava, ki se je razvila po poročilu predsednika tov. Jožeta Klanjška in sekretarke tov. Fanike Vizovišek.

Se pred začetkom konference so delegati in gostje tovariša Kenka, da se pošlje tovarišu Titu ob njegovi izvolitvi za predsednika Jugoslavije pozdravna brzojavka.

Predsednik SZDL Hrastnik je v svojih izjavah predvsem podčrtal pomoč organizacije pri zadnjih skupščinskih volitvah, saj je bila občina Hrastnik v okrajnem merilu glede udeležbe in uspeha pri volitvah na drugem mestu. Prav podrobno se je tovariš predsednik dotaknil razvoja družbenega uprav-

ljanja v občini ter naglasil, da je le-to doseglo lep razmah, zlasti se v večjih podjetjih, in da je bilo pri nedavnih volitvah v delavske svete izvoljeno več žena in mladine. Tako je v novem delavskem svetu hrastniške Steklarne 10 žena in pet mladincev. Tudi v družbenem upravljanju se posamezni delavci uveljavljajo, zlasti aktivne so komisije, ki krepko delajo. Za področje novega rudniškega obrata na Novem Dolu se so stavili predlog, da se tamkaj izvoli obratni delavski svet.

V ostali dejavnosti družbenega upravljanja so posebno aktivni hišni sveti, medtem ko tega ne moremo trditi za potrošniške svete. Vprašanju šolstva in mladine bo treba posvetiti več pozornosti, kar je potrdila občirna razprava o tem problemu.

Od 6672 volivcev v hrastniški občini je članov SZDL 5947 državljanov in državljanek, le 613 volilnih upravičencev stoji še ob strani. Tako si je SZDL Hrastnik zadala kot eno od glavnih nalog, pridobiti v članstvo Socialistične zveze volivce, ki stanujejo v samskih domovih in je v tem pogledu dosegla lep uspeh. Prav tako je bilo na drugih terenih, kjer so nove člane SZDL sprejemali na slavnosten način.

Se več pomoči pa bo moral nuditi osnovnim organizacijam Socialistične zveze občinski ljudski odbor — vsi to dejavnost bo treba nadalje povezati

z ostalimi društvi in organizacijami, pa bo uspeh še mnogo večji — kakor je podčrtal delegat, ki je zlasti govoril o delu z mladino in društvi.

Do izraza je prišla kajpak tudi skrb za delovnega človeka in si je SZDL zadala to vprašanje kot eno od svojih najvažnejših nalog.

Razprava je načela med drugim tudi vprašanje tarifnih pravicnikov in ocene delovnih mest v podjetjih. To vprašanje so vzeli ponekod vse preveč lahko in tako se je zgodilo, da so reševali ta problem ne po delovnih sposobnostih človeka na delovnem mestu, pač pa — kakor rečemo — po njegovem

obrazu. Da je to krivično, ni treba posebej poudarjati.

Mnogo so na konferenci razpravljali še o vzgoji mladine, o raznih komunalnih problemih in vrsti ostalih vprašanj v občini.

Na konferenci so med drugim sprejeli sklep, da se hrastniška občina kot celota priključi ljubljanskemu okraju.

Ob zaključku konference je po izvolitvi novega odbora in delegatov za okrajno konferenco SZDL spregovoril še član predsedstva OOS SZDL Trbovlje, ki je med drugim SZDL občine Hrastnik čestital k uspehom, ki jih je dosegla v svojem delu, zlasti pa pri zadnjih volitvah v republiški in zvezni zbor.

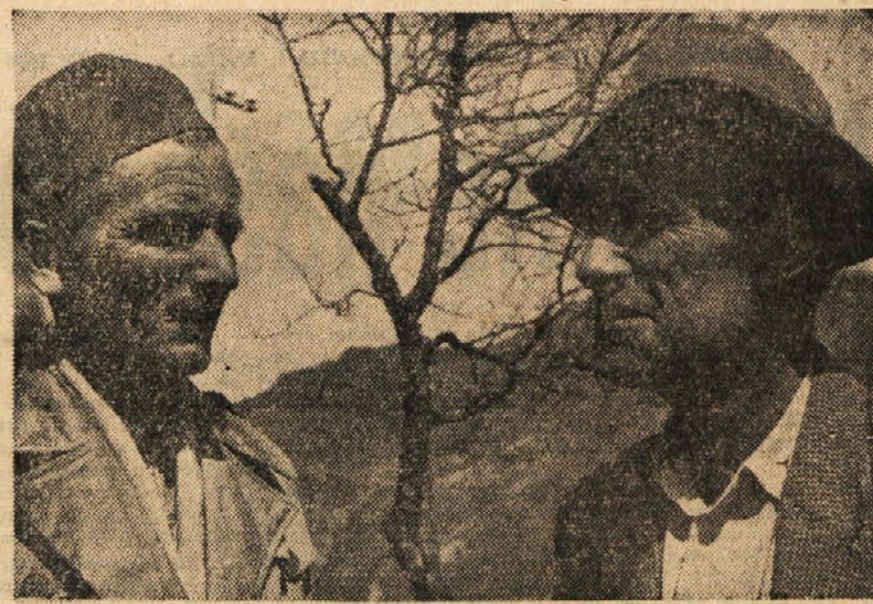
Trgovsko podjetje na veliko »Krika« v Brežicah je imelo 12. aprila volitve v nov delavski svet in upravni odbor. Na sliki najstarejši član kolektiva Ivan Barlič, ki je tudi član novega 15-članskega delavskega sveta

Vsem svojim strankam, vsemu delovnemu ljudstvu čestitam za praznik delovnega ljudstva — 1. maj in želim vsem mnogo sreče in nadaljnjih delovnih uspehov.

FRANC KOVACIĆ
dimnikarski mojster
Senovo

Po sledih krvave reke

OB 15-LETNICI
SUTJSKE

HASAN IN BRICO V SPOMINIH NA SUTJSKO

Ducat mladih nog se je vzpenjalo navkreber. Ducat mladih očk je zrl pod bregove skalnatih previsov in megle nad njimi.

Ducat glav poslušna zgodba. Ne tisto toplo izza domačih zapevkov, ki jo v dolgih zimskih dneh predeta dedek in babica. To je mrzla zgodba. Zgodba o vojni in smrti.

Takrat ti previsi niso bili tako nemli. Takrat so po teh vrtoglavih stazah ure in ure stopale noge ljudi. Onemelo je petje ptičev. Zamenjali ga je hrumenje topov in letal, pušk in bolečnih krikov. Zelena reka je bila krvava. Sutjeska je pisala svojo najbolj črno in hkrati najsvetlejšo stran.

Mlada ušesa poslušajo. Marsikaj jim ni razumljivo. Zakaj je vojna, zakaj so morali nedolžni ljudje toliko pretrpeti?

PARTIZANSKI BORCI, KI SO NA SUTJSKI ZELA SMRTI V OČI, SO SE POSTAVILI PRED NAS OBJEKTIV. »NAJ BO, ZA SPOMIN.«

Čika Bora težko govori. Smilijo se mu ta mlada, čista srca. V sebi ne najde besed za svojo podobo grozote.

Mesec dni je tu trepetala revolucija. Partizani so se borili, čeprav na smrt lamučeni, lačni in ranjeni. Da, tega se dobro spominja. Nih jih ni moglo odvrtiti od nadaljnjih dejanj. Morala med njegovimi borci je bila odlična, pa čeprav je bilo vse preteče črno.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

BILO JE MEGLENO JUTRO

15 let je minilo od takrat. Današnji dan v krajih, kjer sta besneli četrti in peta ofenziva:

Človek, ki je desetletja le dajal, danes tudi sprejema.

Varoši so se spreminili v mesta. Idilo koralno možjo tovarniški dimniki in daljnovidni.

Ljudje v načrtih za prihodnost in v spominih na minolost.

Obuje je tu tesno povezano.

Našla sva se ob spomeniku narodnega heroja Save. Na Tjentišču. Koščeni Sašič Saluro pripoveduje o njegovih zadnji borbi.

»V meglu smo zvečer prišli do Sutjeske. Prišli smo se za roke in prebredli vodo. Ko smo bili preko, je kolona obstala.«

»Mostarski bataljon naprej!« smo dobili povelje: Ko smo prišli na čelo, so začeli komandanti razporejati vojske in mitraljezce. lob. Počila je sovražnikova raketa...

Takoj nalo se je odprl ogenj. Slišal sem Tedaj je nebo nenadoma razparala žarka svetlobe naših voditeljev. Najbolj je donel Elias heroja Save: »V strelce napred!«

Z vseh strani se je oglašalo regljanje strojníc, detonacije bomb in pušk. Ze spozneka sem je borbna najmočnejša razplamtelca in trajala tako preko cele noči in skozi dan. Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

Ob neki nočni uri sem slišal, kako borci

šotorov. Našla sva se v zamotanem položaju. Umaknila sva se do neke špilje, in se tam, kolikor mogoče, dobro skrila. Bila sva v nemškem obroču. Tu sva ostala več dni. Bila sva tako blizu Svabov, da sva lahko videla, kako so kuharji pripravljali kosilo, kako so prihajali ponj vojaki in kaj so imeli v posameznih dneh za jed. Ali je bil riž ali so bili makaroni. Miđva pa nisva imela ničesar, razen koščka štiri do pet centimetrov dolge sveče, ki sva jo použila vsak komaj polovico.

Menda peti dan ko sva se na moč previdno izmočala iz odprtine, da se nekoliko razgibljeva in najeva trave. Proti jutru sva opazila, da je sovražnikova kuhinja prej začela pripravljati zajtrk kot navadno.

Ugibala sva: »Ali odhajajo?«

Uganila sva. Nemci so odhajali.

Ob umikajoči nevarnosti sva se priplazila do prostora, kjer je bila nemška kuhinja. Stikala sva po izpraznjenih mesnih konzervah, da bi našla vsaj mrvice hrane.

V potoku, ki je bil malo dlje, sva zadela na mrtvega, smrdedečega konja, se najedla njegovega mesa, malo dlje pa sva opazila vrečo ječmena in se poslužila tudi tega.

Ko sva se nekoliko opomogla, sva nadaljevala pot proti svojim.

IDILA SE SPREMINJA

Tokrat je bil na očeh človeka, ki me je spremljal, svojevrstni nasmeh. Morda je uganil moje tiho presenečenje. Pričakoval sem idilo, s katero so tuji, pa tudi naši turisti toliko ponašajo, tiso idilo, ki vtisih še ni več idila, ampak senca življenja.

V Lugu, Čeharju, Bačini, Dobriščah, Goranjem in Dolnjem Parškem sem sicer srečal na prvi pogled bolj staro kot novo vas. Toda hkrati sem spoznal, da ljudje tu nič več ne strme po njej. Njihov kašpot je zdaj delna, dolj v Jablanici, njihovo življenje gre v smeri novih, zidanih sodobnejših hiš.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

»Stric, nič več ne bo vojne, kajne?«
»Ne, ne bo je.« se nasmehne Boro. Spomini na svojih treh mrtvih sinov — partizanov, oči pa se mu orose.

ki je bil v Jablanici, na prehodu preko Neretve.

»V Jablanico sem prišel okoli osmih zvečer. Več sem tekkel, kot hodil,« pripoveduje danes Ibro. »Kraj je bil razrušen. Pri Neretvi je čakalo na prehod preko improviziranega mostu 4000 ranjencev. Slišati je bilo enakomerni trop, trop. Vrhovni štab je bil ves na položaju. Bile so še ogorčene borbe s četniki in Nemci.«

S hriba Štrbine je Tito vso noč opazoval položaj na Neretvi. Ko sem predal pismo, sem prvič v resnici videl njegov obraz. Srce mi je nehotno močnejše bilo, ko je Tito z mano spregovoril nekaj toplih besed. Vprašal me je, iz katere enote prihajam in kakšen je položaj pri nas.

Tu sem videl tudi dobrega starčka s sivo brado, pesnika Vladimira Nazora, s kolikšno težavo je prenašal ves napor v svojem izmozganem telesu.

Z vrhovnim štabom sem prišel preko Štrbine, Javornika, Burana in Idbra, kjer sem se znova sešel s svojim štabom divizije.

PROZOR 'E PADEL

Bogatašević Hakija — Crni iz Konjice, mi je utrinjal stavek za stavkom iz spominov na januarško bitko za Prozor 1943. leta.

»Bili smo na položaju. Povsod okoli nas se je svetlilak sneg, dolj v kotlini pa je, kakor v globokem črnem pokrivalu, spalo mestoce Prozor. Le kdaj pa kdaj so se po hišah utrnile luči.«

Napad se je začel okoli osmih zvečer. Skozi vso noč smo silovito udarjali, toda odbijali so nas rafali italijanskih mitraljezov, ki so pošiljali smrt iz dobro zavarovanih bunkerjev, iz doline pa se je oglašala težka artilerija.

Bil sem borec Mekinega voda. Neizprosno smo naskakovali bunker pred nami. Ob zori smo se vrnili na položaje. Tu smo ostali vse do mraka, ko nam je bilo prebrano kratko povelje:

»Prozor mora pasti!«

Bili smo pred težko nalogo. Kako zlomiti odpor Italijanov? Njihovi mitraljezi in artilerija so neprestano sipali železo. Naš najmanjši premik so spremljali dolgi rafali iz bunkerjev.

Znóčilo se je, ko je mostarski bataljon dobil ukaz, da se sam prebije med bunkerji in minkskimi polji do mesta.

Meka je bil ranjen, in našemu vodju je zdaj poveljeval Laca. Prebil smo se mimo

vseh nevarnosti do središča mesta. Srečo je imel ves bataljon. Straže in patrulje smo uklonili brez najmanjšega šuma. Zavzeti je bilo traba italijansko komando. Opravili smo s stražo in se zgnšli v prostorih. Akcija je bila zelo uspešna, brez enega strela.

Italijani so se znašli v pasti. Nastala je zmeda. Niti zamisliti si nismo mogli, da je moč priti mimo takšnih utrdb in minkskih polj.

Mladen Balorda in skupina drugih borcev je naskočila tanke, težka artilerija, ki je bila na bližnji njivi, pa je bila prav tako zlomljena. Pod grožnjo so začeli italijanski vojaki streljati na lastne utrdbe.

Ne vedoč, kaj se godi, so se tudi te hitro predale.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Zežgali smo neko skladišče drv, da bi tako ustvarili še večjo zmedo med črnosrajčniki. K temu pa je po svoje pripomogel tudi Rifa, ki se je z brzostrelko postavil na križišče cest.

Za tistega, ki nosi breme vseh naših naporov

Mimo letnega povečanja osebnih potreb, naj bi se v prihodnje povečal tudi družbeni standard. Z drugo besedo gre za šole, stanovanja, kulturne domove in podobne komunalne naprave. Stalno zboljševanje pogojev za življenje in delo delavcev, boljše delovne in stanovanjske ter kulturne razmere, dviga strokovne, politične in splošne kulturne ravni delavcev, neposredno vplivajo na naraščanje delovnega učinka.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je spričo znatnih decentraliziranih skladov možnost za pretiravanje v obsegu investicij in da se sredstva teh skladov ne uporabljajo vedno v skladu s cilji plana. Pretirani obseg investicij in predvsem neprimerno uporabljanje teh sredstev more negativno vplivati na stabilizacijo trga in standarda. Zato je potrebno večje nadzorstvo, da bi bili tudi proračunski izdatki v skladu z našimi materialnimi možnostmi.

Vse te ukrepe mora spremljati tudi okrepljena aktivnost vseh organov, zlasti

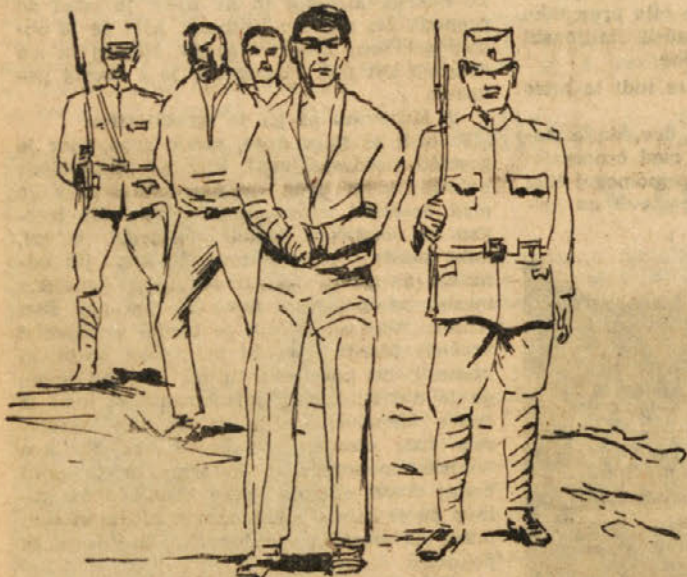
„Izpustite naše voditelje!“

Po prvi svetovni vojni je bil 1. maj leta 1919 posebej praznovan. Delavska zavest je rasla po industrijskih centrih, pa tudi drugod je bilo delavstvo že organizirano v socialnodemokratski stranki, ki se je tedaj borila za pravice zatiranih in za zboljšanje plač in delovnih pogojev. Posamezni voditelji so navdušili delavske množice in 1. maj je bil njih rdeči prapor, njihov simbol.

Železničarji, ki so bili tiste čase vključeni v Zvezo železničarjev, v organizacijo socialnodemokratske stranke — in teh je bilo v Zidanem mostu 80% — so imeli tiste borbene dni dobre voditelje. To so bili pokojni Jože PEČNIK, prostorni mojster, pokojni Albert POHAR, vratar pri JDZ, ter še živeči Alojz JAGRIČ, strojevodja, ki danes uživa zasluženi pokoj na svoji skromni domačiji na Brunku.

Stevilni lepaki so pozivali tedaj železničarje in ostalo prebivalstvo, zlasti delavstvo iz zidanmoške Cementarne in iz Radeč, naj se udeležijo manifestativnega pohoda v vas Vrhovo. Prvega maja leta 1919 je izpred železniške postaje v Zidanem mostu krenil sprevod, na čelu z rdečo zastavo in godbo, za njo pa je korakala množica 300 ljudi v sedem kilometrov oddaljeno vas Vrhovo. Bili so to moški in ženske. V železničarskih uniformah in v civilu, žuljavih rok in predanih, jasnih nazorov, skratka — bili so proletari.

V Radečah se je sprevod še povečal, ker so se železničarjem pridružili še delavci iz Radeč in Loke. V Vrhovem je zbranim navdušeno govoril voditelj delavstva, železničar Jože Pečnik.

Govoril je o pomenu praznovanja 1. maja, o delavskih pravicah, o cilju, ki ga mora delavski razred še doseči, in o mestu, ki naj mu pripada, skratka — govoril je o tem, kar je bilo pozneje šele s krvjo priborjeno in kar je dala malemu človeku šele nova Jugoslavija. Manifestantom so se priključili skoro v celoti tudi Vrhovčani. Po prijetni zabavi so se zborovali v večernih urah razšli z zavestjo, da je bilo praznovanje lepo, koristno, in da je bil to res lep praznik delavstva.

Vse drugače pa je bilo pred 1. majem leta 1920! Solidarnost delavstva je rasla, njihove pravice je tedanja oblast okrnjevala, plače so bile mizerne, in tako je bilo jasno, da mora priti do konfliktov. Zlasti je bilo možno, ker so bili med tedanjimi železničarji zvesti nacionalisti, ki so bili včlanjeni v »Zvezi jugoslovanskih železničarjev in brodarjev«, ki so imeli po večini vodilne položaje in ki so jim po domače pravili »flosariji«. Pristaši klerikalne stranke pa so bili včlanjeni v »Prometni zvezi«. Vendar je bila velika večina železničarjev socialnodemokratska in včlanjena v Zvezi železničarjev.

Opolnoči v noči na 15. aprila 1920 je pričela stavka vseh železničarjev tedanje kraljevine SHS. V Zidanem mostu so iz solidarnosti tri dni stavkali tudi delavci tamkajšnje cementarne. Stavka je trajala nekako dvanajst dni. Tedanji minister za železnice, dr. Anton Korošec, ni hotel uslišati želja in prošelj železničarjev, da bi se jim zvišali prejemki. Z vpoklicem v vojsko ter s pomočjo aktivnih zavencikov — železničarjev je pripeljal prvi vlak v Zidani most šele po osmih dneh. Kdor se mobilizaciji ni hotel odzvati, temu ni bilo obstanka doma. Odsel je v gore in se pri svojih skrival.

Prvi vlak je imel le 6 vagonov. Poln je bil vojaštva in policije. Nikjer ni bilo ne prometnikov ne drugega službojočega osebja, pa tudi signalnih naprav ni bilo. Na lokomotivi so bili štirje vojniki z nasajenimi bajoneti in s strojnico, v naslednjih vagonih pa je bila cela četa redne vojske ter policije iz Celja. Dan pred tem je žandarmerija v Zidanem mostu aretirala vse tri delavske voditelje in jih zaprla. Ko so ljudje zvedeli, da jih nameravajo odpeljati prav s posebnim vlakom, so se zgrnili okoli železniške postaje. Na peron ni smel nihče. Prišli so ne le železničarji od blizu in daleč, tu so bili tudi skoro vsi delavci iz Cementarne. Množica je stala na cesti v klanecu za kolodvorom.

Ob pol dveh popoldne je res prišla ta izredna kompozicija vlaka. Vojska je blokirala vse postajne prostore. Razjarjena množica je vpila: »Izpustite naše voditelje! Kordon vojske je stal na progi z nasajenimi bajoneti in naperjenimi puškami, pripravljene na streljanje. Mali nesporazum ali nezgoda bi lahko povzročila veliko klanje. Delavci in železničarji pa so vztrajali pri svojih zahtevah in se mirno in dostojno zadržali, čeprav so bili razjarjeni in je v njih telego.

Ko so vse tri aretirance naložili na vlak, je v množicah vzvalovilo. Nekaj poročnik, ki je ukazoval enoti, ki je stala na progi iz oči v oči množici, je že ukazal vojakom, da se pripravijo na strel. Tedaj je situacijo rešil major Petejani, ki je pred tremi leti umrl v Ljubljani in ki je bil tedaj vojaški komandant postaje, z izjavo, da dokler bo on komandant, ne bo nihče streljal v nedolžne ljudi.

Vlak je odpeljal kljub vsem glasnim in tihim protestom. Marsikatera solza se je tedaj utrla in tudi glasnih kletvic je bilo obilo.

Vendar, kakor vse v življenju ne gre gladko, tudi vlak ni mogel dalje kot do prve vlakojavnice v vasi Suhadol. Železničarjem so prihajale na pomoč trume rudarjev iz Hrastnika. S pragovi in kamenjem so zadelali železniško progo — in vlak je moral obstati. Hrabri rudarji so se morali sicer umakniti v gozd, soldateska pa je za njimi streljala na vso moč. Eden izmed rudarjev je bil tedaj smrtno zadet in je obležal med skalami.

Po odstranitvi ovir s proge je vlak ponovno odrinil dalje, vozeč s seboj tri železničarje — trpine v Ljubljano, da prejmejo kazni zato, ker so glasno povedali, da žele za pošteno delo pravico in pošteno plačilo.

V Trbovljah je bilo na železniški postaji vse črno ljudi, solidarnih z železničarji. Vse iz revirjev je prihrumelo na postajo. Vlak se je moral ustaviti in množica je zahtevala od komandanta izpustitev vseh treh aretirancev, cele ko so rudarji minirali kretnico, je komandant privolil v izpustitev. Le ena proga je bila tedaj še prosta. Vsi trije voditelji so bili rešeni in Pečnik je povzel besedo ter se množici zahvalil za pomoč. — To je bila velika manifestacija solidarnosti delavstva.

Vsi trije vodje so se nato napotili peš preko hribov v Zidani most, kjer so se v Velikem Sirju št. 3 pri gospodarju Martinu Golobu zadržali nekaj dni. Našli so gostoljubno streho, odprte roke in bratovsko srce. Hrano so jim donosale njih žene in otroci. Po treh dneh pa jih je izsledila žandarmerija jih ponovno aretirala in odvedla v celjske zapore. Razen teh je žandarmerija aretirala še Karla Lokarja, ki je bil obdolžen, da je šel preko hribov v Hrastnik prosit rudarje pomoči, kateri so se ti tudi odzvali.

Kot epilog vsemu je bila v Celju pred okrožnim sodiščem obravnava. Na zatožni klopi so sedeli štirje osumljeni, da so vodili stavkajoče in hujskati zoper javni red in državo. Po enodnevnih obravnavi, na kateri je bilo zaslišanih več prič, so bili vsi štirje oproščeni krivde in izpuščeni na svobodo. Primanjkovalo je dokazov za obdolžitve. Uprava JDZ pa je kljub oprostili razsodbi izvajala konsekvence: Pečnik je bil takoj premeščen v Sisek, Pohar v Zapršič, Lokar v Brežice, Jagrič pa je bil odpuščen iz službe. Slednji se je za dobo šestih mesecev zaposlil v cementarni, nato pa ga je direkcija železnice zopet namestila kot strojevodjo.

1. maj 1920. leta je bil tako ves v znamenju teh dogodkov. Minister za železnice, dr. Anton Korošec, je izdal odločbo, da železničarji ne smejo praznovati 1. maja. Grozil je z represaljami in odpustom iz službe. Velike javne proslave 1. maja tedaj svoj res ni bilo. Posamezniki pa so vendarle javno pokazali tveganje pripadnosti.

Tako sta brata Rudolf in Anton Jakoš ta večer pred 1. majem v naselju, ki mu v Zidanem mostu pravijo »Majland«, postavila 13 metrov visok mlaj. Na vrhu tega mlaja je vihrala velika rdeča zastava, daleč vidna — v brk tedanjim oblastnikom. Orožniški komandir je zjutraj besnel, ko je to zvedel. Iz ope pisarne je mlaj videl, rohnel in se odpravil s patroljo, da uniči rebelante. Ko pa je prispel preko mosta in od viadukt, in se napotil navkreber med male lične hišice — mlaja ni bilo nikjer več. ... Niti sledu ni bilo o njem, ker so ga medtem že posekali in razžagali. ...

Zidani most je tudi danes delavska trdnjava. Le tako je možno, da ima tamkajšnja organizacija ZK 45 članov, da uspešno delujeta dve organizaciji Socialistične zveze, v katerih je včlanjenih 95 odstotkov vseh volivcev, da je dalo življenje v zadnji vojni 21 železničarjev, da jih je bila ogromna večina v NOV in da šteje krajevna organizacija ZB danes 97 članov, da uspešno deluje »Svoboda« s 147 člani, LMS s 50 člani, RK s 120 člani itd. Razen tega so v Zidanem mostu še trije sindikati železničarjev, prav tako je tu železničarska godba na pihala.

MOTIV IZ PODLIPovice (France Kopitar)

Prvi maj so praznovali

Leto 193... Pust, deževen aprilski dan. Iz oblakov narahlo rosi. Kot svinec težki oblaki se leno vlečejo nad zemljo. Morečjo tišino pretrga zvok rudniške sirene. Vroči, prepoten in raztrgan prihajajo rudarji iz jame. Pričeli so zvižgati cigarete. Kmalu je naokrog zamrdelo po močnem domačem tobaku in orehovem listju. Zbrali so se v gručah in pričeli kramljati. Zadnji je prišel iz jame Boštjan. Visok, močan mož petdesetih let. Imel je goste črne lasse, ki so mu na sencih že siveli. Ponosno je stopal mimo tovarišev in jim vračal pozdrave.

Da, Boštjan. Kdo ni poznal tega imena? Vsi. Vsi so s spoštovanjem gledali na tega ponosnega moža, ki je oporekal celo rudniškemu ravnatelju. Ni bilo štrajka, da ne bi bilo zrazen Boštjana.

Takrat se je pred vhomom v jamo ustavlil lep črn avto. Izstopil je iz njega rudniški ravnatelj s svojim tajnikom. Dal je poklicati rudarje in jim začel na dolgo in široko razlagati, da je dobil v višjega mesta pisimo, da rudarji ne smejo praznovati 1. maj. Mrki obrazji so se bliskali okoli že tako neprijetnega ravnatelja. Tedaj se je prelinil v ospredje Boštjan. Golorok, z razpeto srajco in bliskajočimi očmi je stopil pred ravnatelja in dejal: »Prvi maj bomo praznovali!«

Ze tako majhen ravnatelj je tedaj zlezel skupaj, tako da so morali zadaj stoječi stopiti na prste, če so hoteli videti široke kraje njegovega klohuba.

»Poslušaj, Boštjan,« mu je začel prigovarjati ravnatelj.

»Bodi pameten, ne delaj tega, kar ni dovoljeno. Pogledj — ob službo boš! Zeno imaš in štiri otroke. Vrgli te bodo iz rudniškega stanovanja. Kaj boš potlej storil?«

Ponosno vzravnal Boštjan je tih odšel, ne da bi se ozrl po blatni cesti proti koloniji.

1. maj 193... Sonce je sijalo na rudniške hiše. Vse je bilo nekam praznično. Delavci so s smehom na ustih prihajali na delo. Nenadoma se je na velikem poslopju pokazala velika rdeča zastava. Čez nekaj trenutkov še druga, tretja in četrta. Delavci so obstali in gledali gledali... Boštjan se je mirno spustil z velikega kosta, na katerega je bil pravkar obesil rdečo zastavo. Miren, ponosen, kakor vedno, je stopal mimo svojih tovarišev, s smehom na ustnicah. Zvil si je črk in čaka. Noben od navzočih ni hotel iti v jamo. Vsi so čakali, kaj se bo zgodilo.

Novica o tem dogodku se je kot blisk razširila po koloniji in še drugih naseljih. Trumoma so pričele prihajati žene rudarjev z otroki. Velika množica ljudi se je zbrala okrog jame.

Takrat se je pripeljal rudniški ravnatelj. Kričal je in zmerjal delavce, toda ti so ga gledali, kot da ga ne poznajo. Kmalu zatem je prišel še stazmojster z desetimi orožniki. Bajoneti so se jim lesketali v soncu. Stopali so trdno in ponosno. Toda to ni moglo rudarjev. Brezskrbno so hodili gor in dol pred jamo. Zvižgali, kadili in prepevali. Stazmojster je hotel strgati zastave, vendar ga delavci niso pustili. Rekel je, da bo ukazal streljati na delavce. Ti so se mu smejali in ga vprašali, če ne ve, kaj bi bilo potem z njim.

Besni so orožniki odšli. Ta Boštjan mi je zmešal račune, se je jezil stazmojster.

Prvi maj so rudarji dostojno praznovali. Veseli, da so vendar enkrat uspeli, so se vračali na domove. Tudi Boštjan je z veselim obrazom stopal proti domu, kjer ga je čakala žena z otroki. Napev »Internacionale« mu je sijal na usta. E. S.

POHOD ŠLANDROVCEV V SVOBODO

Po poslednji nemški ofenzivi je Šlandrova brigada operirala na področju Zasavja. Njena naloga je bila, da napada sovražno vojaštvo in njegovo tehniko, hkrati pa si pripravi teren, da z razoročitvijo ali uničenjem nemških posadk zaseda revirje.

Glavina brigade je bila razmeščena na pobočju Mrzilce in v Čečah nad Hrastnikom, na bližnjih komunikacijah pa so se držale močne zasede, ki so opravljale uspešne vojaške akcije.

V petek, 4. maja 1945, se je brigada v zgodnjih jutranjih urah premaknila nad Zagorje. Prvi bataljon je zasedel položaje v Spodnjih Zavinah, drugi in tretji bataljon ter štab brigade pa so se razmestili na področju Zgornjih Zavin.

Prihod brigade na ta položaj je bil taktičnega pomena. Za osvoboditev revirjev je bil namreč tisti dan ustanovljen operativni štab Šlandrove in Zidanškove brigade ter Kamniško-zasavskega odreda in prvega bataljona III. brigade narodne obrambe. Prvo povelje, ki ga je izdal operativni štab, se je glasilo:

- Šlandrova brigada mora zasedati Zagorje.
- Zidanškova brigada zavaruje linijo Trojane—Kolovrat—Mlinše—Sv. Gora—Jablana ter minira železniško progo v Renkah ali Mošeniku.
- Kamniško-zasavski odred zavaruje cesto Trbovlje—Zagorje, ki jo mora minirati, kakor tudi progo na cestnem križišču. Na cesti Sv. Pavel—Trbovlje in na sedlu pri Sv. Lenartu mora postaviti močne zasede. Na zgornji Kal pa naj pošlje posebno četo za sprejem materiala, ki ga bodo predvidoma odvrгла zavezniška letala.
- Prvi bataljon III. brigade narodne obrambe ostane s posebnimi nalogami v rezervi operativnega štaba.

Za izvršitev te naloge so obveščevalci Šlandrove brigade navezali stike z zaupniki v Zagorju, ki so takoj vzpostavili zvezo z nemško posadko v dolini. Popoldne je že prišel na razgovor nemški parlamentarec iz Zagorja in izjavil, da je večidel vojaštva v postojankah pripravljeno, da se preda enotam Jugoslovanske armade. Izjeme so bili le partajevci, verksučci in vsa gestapovska banda, ki jih je vodil komandant major Gričler.

Vodstvo brigade, ki sta ji poveljevala Ivan Mušič—Štefan kot komandant in Alojz Jevnik—Ljov kot komisar in je štela 484 mož, ni čakalo, da bi se privrženci majorja Gričlerja omeščali in privolili v predajo našim enotam, temveč se je takoj odločilo, da napade vse sovražnikove objekte v Zagorju, Toplicah in Kisovcu.

V bojnem povelju Šlandrove brigade je bilo rečeno, da mora prvi bataljon varovati bok drugemu bataljonu, zavzeti Kisovec in Loke ter preprečiti vsak umik sovražnika iz Zagorja, drugi bataljon pa mora zavzeti bunkerje na Gorici in Cilenci, zasedeti Toplice, nato pa skupno s prvim bataljonom vkorakati v Zagorje. Tretji bataljon je bil določen za zavarovanje hrbta obeh bataljonov, kar je storil z močnimi zasedami nad Vinami, Kotredžežem in Gambirkom.

V soboto, 5. maja ob petih zjutraj, je drugi bataljon odrinil iz Zgornjih Zavin na položaj pod vasjo Vine. Tam so Šlandrovci kar mimogrede razorožili stražarja pri bunkerju na Cilenci, utrdbo pa zavzeli. V njej so je

JOŽE ŠTOK-KOROTAN

partizanski komandir poslužil telefonske zveze, poklical sosednji bunker, ki je bil nad električno centralo in pozval tamkajšnje posadko na predajo. Nemci so se tega poziva ustrašili in strahopetno pobegnili v Zagorje. Tam so se preoblekli in se takoj vrnili na Vine, kjer so se vdali našemu bataljonu.

Nato so Šlandrovci obkolili glavni bunker na Gorici ter pozvali švabsko posadko na predajo. Nemci so brez odpora kapitulirali. Nato so jih naši borci brez težav razorožili in kot ujetnike poslali v tretji bataljon, ki je bil določen za transport plena in ujetnikov.

Pri napredovanju v dno zagorske kotline je drugi bataljon zasedel še tri bunkerje in se utrdil na položaju nad Toplicami in Kisovcem. Od tam je vojska in moralno ogrožala nemške sile v dolini.

Iz zasedenih bunkerjev so Šlandrovci iskali zvezo z vojaštvom, ki je bilo nastanjeno v šoli v Toplicah, v bunkerjih nad Toplicami in Kisovcem. Po razburjivem telefonskem razgovoru je komandir nemške kompanije privolil v pogajanja, ki naj bi bila v Toplicah.

Ivan Krulc—Istok, komandant bataljona, je s poldrugeto četo borcev »akoj zasedel bojni položaj nad topliško šolo, komisar bataljona Anton Grašič—Savo pa je z dvema kurirjema odšel na pogajanja v Toplice. Pogajanja se niso bila končana, ko so nemški vojniki zapustili bunkerje okoli Toplic in Kisovca ter se priključili posadki v šoli v Toplicah, ki je tako štela na 350 mož.

Odposlanec Šlandrove brigade Savo je z uspehom vodil pogajanja. S svojo odločnostjo je uspel, da so Nemci privolili v vse pogoje in se vdali v usodo brezpogojne kapitulacije.

Na dogovorjen znak parlamentarca Save je komandant Istok s 50 Šlandrovci, s slovensko zastavo in harmoniko na čelu, sredki belega dne vkorakal v Toplice ter začel razoroževati tankajšnje posadke. Ker je bilo razoroževanje zamudno, je drugi del bataljona odkorakal v samo Zagorje, kjer je zasedel trg, v okolici pa najvažnejše objekte vojaškega in ekonomskega pomena.

Sočasno je tudi prvi bataljon zapustil svoje položaje nad Lokami in vkorakal v Kisovec. Na zvišenih točkah je ostala v zasedi le tretja četa. Medtem ko je druga četa zasedla glavni bunker in samo naselje, je prva četa odkorakala skozi Toplice v Zagorje.

Ker se del nemške posadke iz Zagorja ni hotel vdati Šlandrovcem, temveč se je pod vodstvom majorja Gričlerja umikal proti železniški postaji ob Savi, sta pohiteli za njim prva četa prvega bataljona in okrojen vod drugega bataljona. Udarni vod, ki je prodiral po levi strani ceste, ni imel borb. Težjo nalogo pa ji imela četa, ki je z napredovanjem po desni strani ceste vedila stalne borbe z nemškimi zasedami in pobočnicami.

Umikajoča se skupina Nemcev, ki je štela nad 200 mož, se je vgnezdila na železniški postaji in v vse bližnje objekte. Švabi se namreč tisto popoldne še niso odločili, kam bi se prebijali: proti Litiji ali proti Trbovljam? Verjetno so slutili, da ne bi bila nobena izbira dobra. In prav so imeli! Pred Litijo bi jih nakresali Zidanškovi, pred Trbovljami pa bi se morali usekati z odredovci. (Se nadaljuje.)

NAŠA ANKETA

CEPRAV NE BI HOTELI POSPLOSITI MNENJ IN SODB O NASI TRGOVINI, SO NAM ODGOVORI 150 GOSPODINJ IZ VSEH OBCIN TRBOVELJSKEGA OKRAJA DALI DOKAJ NAZORNO PODOBO TRENUTNEGA STANJA TE, RECITE, KAR HOCETE, ZELO VAZNE VEJE NASEGA GOSPODARSTVA. PROSILI SMO GOSPODINJE, NAJ NAM ODKRITOSRČNO POVEDO DOBRE IN SLABE STRANI TRGOVIN, KJER KUPUJEJO, IN NAJ POHVALIJO, CE JE VREDNO POHVALITI, IN POGRAJAJO, CE JE TREBA POGRAJATI. TO SO STORILE. POLOVICA ANKET JE BILA PISMENA, OSTALA USTNA. PRI PISMENIH IN USTNIH ODGOVORIH SO GOSPODINJE PRISTAVILE, DA BO JAVNO OBRAVNAVANJE KORISTNO ZA NAS VSE. MI SOGLASAMO.

Ce bi hoteli objaviti vse odgovore, bi morali imeti celo stran prostora. Zal ga nimamo. Upamo, da nam bo vseeno uspelo povedati jedro tistega, kar so nam povedale gospodinjje na zastavljenih sedem vprašanj.

Zanimivo je izbrati blaga, cenami in odnosi prodajalcev. Trboveljske, zagorske, hrastniške in videmsko-krške gospodinjje si žele specializirane trgovine. Izbrala blaga je po njihovem mnenju: dobra, zadostna, majhna, pomanjkljiva in celo odločno premajhna. Gospodinja B. L. iz Trbovelj pravi, da bi lahko imeli v Trboveljah dve blagovnici, če bi odgovorni organi vlagali sredstva tudi v objekte družbenega standarda, ne pa zgolj v industrijo. Možeza plača bi bila dosti več

bolje oblečeni in močno našminkani tovarišiči razne kose blaga. Ta je izbirala, izbirala in slednjič odšla, ne da bi karkoli kupila. Ko je prišla ona na vrsto, je želela kupiti jopico. Prodajalke so jo napotile k blagajničarki, češ da ji bo ona pokazala. Ta pa ji je res ponudila eno, in še to od daleč, ko pa je želela še drugo, ji ni hotela ustreči. Gospodinja je sicer kupila jopico, praga te prodajalke pa od tega časa se ni prestopila, in kot nam zatrjuje v anketnem lističu, ga tudi ne bo. Popolnoma pravilno!

Tov. P. iz Loke pri Zidanem mostu pravi o trgovini: Kmetijske zadruge tole: »Odnosi med prodajalci in potrošniki niso kdoli več kaj vredni. Kupci so zlasti nezadovoljni s poslovanjem. Če mu kdo ne ugaja, ga nadere. Če pa se zgodi, da pridejo stranke od drugod, je na mah ves prijazen. To nas obdaja, vendar imamo v Loki samo eno trgovino. Kaj hočemo?»

Nekatere gospodinjje se pritožujejo tudi zaradi netočnega tehtanja blaga. Tako nam pravi gospodinja iz Trbovelj, da v prodajalni, kjer kupuje, tehtnica rada odloči — v njeno škodo!

Gospodinja iz Brestance se pritožuje nad potrošniki. Večkrat je že opomnila kalceno žensko, naj nikar ne otipava sadja ali drugih izdelkov. Pa nič ne pomaga.

Alli pa tovarišica B. L. iz Vidma-Krškega, ki pravi, da nekateri potrošniki niso z ničemer zadovoljni.

Gospodinjje so v odgovoru na to vprašanje še povedale, da so najbolj vesele tistih prodajalcev, ki naglo, spretno in pošteno postrežejo.

VSAK DINAR SE POZNA

Kopico pripomb so imele gospodinjje o cenah. Tudi pri teh odgovorih so bila mnenja zelo sorodna. Naše gospodinjje so za konkurenco. Vsaka je pristavila, da kupuje tisto, kjer je najbolj poceni. Tov. G. B. iz Trbovelj nam je v svojem odgovoru navedla, kako se je razveselila nove poslovalnice v K4 in kako razočarala, ko je spoznala, da so malone vsi potrošni predmeti za nekaj

POTROŠNIK: »IMATE DOVOLJ BLAGA?»

vredna, če bi bilo v Trboveljah več prodajaln z bogato izbiro blaga. Tovarišica P. M. iz Stare vasi sodi, da bi moralo podjetje, v cigar poslovalnici kupuje svoje potrebščine, v bodoče graditi skladišča, kajti dostikrat se jezi, ko prinese domov vlažno sol in sladkor. Gospodinja I. T. iz Brežic, ki kupuje v trgovini pri bencinski črpalnici, meni, da je trgovina dobro opremljena, izbira blaga zadovoljiva, uslužbenci prijazni, blago pa ji dostavljajo cele na dom, kakor želi. Najboljša je po mnenju tamkajšnjih potrošnikov postrežba v specializiranih prodajalnicah, češar ne more trditi za manufakturni oddelek. Prodajalke se kar namrdnejo, če blago izbira... Potem pristavljajo: »V trgo-

Rekorden plen

Sportnemu ribiču Jožetu Kuslju iz Brestance se je nenavadno nasmehnila sreča. Konec meseca marca je ulovil v Savi na trnek 19,5 kg težkega soma. Čeprav je to pisanje malce pozno, je dogodek vreden, da ga vpišemo v kroniko zasavskega tiska, kajti 19 in pol kilograma težek som pomeni v Savi rekord. Ta pomembna trofej je najlepše priznanje tovarišu Jožetu za njegovo 10-letno ubadajanje s športnim ribolovom in hkrati izpodbuda za nadaljnje udejstvovanje v tej panogi. Po poklicu je tovariš Jože rudar v rudniku Senovo, vendar ga neporno delo v jami nikdar toliko ne utrudi, da se ne bi šel v prostem času ohladiti k rekli ribiško strast. Sam pravi, da se ob neki počuti najbolj zdrav — tega velikana, 19,5 kg težkega soma, je tovariš Jože ulovil — sicer pa naj kar sam pripoveduje:

Penku. Takole je bilo: tisti dan sem rekel ženi v šali: Ja, danes me v Savi čaka RIBA. — Beži, beži! je zamrmrala. Za prmeduš, da me čaka, sem odgovoril: Potem sem se s kolegom odpeljal k Savi. K Penku Vržem. Čakam deset minut. Nič. Čakam petnajst minut. Nič. Tretjaja. Čakam dvajset minut... Za vraga, kaj ne bo prišla? sem zagodrnjal. Tisti hip sem zagledal, kako so se ribe v potoku, ki se blizu Pljavškega izliva v Savo, splašile in kako beže po potoku na vzgor. E, fant, sem si dejal, tole bo pa nekaj! Ves razburjen sem se vrgel na tla, ker sem slutil velikana. Potem nisem trenil. Bil sem napet kot struna. Potegnilo je! Potem sem potešnil še jaz. Moj je, sem si dejal, obenem pa tretjaj in sibal, da mi uide...

Naj zapišem skope podatke o njegovi ribiški opremi kar v ribiškem žargonu: laks — nula

šestdeset, vorlaks — nula petdeset, trnek — navaden mrena

SREČNI RIBIČ, KAJNE?

— Štiri minute je vladalo zahtije, štiri minute je pritrjeno šdel na dnu umazane reke. Potem pa se je najbrž razjezil in na vse pretege zdvijal kakih 30 metrov proti sredini Save. Ko se je utrudil, sem se »razjezil« jaz in šlo je k bregu. Takole kakih dvajset minut sva se »cufala«. Potem sem ga potegnil na suho. Ostrmel sem od preseenečenja: bil je zapet za brke... Zanimivo je še to, da sem ga prinesel domov še živega in da je bila hiša takoj polna občudovalcev.

— Mislim, da ste morali napeti vse sile, če ste ga hoteli pospraviti z družino? — sem izrazil tovarišu Jožetu svoje mišljenje.

— No, je odgovoril. Skoraj vsega sem razdal. Več ne gre mi toliko za materialno korist kot za užitek... Da, prav imal! Tovarišu Jožetu želimo še mnogo uspehov v športnem ribolovu. Niko

Praznovanje dneva mladosti v Radečah

— Včlanjen sem v ribiško družino v Brestancih (tmimgogrede naj omenim, da je ta brez dvoma med najaktivnejšimi; ne samo v okrajnem, temveč celo v republiškem merilu: izgradnja ribnikov!) Lovim večinoma v Savi in, kadar imam na razpolago kaj več časa, tudi v Krki. Lov na linje je moj največji užitek...

Po pripovedovanju njegovih ribiških kolegov je tovariš Jože pravi »as« (sicer so njegovi tovariši tudi hudomušni in marsikatera pristna ribiška šala je plod njihovih glav. Tovarišu Jožetu so ob tem veselem dogodku takole rekli: Ja, Kuslov Jože je ulovu soma, k' mu je rep gniv, pa je vse dragu prdau, sam' rep je poļu. — Seveda, šala takole med kolegi). Preteklo sezono je pometjal na suho blizu trideset linjev (ne linjkov) in neka med njimi jih je tehtalo preko kilogram; skrajna meja pri teh ribah je 2 kilograma.

— Moj največji plen v Savi (in sploh doslej je bil 12 kg težki som, Ugrabil sem ga savskim vodam predianskim. Na začetku te sezone nisem imel sreče. No, saj niti loviti nisem dosti, ker je bilo prehladno. Samo štirikrat sem stopil k Savi in plen je bil bore piškav: dvoje mren in troje klenov. Petič pa se mi je sreča nasmehnila... Spoprijela sva se, v

Praznovanje dneva mladosti bo v Radečah letos izredno veličastno. Poseben odbor v tesni povezavi z občinskimi komitejem LMS, občinskimi sindikalnim svetom in občinskim odborom SZDL pripravila program prireditvev za ves prihodnji mesec. Majski dnevi v Radečah bodo prikaz usvarjalnosti, razgibanosti, zavesti in društvene aktivnosti mladega rodu. Dan za dnem zasedajo odbori in komisije, ki skrbno pripravljajo številne prireditve. Zelo značilni za ves program je, da bo pretežni del praznovanja prenesen na vasi, kar je prav gotovo zelo pohvalno in koristno.

Izvedeli smo, da bodo v občini razen centralne še tri družine parade mladosti: na Dolah pri Litiji, na Brešu in v Loki. Posebnost bo pohod partizan-skih patrolj na Goreljce s starost od spominske plošče bratov Žužikov na Suhem Dolu nad Zidanim mostom. Društva TVD »Partizan« pripravljajo

številna prvenstva in tekmovanja v lahki atletiki, namiznem tenisu in streljanju. S tem bodo povezana tudi zborovanja mladine po vaseh.

Kegljaci in šahisti so že izbrali pisan spored svojih prireditvev. Začetek praznovanja bo povezan s kulturno-zabavno prireditvijo »Pokazi, kaj znaš«, kjer bodo številni talenti iz vse občine pokazali svoje sposobnosti. Nastopile pa bodo tudi ekipe mladinskih organizacij, ki bodo odgovarjale na vprašanja pred posebno komisijo. Neuradni zaključek praznovanja bo zvečer pred dnevom mladosti v Radečah, kjer bo po velikih paradah »Mladosti« zborovanja v domu »Svoboda«, na katerem bo govornil tudi sekretar OK ZKS Trbovelje-tov. France Kilmovec-Ziga. Naslednji dan bo parada »Mladosti« z otvoritvijo novega športnega igrišča z mnogimi tekmovanji in zborovanjem.

Tu smo orisali praznovanje

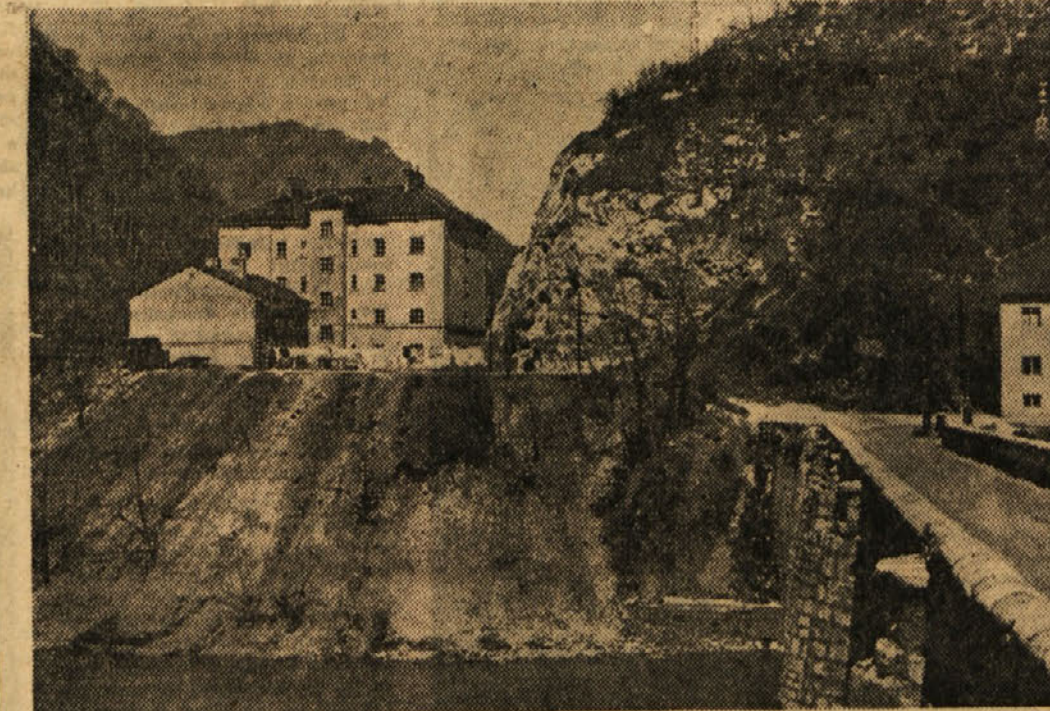
mladine samo v splošnem. Če bi hoteli vse opisati, bi potrebovali precej prostora. Lahko pa še omenimo predstave kinematografa, katere bodo skoro po vseh vaseh, nadalje obiske pri partizanskih materah, otvoritve novih odbojarskih igrišč, posebnostno dejavnost marksiističnih krožkov v Radečah in Loki itd.

Zanesljivo lahko trdimo, da bo letošnji maj v radeški občini izredno pisan in da bodo imeli Radečani v mestu in po vaseh mnogo možnosti, da si ogledajo razne prireditve in tudi sami sodelujejo pri izrednih razgibanostih, ki jo odgovornost tovariš skrbno pripravljajo.

Iz Stare vasi

OBČNI ZBOR SZDL. Prejšnje nedelje je imela občina zborovanje, na katerem je bila prisotna občinska organizacija SZDL. Po plodnih poročilih predsednika, tajnika in ostalih članov odbora se je razvila živahna razprava. Zlasti so se razvili razgovori o ureditvi kulturno-prosvetne dvorane. Vrata in orodjarno bodo uredili gasilci, pri prenosu gledališkega odra iz šole v dvorano pa bodo razen gasilcev pomagali vsi ostali. Ker sami nimajo zadostnih sredstev, naprošajo občinski ljudski odbor Brežice in občinsko gasilsko zvezo za pomoč, da bi končno že uredili zasljano kulturno-prosvetno dvorano, ker v kraju nimajo nobenega drugega primerne prostora in so imeli oziroma bodo morali imeti do ureditve dvorane vse sestanke, predavanja, igre itd. v šoli. — Sklenili so nadalje, da ustanove v kraju kulturno-prosvetno društvo. Ob zaključku so izvolili nov upravni in nadzorni odbor ter dva delegata za občinsko konferenco.

BRV V GREGOVCIH. — Ker ni upanja, da bi v Gregovcih v bližnji prihodnosti zgradili most čez Sotlo, so prebivalci z udarnimi delom in prostovoljno darovanjem materialom napravili novo brv čez Sotlo. M. M.

NAS FOTOREPORTER JE UJEL TOKRAT ZIDANI MOST — VAZNO ZELEZNIŠKO KRIŽIŠČE Z DRUGE STRANI.

Kar smo videli — nam v korist

Ko sem zapuščal po tromesečni kmetijski šoli na Radni prijazno poslopje internata, sem — odkrito povedano — kar zavidal drugi izmeni, ki je nekako boječe zasedla šolske klopi. Ves prevzet od lepega, kolektivnega tovarištva, ki smo ga preživljali kot ena družina, si nisem mislil, da se še kdaj vsi snidemo. Pa me je iznenadilo vabilo na udeležbo ekskurzijskega potovanja obeh izmen. Zelo rad sem se odzval vabilu in tako smo se spet zbrali na štiridnevni prakti, kjer smo sadili črni ribez in na državnem posestvu v Sevnici sadili in obrezovali sadno drevje v nasadu.

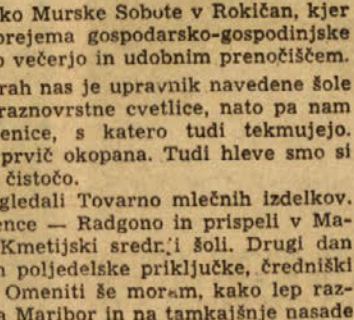
Saj ni bilo med nami nikogar, ki ga po teoretičnem učenju ne bi zanimalo še praktično delo. In tako smo končali praktični pouk s krdajnim potovanjem oziroma ekskurzijo, združeno z obiski naših naprednih zadrudnih posestev in kmetijskih »ol. Iz Sevnice s vlakom do prijaznega Celja, potem pa veselo s modernim avtobusom do zgodovinskega Ptujja, kjer smo si ogledali muzej, vnsko klet in v Turnišču kobilarno. Od tod nas je pot vodila v jeruzalemske gorice, kjer smo poskušali priznana jeruzalemskana.

Od tu smo odšli na pot preko Murske Sobote v Rokičan, kjer smo bili deležni prijaznega sprejema gospodarsko-gospodinske šole. Postregli so nam z okusno večerjo in udobnim prenočiščem. Ze v ranih dopoldanskih urah nas je upravnik navedene šole peljal v rastlinjak, kjer goje raznovrstne cvetlice, nato pa nam je obrazložil proizvodnjo pšenice, s katero tudi tekmujemo. Pšenica je italijanka in je že prvič okopana. Tudi hleve smo si ogledali in videli in njih red in čistoto.

V Murski Soboti smo si ogledali Tovarno mlečnih izdelkov. Od tod smo pa krenili v Radence — Radgono in prispeli v Maribor, kjer smo prenočili na Kmetijski srednji šoli. Drugi dan smo si ogledali razne stroje in poljedelske priključke, čredniški pašnik in vialnico piščancev. Omeniti še moram, kako lep razgled smo uživali s Kalvarije na Maribor in na tamkajšnje nasade vinske trte.

Pot nas je peljala dalje v Radlje, kjer so nam prijazne tečajnice posregle s kosilom. Tudi tu smo videli marsikaj: marijadvorsko govedo nam je odprlo oči, hmeljski nasadi in vrtnostvo so res v dobri oskrbi. Preko Dravograda smo pohiteli

v Levec pri Celju, kjer smo spet obiskali vrtnarski obrat, videli hmeljske nasade itd. Potem pa preko Celja nazaj v preljubo Radno pri Sevnici. — Zaključek kmetijske gospodarske šole bo ostal večini nas, gojencev, v neizbrisnem spominu. Prijaznemu vodstvu šole, ki nas je spremljalo in organiziralo potovanje, na tem mestu hvala, Nas gojence pa naj spremljajo vtisi tega izpodbudnega potovanja pri našem nadaljnjem vsakdanjem delu, saj smo videli, da je v slogi moč. Zato vse naše mlade moči za napredek kmetijstva — ljubezen do naše zemlje pa naj nam pomaga do uspešnega, plodnega dela. F. V.

SOLA NA RADNI NAM JE SPET DALA NEKAJ MLADIH LJUDI — KMETOVALCEV, KI BODO V POMOČ NAŠIM KMETIJSKIM ZADRUGAM PRI NJIHOVEM ODGOVORNEM DELU.

Trgovina v ogledalu potrošnikov

vini kmetijske zadruge je sicer blago dobro, vendar prodajalke niso kdo ve kaj prijazne. Napak se mi zdi to, da nas na cesti niti ne poznajo... Gospodinja S. P. iz Sevnice kupuje v poslovalnici 4 v Šmarjah pri Jelšah. Prodajalna ji ustreza, le po boljše manufakturno blago gre v Ljubljano...

Ko smo že pri izbiri blaga, se nekoliko ustavim pri najemanju in vnovčevanju potrošniških kreditov.

MILJIONI SE ODTEKAJO...

Dve tretjini anketiranih gospodinj stia vzeli potrošniški kredit. Največ za pohištvo, razne vrste blaga in drugih industrijskih izdelkov. Skoro polovica ljudi pa potrošniških čekov ni vnovčilo doma, marveč največ v Ljubljani, Celju, Trboveljah in delno v Zagorju.

Tov. M. P. iz Vidma-Krškega pravi, da potrošniškega kredita zato ni vnovčila doma, ker v njeni trgovini, pa niti v Vidmu-Krškem ni izbire blaga.

Tov. T. U. iz Hrastniške pravi: »Ne rečem, da izbira blaga pri nas ni boljša kot pred leti, vendar še zdaleč ne ustreza okusu naših gospodinj. Naš občinski ljudski odbor bo moral ustanoviti več blagovnic, če ne, bodo hrastniški občani nosili milijončke v sosednja mesta.

Gospodinja R. O. iz Zagorja pa pravi: »Vem, da ni mogoče vsega naenkrat, toda zdi se mi, da so pristojni činitelji premalo mislili na potrebe občanov. Ena sama tekstilna trgovina v tako velikem industrijskem kraju, kot je Zagorje, ne more zadostiti.

V Brežicah je nekoliko drugače. Gospodinjje pravijo, da se je izbira blaga izboljšala, da pa Zagreb je in še bo privlačeval.

KER JE BILA BOLJ NOBLI IN NAŠMINKANA...

Odnosi prodajalcev do potrošnikov so se precej izboljšali. Anketirane gospodinjje menijo, da so se ti zlasti mnogo spremenili zadnja leta. Zanimivo je tudi to, da je nekaj anketiranih gospodinj odšlo kupovat

V TEJ HRASTNIŠKI TRGOVINI JE IZBIRA BLAGA BOLJŠA KOT NEKDAJ.

drugam zaradi nepravilnih odnosov prodajalcev do potrošnikov. Samo primer:

Gospodinja iz okolice Trbovelj je pred dnevi prišla v manufakturno trgovino onega izmed največjih trboveljskih trgovinskih podjetij. Potrpeljivo je čakala in opazovala prodajalke, kako so hitele razkazovati neki

dinarjev dražji kot pri sosedih. Zdaj kupuje spet drugod, kajti vsak dinar se ji pozna.

Gospodinja z Dolu pri Hrastniku je povedala: »Povsod je potrebna konkurenca. Poglejte, na Dolu sta bili v nekdanji Jugo-

NA SENOVEM SO V NOVOZGRAJENI STANOVANJSKI HIŠI NAMENILI SPODNJE PROSTORE TRGOVINI. KORISTNA NOVOST, KAJNE?

slaviji dve mesnici. Oba mesarja sta kar tekmovala pri vratih mesnic, za stranke. Danes je pri nas samo ena mesnica, in ne rečem, da je slaba, toda zakaj ne bi bili dve.

Zagorska gospodinja tov. B. J. je kupovala v znani zagorski prodajalni. Ko pa je videla, da je v sosednjem trgovskem podjetju ceneje, je šla kupovat tja. V odgovoru na vprašanje pa je še tole pristavila: »Januarja sem začela voditi gospodinjstvo knjigovodstvo. Vse, kar sem kupila, sem zapisala. V rubriko cene pa sem zapisovala cene obeh prodajaln. Konec meseca sem potegnila črto. Prebitke je znašal 510 din. Zame dovolj!«

»POTROŠNIŠKIH SVETOV NE POZNAMO«

Verjemite ali ne, 98 odstotkov anketiranih nam je tako odgovorilo. Skoro vse pa so povedale, da bi ti organi lahko precej pripomogli k odpravi raznih nevednosti. Nekatere gospodinjje so sicer sramežljive priznale, da so same krive, če teh svetov ne poznajo, ker niti vprašale niso nikdar, če sploh obstajajo, kaj in kako delajo, ali zahtevale odgovor. Trgovine v večjih industrijskih krajih jih sicer imajo, na njihove sestanke pa sploh ne prihajajo. Anketiranke pravijo, naj bi jim najprej podrobno razložili vse, kar spada v delovanje teh organov, potem bi že vedele, kaj in kako.

Tako. Takole vidijo potrošniki trgovino v svojih ogledalih. Povedali smo odkrito tako, kot so anketirane pripovedovale ali zapleale. Dosti tega, mislimo slabega, je moč odpraviti. Naše žene ne želijo kdo ve kaj posebnega, hočejo le to, da bodo s težko prisluženim denarjem dobile kvalitetno blago. Pravilno je povedala tovarišica iz Brežic, ki je zapisala, da je trgovina stvar občine. Ljudi, ki v njej živijo. Kdorkoli misli drugače, nima prav.

Zdaj smo dolžni le še odgovore na vprašanja o mesnicah. Tudi o tem so nam anketiranke podrobno odgovorile. O tem pa drugič.

Milan Vidler

STONE SO NAŠA OSNOVA!

Volitve novih delavskih svetov so za nami. Po vseh naših podjetjih je bilo ta mesec nenavadno živahno. Delavci so se razgreti, saj so sprejemali obračun celokupnega dela svojih podjetij. Vredno je omeniti, da so letos organi delavskega samoupravljanja sestavili precej podrobne politično-gospodarske analize, odkrito povedali, kaj je bilo v minulem letu dobro, kaj slabo, in kaj bo treba v bodoče izboljšati. Marsikje so se pošteno skresali, odkrito povedali, da se v bodoče ne bo smelo prav ničesar odločati mimo organov delavskega samoupravljanja, kajti delavski sveti so oblast v podjetjih in to oblast je treba spoštovati. In prav to odkrito izpovedovanje slabosti bo pripomoglo, da se bo delavsko samoupravljanje v naših podjetjih bolj razvilo in okreplilo v korist celotne skupnosti.

Mnogi novoizvoljeni delavski sveti so se že sešli na prva zasedanja in po konstituiranju takoj sprejeli programe svojega dela. Za današnji sestavek pa smo izbrali prvo zasedanje delavskega sveta rudnika Zagorje.

Rudniška čitalnica. Zbrala sta se bivši in novoizvoljeni delavski svet. Med možni vidim nekaj zelo mladih obrazov...

Dnovšek France, dosedanjí predsednik delavskega sveta, odpira primopredajno zasedanje in pozdravlja goste: tovariša Franceta Kimovca-Zigo in Rudijsa Bregarja. Nato predlaga dnevni red zasedanja.

Krautbergarjev Ivan predlaga dodatno točko k dnevnemu redu, ki sodi še v pristojnost starega delavskega sveta. Na kratko obrazloži in utemelji svoj predlog. Upravljalci soglašajo.

Zdaj vodi zasedanje najstarejši član delavskega sveta tov. Zupančič. Poročilo o poteku volitev novega delavskega sveta podrobno navaja: na kotredoškem obratu so predlagali 30 tovarišev, na kisovškem toliko... pa v obratu "Varnost" toliko... Volili so malone vsi delavci... Volišča so bila lepo okrašena, na tem, onem in tretjem volišču so bile volitve zaključene ob osmi, štirinajsti, petnajsti uri... Nato še: novoizvoljeni delavski svet rudnika Zagorje šteje 63 članov, zastopani so vsi obrati in uprava ter ekonomat... Podjedov Jože si sname očala in da poročilo o opravljenih volitvah delovnemu predsedniku...

Sledi razprava o poročilu volitev in politično-gospodarski analizi. Kratak oddih, kot je navada na vseh zasedanjih, sejah in sestankih. Nekdo bo moral začeti. S separacije se slišijo udarci. Železni vozički udarjajo drug ob drugega... Začne Zupančičev Gustl, predsednik rudniškega odbora sindikatov:

— Tovariši, gradnja stanovanj je spet zastala. Če ne bomo poohiteli, bo proizvodnja v nevarnosti. — Tovariši pritrjujejo. — Ustvari se bo treba tudi obe ambulanti, kot je zamisljeno — nadaljuje Gustl. — Bojmo se, da bodo sredstva, ki nam jih je dal centralni zavod za socialno zavarovanje, zamrznila...

Res, kako je s to rečjo? Odgovarja pomočnik direktorja:

— Dogovarjamo se z zdravnikom iz Soštanja, ki bo te dni sporočil svojo privolitve. V jeseni pa pride zdravnica, ki je sedaj na staži v Celju. Ta bo v Kisovcu.

Zdaj je zasedanje oživele. Upravljalci govore o izpolnjevanju lanskoletnih proizvodnih nalog. Guzajev Edi pove, da so rudarji lani več kot garali. Njega pa skrbijo izostanki od dela, ki so lani dosegli visoko število. — Ali smemo to dopustiti? vpraša Edi. Nekdo drug odločno pove: "Tone so naša osnova in če bomo izpolnili naš načrt tako kot lani, bomo lahko vsi skupaj segli v roke in si čestitali."

K besedi se priglašajo še drugi. Zavzemajo se za to, da bo treba delavce še bolj vzgajati. Vsak delavec naj ve, da vsak kosček materiala nekaj stane. Če bo hotel zavreči vijak ali prelomiti desko, naj pomisli, da to ni zastoj. Tega vzgojnega dela se ne sme prepuščati zgolj paznikom, marveč naj delavci drug drugega opozarjajo na varčevanje in zdravo ravnanje z materialom. Tako je z vsemi stvarmi. Zastavljenih nalog ne bo moč opraviti, če ves delovni kolektiv ne bo vzel svojega dela za resen opravil. Rudniške naprave so zastarele, separacija komaj zmaguje svoje delo. Vsaka okvara povzroči začasn zastoj... Vsem tistim, ki neupravičeno izostajajo od dela, bo treba jasno, odločno in odkrito povedati, da so člani kolektiva, da je tudi od njih odvisen ugoden razvoj proizvodnje. Vsi morajo prispevati skrupulozno. Če bomo to dosegli, bomo dosegli tudi proizvodni načrt. Ko govori Krautbergar o svojem primeru, odločno pove, da mora delavski svet reševati vse stvari, delo organa delavskega samoupravljanja naj se čuti ob vsakem koraku...

Ko prosí za besedo okrajni sekretar tov. Ziga, se upravljalci nasmehnejo. Seveda mu jo dajo, videti je na njihovih obrazih posebno zadovoljstvo, da jih je obiskal.

Tov. Ziga prične: — Pred vašim kolektivom stojé še lepe in svetle perspektive. Vi imate za seboj lepe tradicije, imamo pa tudi kolektive, ki nimajo za seboj zgodovine, ki so mladi in zato lahko in morejo starejši kolektivi mlajšim pomagati.

Potem pravi: — Vaša razprava je pokazala, da je delavski svet oblast, ki jo je treba spoštovati. Ko govori o odnosih, pravi:

V zadnji številki smo se že v sestavku »Kdo pripravila seje« pomenili na osnovi podatkov iz ankete komisije za delavsko in družbeno upravljanje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Jugoslavije za Slovenijo, kako je s tem. Dejali smo, da je ta anketa opozorila na marsikakšne slabosti v posameznih podjetjih, slabosti, ki so značilne tudi za druga podjetja, katere sicer niso bila vključena vanje. Ne bo odveč, če se tokrat pomudimo še ob dveh vprašanjih te ankete. In sicer ob prvem, kdo poroča o posameznih problemih, in naslednjem, kaj so delavski sveti obravnavali lani. Na prvo vprašanje odgovarja anketa takole: Največkrat poročajo o posameznih problemih vodilni uslužbeni: direktor, komercialni, računovodja, referenti in šefi posameznih sektorjev. Predsednik delavskega sveta poroča navadno le o splošnih in tekočih problemih, o drugem pa le na splošno, podrobno pa o tem poročajo strokovnjaki s posameznih področij. Na sejah delavskih svetov redno poročajo o delu upravnega odbora.

Kaj naj rečemo k temu? Prav in potrebno je, da poročajo na sejah delavskega sveta o posameznih problemih vodilni uslužbeni s področja svojih sektorjev. Vendar se to poročanje ne sme izroditi v vsiljevanje njihove volje članom delavskega sveta, to je poročanje ne sme biti takšno, da bi člani delavskega sveta avtomatično in brez premisleka glasovali za stvari, ki bi jih morali sicer drugače obravnavati in drugače rešiti. Zato se to še dogaja. Skrbimo, da bo odslej drugače. Pretehtajmo vsako stvar, pretehtajmo pa jo lahko, če dobe člani delavskega sveta gradivo za svoj vnaprejšnji, če ga lahko temeljito preučijo in se potem odločijo za tisto rešitev, ki je najbolj ugodna.

In sedaj k naslednjim ugotovitvam, kaj so obravnavali delavski sveti lani. O tem je rečeno tole: Na svojih sejah so delavski sveti največkrat razpravljali o tarifnih pravilnikih

ZAGORJE JE ZADNJA LETA TEMELJITO SPREMEMILO SVOJO PODOBO IN V PRIHODNIH LETIH JO BO ŠE BOLJ PRAVKAR IZDELUJEJO URBANISTIČNE NACRTE, KI BODO ZAGOTOVILI MESTU SODOBEN RAZVOJ

vi, da je zakon o delovnih razmerjih ponekod še premalo jase. Ni prav, da so se delavci spoznali zgolj z njegovimi sončnimi stranmi, torej pravicami, ki jih daje zakon, nujno je, da jih seznanimo tudi z dolžnostmi.

Delavci so prisluhnili njegovim toplim besedam, saj jim govori z njihovim jezikom.

Tov. Ziga nadaljuje. Pravi, da se bo moralo podjetje bolj nasloniti na občino, usmeriti navzven. Če bi imeli več stanovanj, več urejenih menz in drugih objektov družbenega standarda, bi bila naša plača večja. Če bomo znali gospodariti tudi s tistim delom plače, ki ne gre v naš žep, potem bomo prednosti kmalu občutili in naše plače bodo imele večjo vrednost. Tovariš sekretar govori še o drugih stvareh, ki zanimajo rudarje...

Zdaj je za delovno mizo že novoizvoljeni predsednik. Delavski svet je soglasno

izbral za to dolžnost mladega rudarja Milana Okrogarja. Medtem ko volilna komisija zunaj šteje glasove za predlagane člane upravnega odbora, se razprava nadaljuje.

Rudniku manjka rudarjev. Najmanj 180. Treba bo urediti samske domove. Za silo bodo zgradili provizorični samski dom v Borovniku, v Toplicah pa v sedanjih rudniških restavraciji. S tem bodo dobili nekaj desetih mladih rudarjev.

V čitalnici je že povsem zakajeno, zunaj se jestemnilo. Ja, kaj pa kongres Zveze komunistov? Naj gre mimo tega rudarskega kolektiva? Ne! Savrašek predlaga okrasitev vseh obratov pa morda še obratne konference oziroma sestanke, na katerih bi spremljali delo kongresa.

Končno se zedinijo: najbolje se bodo oddolžil Partiji, če bodo spremljali kongres, če bodo spoznavali program ZK. Tako pravi sekretar mestnega komiteja tova-

riš Rudi Bregar in upravljalci mu pritrjujejo.

Dnevni red je izčrpan. Seveda, še dosti bi lahko govorili, toda pozno je. Nekateri imajo nočni šiht, drugi se morajo spočiti, jutri je delavnik...

Ko odhajamo, nas navdaja občutek, da smo prisostvovali plodnemu zasedanju. Bil je prvo in že to je imelo delovni značaj. Zanima me, kdaj in kako bodo zdaj obvestili kolektiv o tem prvem zasedanju. France pravi, da ne bodo odlašali, sindikat bo pomagal, posebno pa vsi člani delavskega sveta, vsak na svojem delovišču. Saj bodo kmalu spet obratne konference. Pa še njihov list bo nekaj prinesel...

Prvega maja se bodo zbrali na manifestativno zborovanje. Vsak pred svojim obratom. Može in mladeniči. Vsi bodo prišli. Tako so sklenili na delavskem svetu. Bodo, zagotovo bodo.

Milan Vidic

Kaj so delavski sveti obravnavali lani

V zadnji številki smo se že v sestavku »Kdo pripravila seje« pomenili na osnovi podatkov iz ankete komisije za delavsko in družbeno upravljanje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Jugoslavije za Slovenijo, kako je s tem. Dejali smo, da je ta anketa opozorila na marsikakšne slabosti v posameznih podjetjih, slabosti, ki so značilne tudi za druga podjetja, katere sicer niso bila vključena vanje. Ne bo odveč, če se tokrat pomudimo še ob dveh vprašanjih te ankete. In sicer ob prvem, kdo poroča o posameznih problemih, in naslednjem, kaj so delavski sveti obravnavali lani. Na prvo vprašanje odgovarja anketa takole: Največkrat poročajo o posameznih problemih vodilni uslužbeni: direktor, komercialni, računovodja, referenti in šefi posameznih sektorjev. Predsednik delavskega sveta poroča navadno le o splošnih in tekočih problemih, o drugem pa le na splošno, podrobno pa o tem poročajo strokovnjaki s posameznih področij. Na sejah delavskih svetov redno poročajo o delu upravnega odbora.

Kaj naj rečemo k temu? Prav in potrebno je, da poročajo na sejah delavskega sveta o posameznih problemih vodilni uslužbeni s področja svojih sektorjev. Vendar se to poročanje ne sme izroditi v vsiljevanje njihove volje članom delavskega sveta, to je poročanje ne sme biti takšno, da bi člani delavskega sveta avtomatično in brez premisleka glasovali za stvari, ki bi jih morali sicer drugače obravnavati in drugače rešiti. Zato se to še dogaja. Skrbimo, da bo odslej drugače. Pretehtajmo vsako stvar, pretehtajmo pa jo lahko, če dobe člani delavskega sveta gradivo za svoj vnaprejšnji, če ga lahko temeljito preučijo in se potem odločijo za tisto rešitev, ki je najbolj ugodna.

In sedaj k naslednjim ugotovitvam, kaj so obravnavali delavski sveti lani. O tem je rečeno tole: Na svojih sejah so delavski sveti največkrat razpravljali o tarifnih pravilnikih

in plačah (v 39 podjetjih 79-krat). Razen tega so največkrat razpravljali o premijah in premljskih pravilnikih (48-krat). V 39 anketiranih podjetjih so razpravljali 44-krat o zaključnih računih, 37-krat o proizvodnih in finančnih planih, 35-krat o osnovnih sredstvih, 32-krat o pravih podjetjih, o raznih pravilnikih in poslovnikih, 30-krat o inventuri, 29-krat o stanovanju in vprašanjih itd. Dvanajstkrat so razpravljali o finančnem

in gospodarskem stanju podjetij, 7-krat o problemih prostora in skladišč, 19-krat o problemih proizvodnje, 6-krat o službenih polovanjih v inozemstvu, 5-krat o lastnih ocenah, 8-krat o problemih prehrane in menz, 4-krat o analitični oceni delovnih mest, 2-krat o organizaciji dela. O kongresu delavskih svetov so razpravljali 20-krat. Mnogokrat poročajo o svojem delu tudi komisije delavskih svetov.

In zaključek iz tega? Tale je:

Delavski sveti v večini primerov nimajo izdelanega programa dela in čestokrat rešujejo probleme kampanjsko in prepozno. To potrjuje tudi sam vsebina dnevnih redov, na primer: manj razpravljajo o organizaciji dela, o strokovni vzgoji, finančnem stanju podjetij, trošenju amortizacijskih sredstev, obratnih sredstvih itd., mnogo več ali pretežno pa o tarifni politiki, raznih pravilnikih, investicijskih programih, kar je tudi potrebno, vendar mnoge zelo nujne probleme ob tem zanemarjajo.

Da, tako je marsikje marsikje drugod, ki jih ni zjela ta anketa. In ti podatki naj nam bodo opozorilo za drugačno delo. Kako naj delamo drugače? Tako, da sestavimo program dela, da problemov ne rešujemo kampanjsko in prepozno. Program dela pa je seveda moč sestaviti, če temeljito preučimo, kaj je treba najprej urediti, o čem razpravljati, kako rešiti. Razmislimo o vsem tem in si prizadevamo, da bo delo delavskih svetov letos boljše, uspešnejše.

Alli je mnenje zastopnika DS res vedno mnenje celokupnega delavskega sveta?

Ko smo prebrali neko odločbo Občlo Trbovlje, se je porodilo v nas gornje vprašanje, ki ga je treba poudariti.

V praksi razvijanja delavskega samoupravljanja imamo še vedno različna mnenja, nekateri celo zelo zmotna.

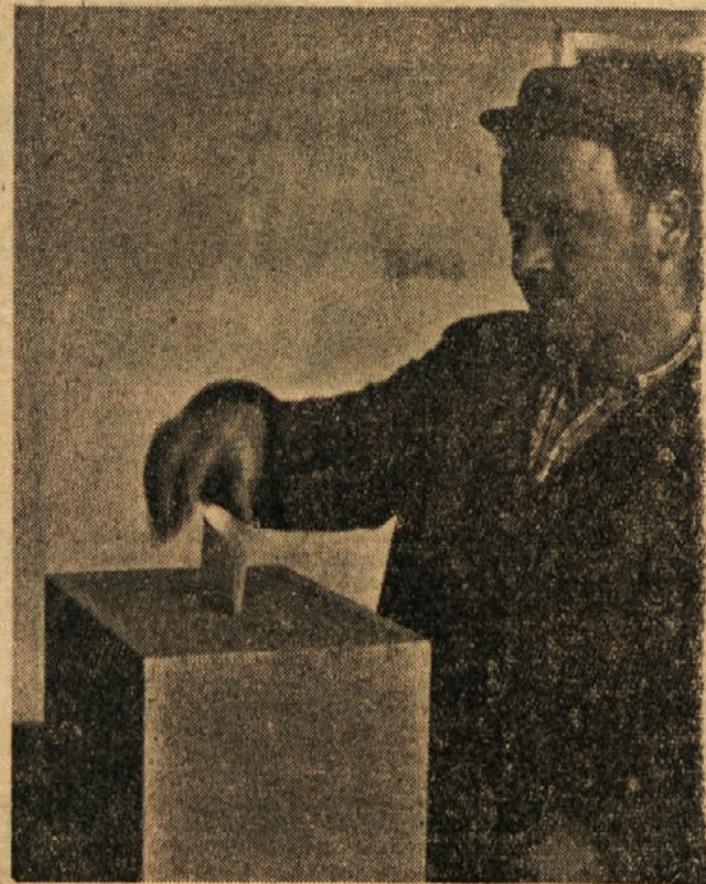
V neki odločbi občinskega ljudskega odbora Trbovlje smo brali v obrazložitvi, da je bilo treba odločiti v neki zadevi glede na izraženo mnenje zastopnika DS. Sedimo, da je ta utemeljitev zelo ozek pojem, kajti kadar rešujemo vprašanje nekega podjetja — v stvari gre tu za opustitev nekega gostinskega obrata — se ne smemo sklicevati le na mnenje posameznika, marveč je nujno, da iz zapisnika DS povzamemo stališče in mnenje celotnega delavskega sveta oziroma delovnega kolektiva.

Le tedaj homo dati ergonom samouprave pravo mesto. Vsako drugačno stališče pa je poudarja birokratske tendence reševanja problemov po aparatu ljudskega odbora brez sodelovanja celotnega kolektiva, kar ni v skladu z načeli družbenega samoupravljanja.

S tem se nismo hoteli spuščati v polemiko glede potrebe in pravilnosti omejitve odločbe. Naše hotenje je, da zagotovimo, da se bodo naši uradi v svojih odločitvah mnogo bolj naslanjali na organe samoupravljanja in ne le na posameznike.

Družbeno upravljanje v komuni zahteva tesno sodelovanje organov oblasti (ljudskega odbora, svetov, odborov itd.) z organi samoupravljanja in ne le na posameznike.

t. k. k.

VOLILNA SKRINJICA JE ŽE MALONE POLNA TUDI; TA JE ODDAL SVOJ GLAS ZA NOV DELAVSKI SVET

Zaupajmo mladim

Tovarna pohištva v Brezicah se s svojimi kvalitetnim izdelki vsak dan bolj uveljavlja na domačem kakor tudi na zunanem tržišču. Trenutno izvažajo nad 70% svojih izdelkov v tujino, največ v Egipt, Francijo, Anglijo in Zahodno Nemčijo. Navzile sorazmerno močnej konkurenci na zunanjih tržiščih pa tovarna ne more zadostiti vsem naročilom. Zadržje čase se je ta obrat že znatno razširil, v perspektivnem investicijskem načrtu pa je predvideno še nadaljnje povečanje tovarne, izpolnitve strojnega parka in organizacija proizvodnje na tekočem traku. Stalno omanjkanje potrebnega materiala, predvsem pa spremembe količnika za izvoz, trenutno negativno vplivajo na razvoj tovarne industrije in zunanje

trgovine, pričakovati pa je, da bo tudi to vprašanje akoro primerno urejeno v skladu s splošnim gospodarskim položajem. Namen delovnega kolektiva podjetja je, čimprej nuditi našemu delovnemu človeku na domačem trgu večjo izbiro kvalitetnih izdelkov po primernih in dosegljivih cenah. V kolikor se bo spremenil kriterij pri odobritvi potrošniških kreditov in izboljšala kreditna politika sploh.

Nov delavski svet v tovarni, v katerega so izvolili nadpolovico mladih delavcev, je na svojem prvem zasedanju temeljito proučil in kritično ocenil položaj ter sprejel ustrezne sklepe za nadaljnje uspešnejše upravljanje podjetja. Tako so predvideli izboljšanje organiza-

cije dela in spremembe v samem tehnološkem procesu proizvodnje. Z nadaljnjim utrjevanjem delovne discipline bodo vsekakor dosegli tudi dvig stopnje delovne produktivnosti. Nujno pa je treba izboljšati tudi medsebojne odnose in odstaniti osebna trenja ki so bolj ali manj neka stara bolezen posameznikov, katerim verjetno ne smo razvijajoče se podjetje, temveč tudi naša splošna družbena ureditev ni preveč pri srcu. Vsekakor se bodo morali takšni posamezniki, prej ali slej podrediti večini, ki kot dober kolektiv preko svojih organov delavskega samoupravljanja pravilno gleda in si prizadeva svoje delo in proizvodnjo vkladiti v splošni družbeni interes.

S. K.

PRAVKAR ZAKLJUČUJEMO V NAŠIH GOSPODARSKIH ORGANIZACIJAH LETOSNJE VOLITVE NOVIH DELAVSKIH SVETOV ZA LETOSNJE VOLITVE JE ZLASTI ZNACILNO TO, DA SO SE MARSIKJE MNOGO BOLJ PRIPRAVILI NA TO DELO KOT PREJŠNJA LETA IN SO BILI TUDI OBRACUNI CELOLETNEGA DELA ORGANOV DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA MNOGO BOLJ TEHTNI KOT PREJ. DELAVCI SO SKRIBNO IZBIRALI TOVARISE V NOVE ORGANE DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA, PREDVSEM TAKE, KI BODO VSKLAJEVALI INTERESI PODJETIJ S KOMUNAMI IN OBRATNO. NA SLIKI: DELAVCI TOVARNE CELULOZE V VIDMU-KRSKEM IZBIRAJO NOV DELAVSKI SVET

Postati morajo potrebni

Ko obiskujemo aktivne mladih združnikov, ki jih je v našem okraju še kar precej, slišimo pogosto taranje, čes da imajo združbe premalo razumevanja za njihovo delo in da jim ne nudijo dovolj pomoči. To je v mnogih primerih — žal — res, toda marsikdaj tudi po krivdi aktivov mladih združnikov. To velja zlasti za tiste, ki se še vedno oprjemljejo starih oblik dela, preživeli in dostikrat ne preveč koristnih. Vzemimo na primer poizkušništvo, ki je prav gotovo potrebno, dokler se ne

Nekaj drobcev dela iz življenja aktivov mladih združnikov

prepričamo o koristih sodobnega gnojenja, izbranih semen, globokega oranja itd. Toda, ali se vam ne zdi, da je za aktiv mladih združnikov premalo, če vedno samo poizkuša? Svoj obzori in pomoč združbe po opravičeni šele tedaj, ko bo svoja doseganja na poizkusnih parcelah uporabil tudi na večjih površinah. Treba mu je torej usmeriti dejavnost v proizvodnjo. Za svoje delo ne more imeti posebnega programa, ločenega od de-

javnosti in nalog združbe, ampak mora sprejeti njen program za svojo. S tako svojo usmerjenostjo v izvajanje številnih nalog združbe bodo aktiv mladih združnikov postali potrebni in jim ne bo težko opravičiti zahteve tudi po materialnih sredstvih za svoje delo.

Sedaj pa, če ste za to, se nekaj o konkretnem delu aktivov mladih združnikov v našem okraju. Začeli bi morda z aktivom mladih združnikov na Vrhovem, ki je tesno povezan s kapelsko združbo in že tudi žanje uspehe pri svojem delu. Mladi združniki so dobili v najem njivo iz splošno družbene posesti, kjer so poizkusili globokega oranja in začeli pridelovati najbolj donosno kulturo. Imajo tudi drevesnice, ki jo urejujejo po sodobnih načelih in se obenem učijo sodobnega sadjarstva. Aktiv mladih združnikov v Brestanici se je po pripovedovanju njegovega predsednika že začel vključevati v dejavnost združbe in ji je zato postal tudi potreben. Tako je prevzel na-

logo, očistiti sadno drevje v večjih sadovnjakih, kar že lahko pristežemo h konkretnim akcijam, ki bodo rodile tudi gospodarski uspeh. Koristna je bila nadalje pobuda mladih združnikov za čiščenje hlevov, od katere so se lahko mnogo naučili tudi sicer izkušeni živinorejci, ki pa so preveč radi zamerjali higieno v hlevih. Aktiv mladih združnikov ima tudi svoj čebelnjak, ob katerem se mladi kmetovalci učijo sodobnega čebelarstva.

Na Raki pa, kot pravijo, ni dobrega sodelovanja med združbo in aktivom mladih združnikov, toda precej tudi po krivdi mladih združnikov, ki so premalo resno jemali svoje poslanstvo. Ko se je predsednik aktiv z zaposlil v drugem kraju, so dopustili, da je aktiv samo živovaril, čeprav bi lahko iz svoje srede izvolili novega predsednika in nadaljevali z delom.

Dejavnost dobovskega aktiv mladih združnikov se omejuje predvsem na predavanja, kar pa je seveda tudi koristno. Zdrugi

v korist moramo zapisati, da bi njeno vodstvo moralo pokazati več razumevanja za delo aktiv mladih združnikov, ki jim bo lahko mnogo koristil pri uresničevanju številnih nalog v zvezi s pospeševanjem kmetijstva.

V tem sestavku bi morali omeniti tudi zgledno delo sevnškega aktiv mladih združnikov in še mnogih drugih, vendar mi prostor tega ne dopušča. Na koncu bi rad opozoril samo še na to, da bi bilo vredno razmisliti o pobudi združnega posvetovanja v Ljubljani, da bi občinski ljudski odbori odstopili aktivom nekaj zemlje, ki je splošno družbena last, da bi mladi združniki na njej tudi proizvajali, ne pa samo polkuzšali. Aktiv mladih združnikov bi vzel zemljo v najem in bi potem enakopravno sodelovali z združbo v pridelovanju najbolj donosnih kultur. Predpisi jim tudi omogočajo, da najamejo potreben kredit, ki bi ga potem odplačevali iz ustvarjenega dohodka. Tega bi seveda delili z združbo, sorazmerno z vloženim trudom.

Večji materialni pogoji šol boljši učni uspehi

Ko stojimo na pragu učne reforme, ki jo najmo terjata čas in naša družba, često ugotovljamo, da za uspešno izvedbo reforme še nimamo ustreznih materialnih pogojev in ne dovolj učnega kadra. Spričo povečanja števila otrok ter zahtev rove šole nimamo še zadostj šol, ne dovolj in primernih učilnic, da o šolskih delavcih, kuhinjah, telovadnicah niti ne govorimo. Razen usposobljenega učiteljsstva pa manjka seveda

tudi mnogo učil. Pomanjkanje vsega navedenega ovira normalen razvoj in povzroča mnogo skrbi prosvetnim delavcem in tudi prosvetni oblasti.

Glede na to je tajništvo sveta za šolstvo pri OLO Trbovlje že leta 1967 po zahtevi načelnika tov. Mirka Skalca pokrenilo, da se je imenovala okrajna komisija za učila, ki je zbirala predloge za izdelavo novih, cenčnih in praktičnih učil, v proračun OLO pa je bil na njegovo prizadevanje vnesen potreben denarni znesek, ki naj bi zagotovil nakup in izdelavo učil.

Komisija je svojo nalogo v mejah možnosti opravila. Za

da jih bodo tudi oni lahko uporabili v svoji šoli. Za jih je bilo le 50, kar pomeni, da sva računala prejeli le dve tretjini šol. Odrasli ljudje pa so se gotovo spomnili na svoja šolska leta. Kdo od odraslih se ni spomnil na sončne dni mladosti!

V začetku meseca maja dobe šole še zbirke učil za pouk geometrije.

Komisija za učila je nadalje kupila še osem diaporojektorjev in mikroskopolov, ki so jih prejele rastoče osemletne šole, to je v vsaki občini po enega.

Vsem sodelavcem, ki so pripomogli k akciji, izrekamo v imenu mladine najtoplejšo zahvalo.

O.M.

GAJENJE V RAVNEM

KO BO SONCE POSIJALO

Z obiska na Otočcu pri Novem mestu

Stisk roke in vprašanje: »Kako se kaj imate?« za uvod našega obiska pri graditeljih avtomobilske ceste. Vedno smo dobili isti odgovor: »Dobro nam je, samo sonca pogrešamo...« Na poti proti Otočcu, sedeži Glavnega štaba mladinskih delovnih brigad, smo srečali referenta za fizikulturo. Jezil se je, ker vreme ni naklonjeno načrtu fizikulturnega življenja v mladinskih naseljih. »Eh,« je dejal, »lepa je Slovenija, samo ko ne bi bila tako mrzla... Ali mislite, da bo sploh kdaj posijalo sonce?«

Prispeli smo v grad. Komandanta Glavnega štaba Mičo Novkoviča smo našli v redakciji »Mladosti na Avto-putu«. Z urednikom je bil pravkar v pogovoru o prihodnji številki časopisa. Na mizi so ležala pisma, ki so jih pisali brigadirji. Nekateri sestavki so prav dobri, čeprav jih je morda prvič pisala okorna roka brigadirja.

Pozdravili smo se in se takoj jeli pomenkovati o življenju na avtomobilski cesti. Pa ni dolgo šlo brez vremena. Smeje se, se je obrnil Mičo k nam in nam dejal: »Prosim, pošljite mi sonca!« Nato pa je razgovor postal spet resen. Povedali so nam, da vsak dan, kadar dežuje, izgubijo nekaj milijonov dinarjev. Brigadirji to prav dobro vedo, zato že komaj čakajo, da bi spet posijalo sonce. Marsikje so hoteli v dnevi, ko ni deževalo, nadomestiti zaradi dežja izgubljene ure, toda vodstva brigad in naselji jim tega niso dovolila. Človek je vreden več kot milijoni...

Mičov obraz je dobil vednejši izraz zaradi upanja, ki ga je prešinilo: »Saj ne bo več dolgo tako vreme in čisto bomo kljub temu zgradili do rokav!« To ni kar tako rekel. Njegove besede imajo osnovo v obvezah brigad, da bodo daleč presegle svoje naloge. Brigadirji vsak dan presegajo normo in že s tem nadomeščajo izgubljene dneve. Zaradi tega ne bo treba delati več kot 6 ur na dan, ker bo avtomobilska cesta vseeno stekla 29. novembra ali pa še prej. Vse je mogoče. Mlade generacije so vedno presenečale z dejanji, ki jih ni bilo mogoče niti slutiti. Tudi tokrat nas mladina ne bo razočarala!

Zapuščali smo grad, ki bo po odhodu Glavnega štaba prenovljen služil potrebam turizma. Takrat bo namreč nedaleč že tekla moderna avtomobilska cesta, ki bo marsikomu prvič odkrila lepote Dolenjske. Ta bo zaradi česte postala privlačnejša in bogatejša.

VOJAKI JLA ČESTITAJO ZA 1. MAJ

Vsem znancem, prijateljem in prijateljicam, zlasti dekletom, nadalje vsem športnikom SD »Rudarja« v Trbovljah pošiljajo iskrene čestitke in pozdrave za prvomajsko praznovanje fantje, ki služijo svoj kadroviski rok v Našicah, V. P. 9223, Slavonija, in sicer: Miro Skrinar, Ferdo Klančnik, Franc Matko, Jože Kalšek in Jože Kovčič, ki želi lep 1. maj tudi osnovni organizaciji LMS in članom kolektiva Strojnega mizarstva v Trbovljah.

Vsem staršem, ženam, dekletom, prijateljem in uredništvu »Zasavskega tednika« pošiljamo za delavski praznik 1. maj obilo pozdravov in želimo vsem obilo uspehov pri izgradnji naše socialistične domovine: Franc Raulš, Franc Bartol, Stanko Weiss, Marjan Čestnik, Milan Breznikar, Maks Klančar, Albin Zerke in Jože Ivšek iz Trbovlje — nadalje Hraštničani: Franc Veber, Erno Požarnik in Roman Tavčar (V. p. 3063, Sombor).

Zasavski mladinci, ki služimo vojaški rok v Surdulici (V. P. 7350) v Srbiji, želimo vsem mladincem Zasavja, ki grade cesto Bratstva in Enotnosti, obilo uspehov in njihovem delu. — Podpisani: Vinko Godičelj, Milan Pungaršek in Leopold Frece.

IZDELEK KOVINARSKA INDUSTRIJSKE ŠOLE V TRBOVLJAH. PRAVZAPRAV IZDELKI, KI SO JIH IZDELALI GOJENCI TE ŠOLE ZA POTREBE NAŠIH ŠOL

sodelovanje je naprosila člane LT pri Industrijski kovinarski šoli v Trbovljah. S svojimi vajenci je le-ta izdelala zelo lična in uporabna računala, ki so kombinirana s stavnicno, razen tega pa še več drugih učil.

Sredi aprila letošnjega leta je marsikateri državljani obstal predi ceste in na polju ter opazoval do vrha naložen tovorni avto. Posebno šolarčki so obstali in vzradošeni opazovali lepo barvana in lična računala. Tako velikih pisanih računal namreč še niso videli. Vsakdo od njih se je razveselil, misleč,

OBVESTILO

Gospodinjki center v Trbovljah obvešča žene in dekleta, da se prične 26. IV. »Singer« švalni in prikrčevalni tečaj pod vodstvom strokovnih učiteljic iz Celja. Tečaj bo v domu »Svobode« — Zasavje. Prijavitelje sprejema gospodinjki center vsak dan od 7. do 12. ure dopoldne v svojih prostorih.

Istčasno sporočamo vsem gospodinjstvom, da si lahko za malenkostno odškodnino izposodijo sesalnik za prah in ločilec.

Prav tako želimo seznaniti žene in dekleta, da sprejemamo v popravilo ženske nogavice.

Gospodinjki center Trbovlje

VSE JE PRISLUHNILO, KO JE TOVARIS ZURAJ PRIJEL SVOJ »PICCOLO« IN IZVABEL IZ NJEGA ZLAHTNE ZVOKE

Vsem je zastal dih. Vse oč so bile uprte v njega, ki je držal v rokah miniaturno ustno harmoniko. Kasneje mi je pripovedoval, da je začel igrati pred mnogimi leti. Ves se je posvetil priljubljeni orgli, menda je palec dolg in izveščen iz nje soterne melodije. Ko se letos prišla smaelna ekipa radiotelevizijske iz Ljubljane v Sevnico preizkusit prijavljence za oddajo »Pokazi, kaj znaš«, je sedel med poslušalce. Ljudje so povzdignili svoje glasbe, in hodeč noče, je moral zaigrati... Teden dni kasneje je prejel povabilo za sodelovanje na tej priljubljeni oddaji. Še bolj vneto se je pripravil, vendar se ni na večer pred oddajo ponesečil sinček, in njegovo sodelovanje je splavalo po vodi.

Brigadirji so navdušeno ploskali. Tov. Ludovik Zuraj se je v zadrege smejal in stiskal v roki svojo harmoniko. Med našimi brigadirji na avtomobilski cesti, kakor smo smo ga povabili zasluskov novinarji, da bi sodeloval pri našem ustnem časopisu, je našel hvaležne poslušalce. Spet je igral Mehko, božajoče, pa spet idarno, so zveneli zvoki »pikola« po terti sobici. Ko je odigral, se je opravičil, da soba pač ni akustična. Brigadirji pa: »Tovariš, zaigraj še eno!« In spet je igral in vsi smo se čudili, da je sploh mogoče iz tako majhnih orglic izvesti tako čiste tone. Brigadirji so mu bili hvaležni za igranje, na obrazu tov. Zuraja pa smo prebrali, da je tudi sam zadovoljen, ker je igral prvim graditeljem avtomobilske ceste.

PEVEC IN POL

Nič koliko skritih talentov imamo v našem okraju. Talentov, ki neradi govorijo o sebi in svojem znanju. Ko bi naša delavska-prosvetna in druga društva znanja v svojih krajih potiskali vse to hrušči. Zaj še niso našla pot, do dese-

„Tovariš, zaigraj še eno!“

tin podobnih, kot so: Zuraj, Babič, Prosen, Jovanovič in drugi. V Radečah sem obiskal tovariša

BRADARJEV TONE IN RADEČ BRAD PREPEVAM ZASE IN DRUGIM V VESELJE!

Toneta Brvarja, delavca v papirnici. Skromno mi je pripovedoval o svojem delu v »Svobodi«. Leta 1964 se je začel ukvarjati s petjem, zdaj poje sebi za zabavo in drugim za razvedrilo. V opereti »Dijak prosjaki«, ki jo je z velikim uspehom uprizorila radenska »Svoboda«, je bil naslovno vlogo. Kar trikrat so jo ponovili in dosegli z njo širom po okraju laskave uspehe. Na avdiciji »Pokazi, kaj znaš« sta peja skupaj s tovarišico Felnerjevo v Trbovljah in dosegla tretje mesto. Pel jlah in dosegla tretje mesto. Pel jlah in dosegla tretje mesto. Pel jlah in dosegla tretje mesto.

TOV. DRENOVEC: »SAM SEM IZDELAL HARMONIKO!«

Na Senovem so mi rekli: »Pojdi na Malo Kamen. Druga hiša za vsakim koritom je Drenovecova. France ti bo pokazal svojo harmoniko, in če bo pri volji, tudi zaigral.«

Nekoliko nerodno mi je bilo, ko sem mu povedal, čemu sem prišel. Vseeno sva se hitro spoprijela. Harmoniko igra že od enajsetega leta. Doma je vsako drugo nedeljo poslušal oddajo »Pokazi, kaj znaš« in letos se je odločil. Na avdiciji so mu ljudje povedali, da je tov. Tone pevec in pol in da ga radi poslušajo. Njegov glas jim ugađa tudi zato, ker poje z občutkom in prizadevanostjo.

DRENOVEC FRANCE IZ MALEGA KAMNA: »ŠE BOM IGRAL!«

ostri konkurenci častno mesto. Ljubljancem je moral tudi povedati, da je njegova harmonika lasten izdelek. Pred petimi leti se mu je stara pokvarila. Lotil se je izdelave nove. Posrežilo se mu je, in videti mi je bilo, da je ponosen na svoj izdelek. Ob slovesni je razpogelni mehi svoje harmonike in prešerni zvoke so pla-

Običajno s tovarišico Kozinčeva nekatere obrate družbene prehrane v našem okraju, da bomo videli, kako akribno je delovne ljudi, ki dan za dnem bijejo boj za lepšo bodočnost. Najprej se ustavimo v Brežicah v tovarni pohajstva je zaposleno precej ljudi, ki se od daleč vozijo na delo in je prav zaradi tega treba posvetiti posebno skrb njihovi prehrani. Nismo bili razočarani. Vodstvo podjetja in sindikalna podružnica ne zanemarijata družbene prehrane. V tovarni so uredili obratno kuhinjo s potrebno opravo in jedilnico. Delavci dobivajo po znižani ceni topel obrok hrane. Vso režijo krije podjetje, ki je s tem pokazalo veliko skrb za človeka. Člani delovnega kolektiva so zadovoljni, ker vidijo, da jim posvečajo dolžno pozornost.

Tovarna časopisnega papirja na Vidmu je po ustvarjenem dohodu največje podjetje v našem okraju, kar pa ne velja tudi za skrb za delavce. V podjetju sicer imajo bife, kjer je mogoče dobiti obložene kruhke in osvežilne pijače, vendar cene niso dost nižje kot v drugih gostiščih. V podjetju pravijo, da imajo delavci možnost prehrane v hotelu, toda pri tej svoji trditvi najbrž ne pomislijo, da stane hrana v hotelu 6000 din, kar marsikdo ne zmore. Bilo bi ne samo plemenito, ampak tudi koristno za uspeh podjetja, če bi posvetili prehrani delavcev vsaj toliko pozornosti kot nekatera manjša podjetja v našem okraju.

Tovarišica Justa Kozinčeva nam ne bo zamerila, če jo bomo zaprosili, da nas vodi še dalje po obratih množične prehrane. Zaustavili smo se pred sevnškim Kopitarom, kjer nam je direktor, tov. Lipovšek, predstrel s podatki o družbeni prehrani. V podjetju dobivajo delavci malico za 40 din in kosilo za vsega 60-70 din. To res ni mnogo in delavci se radi poslužijo te ugodnosti. To pa seveda vpliva tudi na uspeh podjetja, ki ima zadnje čase veliko manj bolniških izostankov, in to je tisto, kar poplaja podjetje za njegovo skrb.

Tako kot v Kopitarju, imajo urejeno prehrano tudi v »Jugotantinu« in v Mizarški produktivni združbi. Sicer pa povprašamo o tem delavca tovariša Kosa, ki se vozi v m'arsko združbo iz Sentjanja in je zaradi tega zelo vesel cenenega toplega obroka za malico in takisto izdatnega kosila. Na vprašanje tovarišice Juste, strokovnjaka za gospodinjstvo pri Okrajnem zavodu za pospeševanje gospodinjstva, je odgovoril takole:

»Denar, ki ga ob koncu meseca dam za malico in kosilo, ni vržen v stran, ker se na delu bolje počutim in mi hrane ni treba nositi s sabo. To, kar dam za izdatno hrano, se mi pri plači skorajda ne pozna...«

V senovskem rudniku pa — žal — ni tako kot v Sevnici. Na Senovem sicer obstaja rudniška restavracija, ki je lepo urejena, toda oddaljeni rudarji nimajo dosti možnosti, da bi se hranili v njej. Zakaj ne bi prinašali toplih obrokov hrane v jama? Pravijo, da to ni mogoče, mi pa vemo, da to delajo v marsikaterem zahodnoevropskem rudniku. Če vsak dan najdemo pot v jama rudarji, je tudi raznašalci hrane ne bi zgrešili. Ta opomina velja tudi trbovelskemu rudniku, kjer je najmanj 400 rudarjev, ki so vsak dan tudi po 12 ur brez tople hrane. Ali mislite, da to ne vpliva na njihovo delovno kondicijo in seveda tudi na delovni uspeh?

Pa običajno še nekatere samske domove v revirjih in videli bomo precej žalostno sliko. Mladi ljudje si sami — kakor pravimo — »pacajo« hrano, ki sploh ni primerna. To je žalostno

Skrb za ljudi

Z obiska v obratih družbene prehrane

dejstvo, ki je vredno premisleka. Ta ali oni bo morda rekel, da so ti ljudje pač sami krivi, ker imajo možnost prehrane v gostiščih in v ljudski kuhinji, toda taka trditve ima precej spolzka tla. Hrana v gostiščih je zelo draga, medtem ko ljudska kuhinja obstaja bolj zaradi dobre volje in razumevanja gospodinjkega centra, kot pa zaradi pomoči delovnih kolektivov, katerih delavci se hranijo v njej. Ali je potem čudno, če je v Trbovljah toliko obolenj prav zaradi neradne in neprimerne prehrane? Izračunajmo škodo, ki jo imamo zaradi tega, pa bomo videli, da bi se izplačalo nekaj žrtvovati za rešitev tega problema!

Kaj pa v Hraštniku? V Steklarni se je mladinska organizacija dolgo borila za ureditev družbene prehrane in je v tem tudi uspeła. V podjetju imajo sedaj menzo, kjer je mogoče dobiti topel obrok hrane po primerni ceni. Zasluga za to gre seveda delovnemu kolektivu, ki ni prezrl problema prehrane mladih delavcev z majhnimi prejemki in jim je rade volje priskočil na pomoč.

Tudi Elektrarna v Trbovljah nas ni razočarala. Čeprav kuhinja in jedilnica še nista tako urejeni kot treba, pa je zelo razveseljivo, da v podjetju posvečajo vso skrb delovnim ljudem. Najbolj pa nas je presenetilo dejstvo, da prinašajo topel obrok malice na delovna mesta, seveda v posebnih posodah. Ali ne bi to gesto kazalo posnemati tudi v ostalih podjetjih? Poizkusimo!

Najbolj zadovoljni smo bili v radeški Papirnici, u imajo sodobno urejeno kuhinjo in obednico. Zelo okusna hrana da slutiti, da imajo v podjetju zaposleno kvalificirano kuharico iz gospodinjke šole. Pozneje smo ugotovili, da nas slutnja ni slepla, ker smo povsod našli na vzoren red in čistočo. Nismo si mogli kaj, da ne bi rekli: Ko bi bilo vsepovsod tako!

Naš obisk je veljal samo nekaterim obratom družbene prehrane, kar pa ne pomeni, da tudi v nekaterih drugih podjetjih ne skrbijo za ljudi, da bi se čimbolje počutili in čim boljše življenje od sebe za boljši uspeh podjetja. Marsikje pa seveda stran človeka še vedno zanemarjajo in tem bo velja naš prihodnji obisk obratov množične prehrane.

Na koncu tega sestavka pa moramo reči, da so Zavod za pospeševanje gospodinjstva in gospodinjki centri po občinah vložili mnogo truda v ureditev obratov množične prehrane in bodo to delali tudi v prihodnje. Prav se bo j posebna komisija obiskuje vse obrate, da bi ugotovila dejansko stanje, kar bi služilo kot osnova za dajanje pomoči in za opozorila, ki jih bo naslovila na vse tiste čimtelje, ki sedaj še vedno zanemarjajo človeka.

S.

ker čuti, da še ni povedal vsega. Kot je povedal tov. Jovanovič iz Zagorja, ko je minulo nedeljo sodeloval na oddaji »Pokazi, kaj znaš« v Ljubljani, da mu je orglica nepogrešljiv prijatelj.

PROSENOV ČARDAS

Zagorjani so tisto nedeljo nestarno občali, kdaj bo napovedovalce oddaje »Pokazi, kaj znaš« oznanil Prosenov nastop. Ko so zaslišali prve zvoke njegove violine, so pozabili na okolice. Mladi Prosen je igral. Ko smo poslušali njegovo igranje, smo mi in tudi Ljubljancem takoj spoznali, da sta fant in violine eno. Znan violinist Igor Ozim, ki je prisostvoval tej oddaji, je že ob prvih zvokih začudeno dvignil glavo in z zanimanjem prisluhnil njegovemu izjavljanju. Starejši mojster se je srečal z mlajšim.

Posebno je Zagorjanom, kot smo kasneje slišali, ugañal njegov čardas, ki je zares svojevrsna mojstrovina. Upamo, da se bo mladi Prosen razvijal in da bo postal prvi pravcati umetnik.

BRAVO, TOV. BABIČ!

Brežičani so prihod mladega Babiča na oder navdušeno pozdravili. Ko je zapel, je dvorana onemela. Le moj sosed je dejal: »Sedaj Fant ima znamenit glas, moral bi se še učiti, saj ima vse pogoje, da postane resničen pevec.« Tov. Babič je moral svoje pesmi ponavljati in Brežičani so mu na koncu klicali: »Bravo, Babič!«

Tov. Babič se je prav tako izkazal na oddaji »Pokazi, kaj znaš« posebno pa na oddaji »Izberi popevko«. Takrat je povedal, da bo še pel, ker ga petje veseli in

ni bil v sončno spomladansko jutro...

TOVARIŠICA PODLESNIKOVA IZ VIDMA-KRŠKEGA: »DANES GREMO K BRIGADIRJEM V TREBNEJ, KJER JIM NAME RAVAM ZAPETI NEKAJ VE DRIH PESMI.«

KAKO PREŠERIN IN IGRIV JE OTROŠKI SVET! — TALE POSNETEK SMO UJELI NA FILMSKI TRAK V SEVNIŠKEM OTROŠKEM RTCU, KO SO SE MALČKI LEPO IGRALI.

Zivahnše delo rezervnih oficirjev. — Zadnje čase je opaziti v senovski občini vse marljivše delo rezervnih oficirjev. Začeli so s sistematičnejšim strokovnim izpopolnjevanjem svojih članov, in sicer z uvedbo rednih seminarjev, ki so zamišljeni kot enodnevna predavanja iz različnih vrst rodov in služb v vojski.

Pred kratkim so že imeli tak enodnevni seminar, na katerem so predavali aktivni oficirji iz bližnje garnizije. Člani so bili s predavanji zelo zadovoljni. Letos bo še več podobnih predavanj, predavatelji pa bodo rezervni oficirji sami.

Organizacija razpolaga z lastno knjižnico, v kateri je okrog 160 knjig. Letos nameravajo rezervni oficirji spet dvodnevno ekscurzijo k neki vojaški enoti, kjer se bodo izpopolnili v svoji stroki.

Za sedaj lahko zapisemo, da so z delom lepo pričeli, zamerljivo jim pa, da je med aktivnimi člani strelske družine še vedno premalo rezervnih oficirjev.

Na senovskem rudniku so izvolili nov delavski svet. — Pred kratkim so izvolili na rudniku Senovo nov delavski svet. Udeležba volitev je bila nadvse zadovoljiva, saj so se jih udeležili celo volivci, ki so trenutno v bolnišniškem stanju.

V novd elavski svet, ki šteje 45 članov, so izvolili precej mladih ljudi, med njimi proizvajalcev.

reditvami pripravijo na ta pomemben praznik. Prireditve naj bi bile cel teden pred 4. julijem. Tako naj bi bila v tednu pred dnevom borca razna tekmovalna, razstava in podobno. ZB Senovo namerava organizirati razstavo dokumentarnega gradiva iz časov NOV, razne slike, časopise in še drug material, prav tako bodo borci ta praznik posvetili skrbi za svoje člane, vdomam in otrokom padlih borcev ter njihovim preživelim staršem. — Pričakujejo, da bo letošnje praznovanje 4. julija res pisano in vsebinsko bogato.

VAŽNO OPOZORILO VSEM NAROČNIKOM »ZASAVSKEGA TEDNIKA«

Vsem naročnikom »Zasavskega tednika« sporočamo, da smo opustili zavarovanje naročnikov našega lista, ki so bili zavarovani pri Državnem zavarovalnem zavodu, in sicer naročniki s plačano naročnino za list za primer smrtne nezgode za znesek 10.000 din, za primer trajne invalidnosti po nezgodi pa za znesek 20.000 din.

Uprava »Zasavskega tednika« je doslej lahevala za vsakega naročnika zavarovalni znesek 1,50 din. Po novem pa bi morala plačevati za vsakega naročnika po 3 din vsak mesec. Ker pa uprava lista zaradi ostalih velikih stroškov za izdajo časnika višje zavarovalne pristojbine ne zmore, smo poročbo z Državnim zavarovalnim zavodom odpovedali.

Vsem naročnikom, ki vnaprej zahvaljujemo, ker bodo navzlic prenehanju te ugodnosti zanje še nadalje ostali naročniki našega tednika.

Uprava »Zasavskega tednika«

Slišal sem govoriti o razpustitvi trboveljskega okruga. Ali je res? J. K., Radeče

Res je! Vem za najdražji tuj film, pa me zanima kateri je naš najdražji film. B. B. — Brežice

«Cesta, dolga leto dni», v režiji Laurenta De Santisa z Eleonoro Rossi-Drago, Silvano Mangnani, Tamara Miletič, Ivica Pajomir in drugimi. O filmu, ki ga ima ta znani italijanski režiser za svoje življenjsko delo, smo v našem listu že pisali.

«Vjesnik u sriedu» je poročal o Bearini žetvi, po vrtniški v spiski Hajduk, Ali veste kaj več o tem?

Vzemite še enkrat v roke VUS in pazljivo pogledajte na njegov datum!

Zakaj je zadnje čase tako malo poročil iz Sevnice? — F. K. — Sevnica

Vabimo vas, da vi nadomestite zamujeno. Uvrstite se v družbo naših dopisnikov s tereza.

Prijatelj trdi, da je Titograd že vesokoli glavno mesto Crne gore. Jaz pa pravim, da ne. Kdo ima prav? — M. V. — Zagorje VII

Prosim vas za mnenje o zadnjem sporedu trboveljskih kinematografov. — A. F. — Trbovlje

Na račun prihajajo tisti, ki imajo radi za 30 dinarjev sto mrtvih.

Novice iz Hrastnika

Praznovanje 1. maja. Hrastničani bodo 1. maj nadvse slovesno proslavili. Na večer pred praznikom bo mladina prigala kresovno na okoljskih hribovih, rudarska in steklarska godba na pihala pa bosta ta večer priredili promenačni koncert. Na dan prvega maja zjutraj bosta obe navedeni godbi napravili tradicionalno budnico po hrastniški došnji, ob 8. uri pa bo spreved z godbo na letno fetovališče, kjer bo prvomajsko zborovanje s kulturnim sporedom. Drugega maja bodo Hrastničani pohiteli v brbe. Stekiarski kolektiv bo odšel s svojo godbo v Gore, rudniški pa na Kal.

Praznovanje Dneva mladosti v Hrastniku bo letos programsko bogatejše kot lani. Trajalo bo od 27. aprila pa vse do meseca junija. Razen izletov v partizanske kraje bo občinski

komite LMS organiziral večji pohod po partizanskih poteh, ki ga bodo vodili prvoborci, končal pa se bo na Mr. s kulturnim sporedom in mladinskim rajanjem. Vsa društva in organizacije so že pripravile program tega praznovanja ne samo za center Hrastnik, ampak tudi za vasi. Godba »Svobode II« bo obiskala s svojim koncertom vasi Marne, Turje in Gore, prav tako pripravljeno pa je tudi v ostalih društvih in organizacijah. Ker je mladinsko praznovanje postalo že tradicionalno, bodo ob zaključku praznovanja razdelili med športne zmagovalce 9 prehodnih pokalov, ostali pa bodo prešli priznanje za sodelovanje. — Program, ki ga je predvidel poseben odbor za to praznovanje, je obširen in bomo o njem še poročali.

Štab za gradnjo hrastniške ceste, ki so ga ustanovili pri

občinskem odboru SZDL, se je že sešel in je razpravjal o začetnih delih na cesti. Začel del je začetni za otvoritvijo VII. kongresa ZKJ v Ljubljani. Za gradnjo ceste so pokazali veliko zanimanje in pripravili sodelovanje. Zato upamo, da bo to akcija, ki je zanjo dala pobudo hrastniška mladina, v celoti uspeša.

Mladinska organizacija tudi v Kronicah. Prejšnjo nedeljo so mladinci s Kronic ustanovili svojo mladinsko organizacijo. Mladinske organizacije v kraju že od leta 1947 ni bilo, zato je njena oživitve toliko bolj pomembna. Izvoljen sekretarist aktivna in vodstva dramske skupine sta že pričela delati, ker nameravajo za praznik mladine pripraviti gledališko igro. Čeprav tamkaj ni primernega prostora za uprizorjanje iger, so mladinci vendar pokazali

veliko pripravljenost, saj so sklenili, da bodo igrali kar na prostem. — Tovariši Jerič in predsednik občinskega komiteja mladine v Hrastniku, ki sta se udeležila prvga sestanka mladine v Kronicah, sta ji obljubila vsestransko pomoč.

OKRASITEV HIS ZA 1. MAJ. — Na zadnjem sestanku terenske organizacije SZDL v Sp. Hrastniku so sklenili, da bodo letošnji 1. maj res slovesno praznovali. Za čimprej videz naselji in za okrasitev hiš so za hišni svet v Sp. Hrastniku napovedali tekmovalno. Pobudo za tekmovalne je dal hišni svet št. 30.

Terenski odbor SZDL bo nagradil 3 najboljših hišne svete v tem tekmovalstvu. Na dan 1. maja popoldne bo v Sp. Hrastniku ljudska veselica, da bodo člani kolektiva steklarne in kemične tovarne lahko v vselem razpoloženju obhajali veliki praznik vseh delovnih ljudi.

PROIZVODNI USPEHI KOLEKTIVA KEMIČNE TOVARNE. — Ze pri obravnavi kandidatne liste za nov delavski svet v tovarni je bilo opaziti, da se celoten kolektiv zelo zanima za delavsko upravljanje, nič manj pa za uspeh v proizvodnji.

Celotna proizvodnja kemične tovarne lansko leto je bila vredna 661.164.000 din in je za 37 milijonov večja kot leta 1956. Za investicije v tovarni pa je kolektiv odobril 47 in pol milijona dinarjev.

Uspeh v proizvodnji je tem pomembnejši, če pomislimo, da so tovarniške naprave že zastarele in izrabljene, in da je tudi rekonstrukcija in obnova tovarne prav tako ovirala redno proizvodnjo. Kolektiv je nudil vso pomoč svojemu delavskemu svetu, kar je tudi doprineslo k doseženim uspehom.

PLANINSKI DOM NA KALU. — Planinsko društvo v Hrastniku bo letos dogradilo in povečalo planinski dom na Kalu, ki je namenjen odih delavcev, zlasti pa rudarjev.

Pri tej gradnji so člani društva večino del opravili s prostovoljnimi delom. Pomagalo pa jim tudi razna društva, organizacije in kolektivi. Lani je društvo kupilo tudi televizijski aparat za planinski dom na Kalu in so k temu nakupu precej pomagali rudarji s posebnim prispevkom.

Letos je društvo že organiziralo dva izleta na Pohorje. V soboto je društvo priredilo planinski ples s kulturnim sporedom. Čisti dobiček prireditve je namenjen za gradnjo planinskega doma in za opremo mladih alpinistov.

MODERNIZACIJA HRASTNIŠKIH KINO DVORAN. — Tudi kinematografi v Hrastniku se modernizirajo. Ni dolgo tega, ko so pričeli vrteti v kinu »Svobode I« kinematopke filme, sedaj pa lahko tudi v Sp. Hrastniku gledajo tovrstne filme v svojem kinu. S prikazovanjem kinematopških filmov so obiskovalci kinematografov zelo zadovoljni.

NEKAJ O PADALSTVU v Spodnjem Zasavju

Svoje vrste šport je tudi padalstvo. Padalstvo se v povojnih letih pri nas naglo razvija. Čedalje več da postaja tudi pri nas športni padalstvo, ki zaenaj za delom največkrat v svojih krajevnih aero-klubih, a se pozneje vpišujejo v pilotske šole, ali pa so pri rekrutovanju potrjeni in eno jugoslovanskega vojnega padalstva. Največ je seveda takih, ki ostajajo v svojih aero-klubih kot aktivni člani — padalci ali jadranci.

Sedaj pa nekaj o našem aero-klubu iz Spodnjega Zasavja. Aero-klub »Naredna krila« iz Cerkeja je bil ustanovljen kmalu v povojnih letih. Sedaj ima še nad

150 članov, med katerimi je okoli 30 padalcev in jadrancev, ostali so pa modelarji ali samo kot podporni člani.

Vsa leta od svojega obstoja klub dobro dela. Lansko leto je priredil velik aeromiting, na katerem so sodelovali skoro vsi slovenski aero-klubovi, pa tudi nekaj iz sosednje Hrvaške ter Jugoslovanske vojnega letalstva. Čisti dobiček je bil namenjen za gradnjo hangarja in ureditev letališča.

Mimo drugih tečajev prireja aero-klub vsako leto tudi padalske tečaje, za katere pa vlada vsekakor premajhno zanimanje. Predvsem bi bilo potrebno, da se v takšne tečaje vpiše čimveč

mladine, še posebno pa obvezniki predvojaške vzgoje. Aero-klub »Naredna krila« je tudi letos organiziral padalski tečaj v Brežicah. Tečaj bo končan sredi meseca maja, nato pa bodo udeleženci začeli z izvajanjem praktičnih skokov iz aviona. V poletnih mesecih namerava klub prirediti še dva taka tečaja, enega v Brežicah, drugega pa v Vidmu-Krškem.

Mladinci in mladinke — prijavite se že sedaj in postanite člani aero-kluba. Postanite padalci in čuvarji našega neba. Videli boste, da je padalstvo šport, v katerem boste našli pravo razvedrilno, pri čemer pripominjamo, da se padalci lahko samo popolnoma zdravijo ljudje.

Mladinci in mladinke s svojo udeležbo v padalskih tečajih boste pospešili razvoj našega športnega padalstva in letalstva nasploh. Aero-klub »Naredna krila« iz Cerkeja vam bo pri vsem delu vsestransko pomagal. A. G.

ČESTITKE

Za praznik 1. maja pošiljamo čestitke vsem delovnim ljudem in jim želimo mnogo uspehov v izgradnji naše socialistične domovine. Prav tako pozdravljamo vse svoje, prijatelje in prijateljice ter znance. — Andrej Perjanč, Anton Kos, Avdrej Plaznik, avionska tehnična služba vp 5607, Zadar.

Posvet društvenih delavcev.

Pretekli teden je bil v Radečah na pobudo občinskega komiteja LMS posvet vseh predstavnikov društev in organizacij v občini. Po živahni razpravi so sprejeli sklep, da bodo vse društvene enote v občini pomagale mladini v času praznovanja dneva mladosti in v tekmovalstvu, ki ga je razpisal CK LMS. Zanesljivo pa lahko trdimo, da se skupno delo že zrcali v izredni aktivnosti mladine, ki je vidna po vsej občini; pričakovati pa je da se bo vsestranska razgibanost še povečala.

Predavanje o slovenskem knjižnem jeziku.

— Pred kratkim je tov. prof. Janez Pešec v domu »Svobode« v Radečah obiskovalcem Ljudske univerze predaval zanimivo in aktualno temo »Q slovenskem knjižnem jeziku«. — Z zelo dobro podanim predavanjem so bili poslušalci izredno zadovoljni.

Mladina Zidanega mosta, je obiskala brigadirje na avtocesti

Minuli teden so člani osnovne organizacije LMS iz Zidanega mosta obiskali trboveljsko-goriško brigado, ki dela na avtomobilski cesti Bratislava in enotnosti. Mladinci so bili s obiskom, ki so ga hčrati izkoristili kot izlet, zelo zadovoljni, saj so se lahko podrobno seznanili z delom in življenjem v brigadi, katere komandant je njihov mladinec tov. Avgust Ernest. Kljub skopu odmerjenemu času je zidanmoška mladina navezala tesne tovariške stike z našimi brigadirji, ki ne bodo kmalu pozabljeni.

VREME

ZA ČAS OD 1. DO 11. MAJA Prve dni maja bo lepo vreme, zatem pa dež z ohlajitvijo.

Nadaljnji izgledi: Le posamezni dnevi bodo lepi, v splošnem pa bo nestalno s pogostimi padavinami in ohlajitvami.

Avto-moto sekcija v Papirnici.

— Pod pokroviteljstvom AMD v Radečah je mladinska organizacija ob pomoči sindikalne podružnice v radeški Papirnici ustanovila avto-moto sekcijo, ki je takoj pričela z delom. Pod vodstvom mladega mojstratov, Martinšiča več kot trideset delavcev obiskuje šoferjski tečaj, ki jim bo dal možnost, da opravijo izpit za šoferja — amaterja.

iz Brežic

Mlečne kuhinje. — Delovanje mlečnih kuhinj v brežiški občini poteka dokaj zadovoljivo, čeprav si nekateri učitelji manj, drugi bolj prizadevajo. Res pa obstajajo objektivne težave, kot na primer pomanjkanje prostora in podobno, saj se malice za pionirje največkrat kuhajo kar v kuhinji upraviteljev. Toda upati je, da se bo z dobro voljo in s povečanim razumevanjem odgovornih činiteljev sedanje stanje izboljšalo v prid naših otrok, katerim dobro urejena, mlečna kuhinja za njihov telesni razvoj mnogo pomeni. Značilnost brežiške občine so raztresena in oddaljena naselja, katerih otroci se spričo dolge poti v šolo in iz nje prepotrebno močne malice, saj jim te doma šestokrat primanjkuje. A. O.

Visok obisk na Vidmu

Videm-Krško je preteklo nedeljo nenadoma obiskal predsednik Ljudske »kupčine« FLRI, Petar Stambolič s svojimi soprogo. Ustavil se je v novem hotelu »Sremiče«, kjer si je ogledal njegove prostore ter se zadržal tudi na kosilu.

Predsednik Stambolič je bil prav zadovoljen v hotelu Kmalu nato je predsednik Petar Stambolič s svojo soprogo odpotoval v Ljubljano. Hotel »Sremiče« na Vidmu je eno izmed najlepših gostišč v naši republiki.

KOMAJ KOMAJ, SMO UJELI NA NAŠ FILMSKI TRAK TAKLE MOTIV. POMLAD NAM JO JE HUDO ZAGODLA.

VI. jubilejne gorske motodirke v Trbovljah

20 let dela Avto-moto društva Trbovlje

dal takrat društvu na razpoložljivo zaprlo igrišče za treniranje in so bile leta 1948 moto dirke na tem stadionu. Takrat je avto-moto društvo doseglo že kar lep razmah, toda zaradi notranjih trenj v samem odboru društva in še drugih ljudi, ki so gledali na društvo kot nepotrebno ustanovo, v kateri so se združili samo tisti, ki imajo denar, se prišlo do razpustitve društva. Ponovno je avto-moto društvo oživele šele leta 1951 ter je delovalo kot sekcija SD »Rudarja«, toda tam ni bilo pogojev za razvoj, manjkalo je pravega razumevanja za to vejo športa, kajti šport številka 1 je bil nogomet. Društvo se je tedaj osamosvojilo ter je bil njegov prvi predsednik Milan Lukač.

Sele od takrat se je začelo pravo življenje in delo avto-moto društva, ki iz leta v leto dosega boljše uspehe. Ze pet let vodi društvo sedanji predsednik Ivo Korimšek, ki s pomočjo ostalih članov, katerih je preko 150, usmerja delo za zdrav napredek in razvoj avto-moto športa v Trbovljah, v

društvu so pričeli s sistematičnim delom za vzgojo novih kadrov v tem športu. Društvo posveča nadalje vso skrb mladini v predvojaški vzgoji, sedaj poteka v društvu tudi avto-moto tečaj za rezervne oficirje. Letno sta v društvu najmanj po dva tečaja za vzgojo novih kadrov v avto-moto športu. V šestih letih nepretrganega dela je šlo skozi razne tečaje v društvu preko 900 tečajnikov.

Zelo važno vlogo so si zadali v društvu s tem, da pritegnemo v svoje vrste predvsem mladino. In v tem je društvu tudi uspelo z raznimi prireditvami, klubskimi ocenjevalnimi vožnjami, klubskimi izleti in sodelovanju na raznih vojniških praznikih ter avto-moto dirkah tudi izven okraja širno po Sloveniji, s čimer si je društvo utrdilo svoj sloves. Danes lahko kar s ponosom gleda nazaj na opravljeno delo in tudi v bodočnost, kajti delovni načrt društva je obširen in bogat.

Seste jubilejne gorske motodirke bodo hkrati tudi dirke za prvenstvo Slovenije. Tako se bodo letos 2. maja zbrah na startu vsi najboljši slovenski

dirkači ter gostje iz hrvaške republike in še drugi. Na startu pa se bodo razeni ostalih pojavili v konkurenci tudi domači dirkači AMD Trbovlje, in sicer Mirko Bivic, Stane Prošt, Viktor Gosak in Ciril Zupančič. Seveda ne bo manjkala na teh dirkah znani Janez Drakšler iz Hrastnika, ki bo dirkal za AMD Videm-Krško. On bo tudi branil našlov za najboljši čas dneva in prehodni pokal. Domači dirkači, člani AMD Trbovlje, pa bodo nastopili v večjem številu, kot smo jih omenili, in sicer v posebni skupini za klubsko prvenstvo.

Dirke se bodo pričele, kot smo že omenili, 2. maja ob 14. uri. Start dirkačev bo pri Dimniku — cilj na Katarini, Pokroviteljstvo nad to prireditvijo pa je prevzel okrajni odbor Ljudske tehnike v Trbovljah.

Z množično udeležbo na teh dirkah se bomo oddolžili članom AMD Trbovlje za njihovo požrtvovalno delo ne samo pri vzgoji novih kadrov, temveč tudi za vsakoletno, dobro pripravljene gorske dirke

PRVI MAJ, PRAZNIK PROLETARIATA VSEGA SVETA, SE JE RODIL V KRVI, PRELITI ZA PROLETARSKO SVOBODO PRED 72 LETI NA TRGU HAYMARKET V CHICAGO KOT DAN SOLIDARNOSTI IZKORIŠČANIH IN PRAZNIK BOJA ZA RAZREDNO OSVOBODITEV DELAVSTVA. PROSLAVLJALI SMO GA Z ZBOROVANJI, STAVKAMI IN DEMONSTRACIJAMI, IN DANES GA PONEKOD SE PROSLAVLJAJO TAKO, V MNOGIH DEŽELAH PA SMO SI DELAVCI ŽE IZBOJEVALI PRAVICE, KI SO JIH NAŠI DEDJE IN OČETJE ZAPISALI NA PRVE PRVOMAJSKE PROGLASE.

V drugi polovici preteklega stoletja, zlasti pa v zadnjih desetletjih, v obdobju tako imenovanega mirnega razvoja kapitalizma, za katerega je značilen hiter tempo industrializacije, je bil položaj delavkega razreda zelo težak. Delovni čas ni bil omejen, mezde so bile zelo nizke, delovni pogoji težki. Delavci niso imeli nobenih političnih pravic, buržoazija je preganjala njihove organizacije. Razredna nasprotja so bila zelo ostra. Delavci so si morali eleherno pridobitev izbojevati s trdim bojem. V borbi za osnovne življenjske in politične pravice delavstva (osemurni delavnik, splošna in enaka volilna pravica, pravica do združevanja) so se krepila delavska politična stranke in sindikalne organizacije. Delavski razred je postal razredno zavedna sila. Delavski razred je postal razredno zavedna sila.

Eno glavnih gesel, ki so v tem obdobju mobilizirale množice delavcev in prebudila v njih razredno zavest, je bilo: boj za osemurni delavnik in boljše delovne pogoje.

V ZDA je tedaj delovala sindikalna organizacija, ki se je imenovala »Vitez delavcev«. To je bila enotna organizacija delavcev vseh strok. Čeprav je njeno vodstvo obsojalo stavke, vendar je med članstvom vladalo revolucionarno razpoloženje. Delavci so mnogokrat stavkali in nemalo stavk se je uspešno končalo. Leta 1872 je na primer stavkalo v New Yorku sto tisoč gradbenih delavcev, ki so delali naj 14 ur dnevno. Jeseni 1876 so v St. Louisu obojeden delavci prevzeli oblast in se umaknili šele po krvavih bojih s vladnimi četami. V stavkah od leta 1857 do 1877 je padlo nad sto delavcev, kakih tisoč jih je bilo ranjenih, 40 voditeljev stavke pensilvanskih rudarjev pa so obsodili na smrt in obseli.

Novembra 1881 je nekaj sindikalnih voditeljev, ki so bili nezadovoljni z delovanjem »Vitezov delavcev« ustanovili v Pittsburgu Federacijo strokovnih sindikatov, ki se je pet let kasneje preimenovala v Ameriško federacijo dela. Na svojem prvem kongresu je Federacija zahtevala naj v vsej državi uvedejo osemurni delovni dan. Na četrtem kongresu novembra 1884 leta pa je pozvala vse sindikalne organizacije v boj za uvedbo osemurnega delovnega dne, ki naj bi ga uveljavili v vseh tovarnah 1. maja 1886. leta.

Zadnje dni aprila leta 1886 so se med delavci razširili glasovi o splošni prvomajski stavki. Voditelji »Vitezov delavcev« (tedaj še vedno najmočnejše sindikalne organizacije) so stavki nasprotovali, toda delavci za to niso vedeli. Prvega maja je stavkalo 340 tisoč delavcev. To je bil uspeh, o katerem pravi Engels, da je »do temeljev pretresel ameriško celino«.

močno zakoreninjeni oportunistični vplivi, vendar je proletarijat že prva leta proslavljal 1. maj kot praznik boja za razredno osvoboditev in ne le kot dan boja za uvedbo osemurnega delovnega dne.

Prvega maja leta 1890, ko so delavci številnih evropskih in ameriških dežel prvič proslavljali svoj praznik, je Engels pisal:

»Danes, ko pišem te vrstice, pregledujeta evropski in ameriški proletarijat svoje prvič mobilizirane borbene sile, mobilizirane kot ena vojska, pod eno zastavo in za en bližnji cilj: za zakonsko potrditev osemurnega delovnega dne, ki ga je proglasil ženevski kongres I. internacionale leta 1886 in ponovno pariški delavski kongres 1889. leta. Današnji dan bo odprl oči kapitalistom in veleposvetnikom vseh dežel — spoznal bodo, da so proletarci res združeni.«

Tega dne je proletarijat Evrope in Amerike prvič enotno nastopil. Buržoazija je zajela panika. Avstrijski kapitalisti so na primer dvigali vloge iz bank in pošiljali družine iz mest na deželo. Policaji so zapirali socialiste in sindikalne voditelje ter razganjali delavske zborovanja.

V naslednjih letih se je praznovanje 1. maja razširilo po vsem svetu in postalo simbol revolucionarne moči delavskega razreda v boju za končni cilj proletariata — za uničenje izkoriščevalcev in odpravo izkoriščanja.

Prvi maj 1891. V Parizu je zborovalo nad 100 tisoč delavcev, v severni Franciji so padle prve žrtve. V Fourmiesu so policajci zverinsko ubili 10 mladih delavcev in delavk. V Chicju so žandarji in policijski agenti razganjali prvomajski spoved in vdrlj v kavarno, kjer so delavci zborovali. Več delavcev je bilo ranjenih, 3 pa so aretirali in jih mučili. V Rimu so vojski napadli stavkačje, kar je delavce tako ogorčilo, da so začeli nekaj delavskih. Nemški in angleški delavci pa so praznovali prvo nedeljo v maju. V Londonu je zborovalo 300 tisoč delavcev.

Prvi maj 1892. V Londonu se je zbralo pol milijona delavcev. Na Dunaju je bilo dopolne 33 prvomajskih shodov. V Sydneyju (Avstralija) je demonstrirale nekaj tisoč brezposelnih. Poljski kapitalisti so z nasiljem skušali razbiti stavko, ki se je širila iz Lodza. Nad 140 delavcev je bilo ubitih in ranjenih. Sodišča so obsodila 200 stavkačev, delodajalci pa so jih več sto vrgli na cesto.

Prvomajske proslave v letih 1890 do 1892 so okrepile razredno zavest proletariata in zdru-

šile okrog delavskih strank nove množice delavcev. Na teh proslavah je proletarijat prvič organizirano nastopil in dokazal, da se pričenja zavedati svojih moči, svojih pravic in svojega poslanstva.

Revolucionarno navdušenje delavskega razreda pa so neugodno sprejeli nekateri oportunistični elementi v socialnodemokratskih strankah, ki so odklanjali revolucionarne akcije, češ da so škodljive. Svoja stališča so začeli na ves glas razlašati, z njimi pa so hoteli prodreti tudi v Drugo internacionalo.

Na kongresu Internacionalne avgusta 1891 v Bruslju so nemški in angleški predstavniki predlagali, naj delavci proslavljajo svoj praznik prvo nedeljo v maju, ker delodajalci nedeljskim proslavam ne bi toliko nasprotovali. Nekateri delegati so se uprli tej zahtevi. Ob koncu je kongres sprejel kompromisno resolucijo:

»Prvi maj je skupni praznik vseh dežel, s katerim naj delavci manifestirajo enotnost svojih zahtev in svojo solidarnost. Ta praznik naj bo dan počitka, razen če tega ni mogoče izvesti zaradi pogojev v posamezni državi.«

S to resolucijo so se strinjali tudi voditelji angleške in nemške socialnodemokratske stranke. Nemci so celo obljubili, da bodo organizirali proslave prvega maja, potem pa so na to obljubo pozabili in leta 1892 organizirali manifestacije prvo nedeljo v maju. To oportunistično stališče nemških socialnih demokratov je otopilo revolucionarno ost prvomajskih

Käthe Kollwitz: Proletarska pesem

z zahtevami po politični svobodi. Ni dovolj poudarjati je internacionalni pomen praznika, potrebno je združiti z njim tudi boj za najosnovnejše nacionalne politične zahteve.

V začetku tega stoletja se je središče revolucionarnih idej in dejanj, ki se je v prejšnjem stoletju selilo iz Francije v Nemčijo in Anglijo ter spet nazaj, začelo prenašati v Rusijo, ki je po besedah Kautskega »sprejela z Zahoda toliko revolucionarne pobude, da je že bila »studi sama pripravljena služiti Zahodu kot izvor revolucionarne moči«. Ob enem s tem zgodovinski procesom in tudi s hitro rastjo imperia-

ljive, mobilizirale proletarijat v boj proti vojni in buržoaznim vladam, obenem pa so tudi že celili rane, ki so jih mednarodnemu delavskemu gibanju zadala oportunistični socialnodemokratski voditelji.

Zmagovita oktobrska revolucija in revolucionarni dogodki, ki so ji sledili, so vtisnili svoj pečat tudi prvomajskim proslavam. Na ustanovnem kongresu III. internacionale spomladi 1919 so sklenili:

»Komunistična Internacionala prevzema v svoje roke organizacijo proslavljanja prvega maja.«

Istega leta je Lenin dejal:

»Ni se samo pri nas spre-

Nemški socialni demokrati so v svoji zaslepljenosti podzavili to Hitlerjevo očitje in pozvali člane svojih sindikatov, naj proslavljajo prvi maj tako, kakor je ukazala vlada. Socialni demokrati so res sodelovali v nacistični paradi. Ze 2. maja pa so nacisti vdrlj v domove sindikatov, zaplenili sindikalne imetje, zaprli sindikalne voditelje in razpustili sindikate.

V zadnjih predvojni prvomajskih proslavah je proletarijat glasno opozarjal na grožnjo fašistično nevarnost in podpiral španske revolucionarje, ki so se bojevali proti fašizmu. Prvomajski proglas Kominterne, ki je zadnja leta svojega obstoja je v veliko težavo sledila spremembam in sovjetski zunanji politiki, pa so ustvarjali precejšnjo zmedo v delavskem gibanju. To se je pokazalo zlasti po sovjetsko-nemškem paktu, ki ga je Komintern na vse pretege hvalila še celo tedaj, ko so nacisti že stali v Franciji in ko so avstrijski, poljski in češki delavci že okusili strahote nacističnega terorja.

Kmalu po vojni so v številnih državah (v katerih je proletarijat premagal izkoriščevalske razrede, ali pa so se socialistični elementi tako okrepli, da buržoazija ni mogla več zatreti razvoja), proglasili prvi maj za državni praznik, za praznik vseh delovnih ljudi. To se je leta 1945 zgodilo razen v naši državi tudi v vseh vzhodnoevropskih državah, leta 1947 na Norveškem in v Indoneziji, leta 1948 v Burmi, leta 1949 na Kitajskem.

V deželah s socialističnimi ali naprednimi vladami, kjer so proglasili prvi maj za državni praznik, so prvomajske proslave postale simbol ustvarjalne moči delavskega razreda, njegovih uspehov in svetlih perspektiv. Pa tudi v ostalih deželah, kjer se proletarijat še vedno bojuje za uresničitev svojih osnovnih zahtev, je bilo v povojnem obdobju manj ostrih spopadov, kajti delavski razred je že skoro v vseh deželah postal tako močna družbena sila, da se mu buržoazija ne upa več nasprotovati s takšnim nasiljem kot pred zadnjo vojno.

V deželah, kjer so fašistični in diktatorski režimi prepovedali prvomajske proslave (Španija, nekatere latinskoameriške dežele itd.) pa proletarijat proslavlja prvi maj z ogorčenimi spopadi s fašističnimi, veleposredniškimi in drugim izkoriščevalskimi režimi.

Stara prvomajska gesla so danes že marsijske zastave. Osemurni delovni dan je postal stvarnost. Delavci proslavljajo svoj praznik z bojem za večje ekonomske in politične pravice. Nizozemski sindikati so na primer v prvomajskem proglasu leta 1946 zahtevali industrijsko demokracijo, zakonsko priznanje letnega dopusta, zboljšanje pokojninskega zavarovanja. Leta 1947 je Splošna federacija dela Belgije zahtevala razen zvišanja mezd tudi ssoodločanje na vseh stopnjah gospodarske dejavnosti. Istega leta so danski sindikati govorili o zboljšanju zakona o plačanem letnem dopustu in o sodelovanju delavcev v upravljanju gospodarstev. Leta 1952 so sindikati Zahodne Nemčije zahtevali v svojem prvomajskem proglasu uvedbo štirideseturnega delovnega tedna. Predsednik burmanskih sindikatov U Ba Sve je leta 1954 govoril na prvomajskem zborovanju o postopni uvedbi delavskega upravljanja v Burmi.

Zanimivo je, da v skoro vseh prvomajskih proglasih nacionalnih sindikatov zasledimo zahteve o postopni uvedbi delavskega samoupravljanja, ki so vsako leto bolj odločne. Takšnih zahtev pa doslej še niso zapisali niti v prvomajski proglase Svetovne sindikalne federacije niti v proglase Mednarodne konfederacije svobodnih sindikatov, čeprav so v mnogih državah že ustvarjeni pogoji za široko sodelovanje delavcev v upravljanju gospodarstva.

Hitler je prišel na oblast januarja 1933. Nemško delavsko gibanje se je znašlo pred fašistično nevarnostjo nepravilno, nesposobno za boj. Marca 1933 je Hitler z volitvami, ki jih je spremljalo nasilje, utrdil svojo diktaturo. Nekaj tednov kasneje je spremenil prvi maj v »nacionalni dan dela«, dan sodelovanja med razredi.

Zapiski o prvomajskih proslavah

dih delavcev in delavk. V Chicju so žandarji in policijski agenti razganjali prvomajski spoved in vdrlj v kavarno, kjer so delavci zborovali. Več delavcev je bilo ranjenih, 3 pa so aretirali in jih mučili. V Rimu so vojski napadli stavkačje, kar je delavce tako ogorčilo, da so začeli nekaj delavskih. Nemški in angleški delavci pa so praznovali prvo nedeljo v maju. V Londonu je zborovalo 300 tisoč delavcev.

proslav in hudo škodovalo proletarski solidarnosti.

Prvi maj leta 1893 so v Evropi proslavljali manj revolucionarno kot prejšnja leta. V Londonu se je štjevil manifestacij zmanjšalo za polovico. V Franciji in Belgiji so organizirali nekaj proslav, ki pa niso bile tako pomembne kot prejšnje. Le na Avstrijskem so delavci množično prišli na ulice in zahtevali uvedbo osemurnega delovnega dne.

Avgusta 1893 je bil v Zürichu kongres II. internacionale. Vodja nemških socialnih demokratov August Bebel je na tem kongresu zagovarjal stališče, da bi v Nemčiji prvomajske proslave terjale preveč žrtev, rezultati pa bi bili majhni. Vodja avstrijskih socialnih demokratov Viktor Adler je Bebla ostro grajal in se zavzel za enotno prvomajsko akcijo vsega proletariata. Kongres je ob koncu odobril dvočlono resolucijo bruselskega kongresa in ji dodal:

»Socialna demokracija vsake dežele je dolžna, da se bori za 1. maj kot dela prost dan, in sicer: proslava 1. maja kot dneva boja za osemurni delovni dan naj bo istočasno tudi manifestacija trdne volje delavskega razreda, da s socialno revolucijo odpravi razredne razlike in tako hodi po poti, ki vodi do miru v vsaki deželi in do svetovnega miru.«

Po kongresu v Zürichu se položaj ni bistveno spremenil. Prvomajske proslave so v večini dežel organizirali mirno; izogibali so se stavkam in spopadom pa tudi revolucionarnih zahtev proletariata niso radi omenjali. Boj za osemurni delovni dan je izobijal politično ost.

V prvih letih dvajsetega stoletja so se v Evropi in Ameriki tako povečala razredna nasprotja (buržoazija se je tedaj že pripravljala na vojno) da so prvomajske proslave kljub oportunističnim voditeljem nekaterih strank II. internacionale postale vedno bolj revolucionarne.

Leta 1900 so se tudi na ulicah ruskih mest pojavili prvomajski spovedi. Policaji so jih skušali razganjati in v mnogih mestih je prišlo do spopadov. Veliko delavcev so aretirali, skoraj vse, ki so sodelovali v teh spovedih, so odpustili. Leta dni kasneje pa so ruski delavci spet demonstrirali. Lenin je skrbno pripravil prvomajske demonstracije. V pismu, ki ga je aprila 1902 poslal Severni zvezi, je med drugim napisal:

»Potrebno je dodati, da mora prvi maj postati pri nas demonstracija proti absolutizmu

Lističnih težnj finančne oligarhije in monopolov pa so se v številnih socialnodemokratskih strankah vedno bolj uveljavljale oportunistične težnje, ki so prišle do izraza tudi na amsterdamskem kongresu Internacionalne.

Na kongresu v Amsterdamu (avgusta 1904) so oportunisti nastopili proti prvomajskim stavkam in skušali spremeniti prvi maj v »mirno demonstracijo« v nekaterih izletniški dan. Revolucionarji so nasprotovali njihovim poizkusom (zlasti se je uveljavila Roza Luxemburg) in zahtevali, naj proletarijat proslavlja prvi maj z bojem za svoje politične in ekonomske pravice. Njim gre zasluga, da je amsterdamski kongres sprejel resolucijo o prvem maju, ki je bolj revolucionarna od prejšnje, čeprav lahko v njej še vedno najdemo nekaj starega oportunističnega duha.

To je bil zadnji kongres II. internacionale, ki je obširneje razpravljalo o prvomajskih proslavah. Po njem se je spor med oportunističnimi in marksističnimi skupinami v socialnodemokratskih strankah še bolj zaostril in marsikaj se je zgodilo, da so delavci na prvem majnika dan demonstrirali in stavkali kljub prepovedi socialnodemokratskih voditeljev.

Ob začetku druge svetovne vojne so voditelji nekaterih največjih strank II. internacionale — v skladu s svojimi splošno znanimi pogledi na to svetovno morje — ukinali tudi prvomajske proslave. Pred prvim majem 1915. leta je Centralni komite nemške socialnodemokratske stranke izdal proglas, v katerem je pozval delavce, naj ne proslavljajo prvega maja. Centralni komite francoske socialistične stranke je obljubil buržoaziji, da delavci prvega maja ne bodo demonstrirali. Podobno so storili tudi angleški laburisti. Tako so tri največje stranke II. internacionale zamenjale borbena gesla prvega maja s taktiko razrednega miru in sodelovanja z buržoazijo. Le ruski socialisti (in nekatere skupine revolucionarnih marksistov v zahodnoevropskih deželah, zlasti Karel Liebknecht in Roza Luxemburg) so hoteli tudi v vojnem obdobju ohraniti revolucionarni pomen prvega maja in dosledno izvajati taktiko spreminjanja imperialistične vojne v državljansko vojno, ki naj bi se končala z zmago proletariata in vseh vojskujočih se državah.

Prvomajske proslave, ki so jih med prvo svetovno vojno organizirali ruski socialisti in revolucionarni elementi v ostalih evropskih deželah, so razkrivale ozadje imperialistične

Käthe Kollwitz: Majniška demonstracija

NOVA NAGRADNA UGANKA ZA PIONIRJE

Zival pri kmetu je doma, od nje mnogo koristi ima. Prvo črko ji spremeni in zveš, s čim hrani se v jeseni. Rešitev uganke nam prineseš ali pa pošljiš po pošti do nedelje 4. maja popoldne. Za pravilno rešitev imamo pripravljene dve lepi knjižni nagradi za pionirje, ki ju bomo razdelili med nje po oddločitvi žreba.

Ko nam boste odgovorili, ne pozabite navesti razen svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošiljanje in kraj, kjer ste doma. REŠITEV NAGRADNE UGANKE IZ 15. STEVILKE Pravilna rešitev nagradne uganke za pionirje, ki smo jo objavili v predzadnji številki našega lista, se glasi: J. E. Z.

KRVODAJALCI — PCZOR!

Krvodajalska komisija pri GO Rdečega križa Slovenije prosi vse tiste krvodajalce, ki so darovali kri pet-ali večkrat, ter deset- in večkrat, da sporočijo svojemu občinskemu odboru RK ustno ali pisмено do 5. maja 1958, kolikokrat in v katerem kraju so darovali kri. V priložitvi naj navedejo razen rojstnih podatkov tudi svoj natančen naslov. Občinski odbori RK naj pošljejo zbrane podatke Zavodu LRS za transfuzijo krvi v Ljubljani do 9. maja t. l. Podatki so potrebni zaradi razdelitve srebrnih in zlatih značk transfuzijskim postajami za dan krvodajalcev, ki bo 4. junija t. l. Vse za zdravje in blaginjo skupnosti!

RAZPIS

za pripravljajni tečaj za dopisno ekonomsko srednjo šolo Slovenije Februarja 1959 se bo pričel nov prvi letnik Dopisne ekonomske srednje šole Slovenije za bivše borce in aktiviste ter za otroke padlih borcev in aktivistov. Dosedanje skušnje so pokazale, da ima mnogo kandidatov nezadostno osnovno izobrazbo. Nekateri imajo sicer formalne pogoje za vpis, nimajo pa potrebnega znanja. Zato organizira šola DRUGI PRIPRAVLJAJNI TEČAJ iz slovenščine, matematike, zemljepisa in kmetije. Po končanem tečaju bo za vse kandidate izpit iz vseh štirih predmetov. Vsi zainteresirani, ki želijo vstopiti v prihodnjem šolskem letu v ESS, naj se prijavijo do 15. maja t. l. Priglasitve bodo sprejemali samo okrajni odbori Zveze borcev do 15. maja 1958. Obrazce za vpis lahko dobite na okrajnih in občinskih odborih ZB od 25. aprila dalje.

RAZPIS

Ker se kolaradski hrošč kljub skrbnemu zatiranju povečini pridelovalcev krompirja še vedno širi, predvsem zaradi brezbrilnosti, nekaterih pridelovalcev, zlasti vrhokrajev, ki na svojih krompirjevih nasadih, posebno na grečah, pustijo, da se kolaradar nemoteno množi in od tod okužuje okolico, in ker je lastnike takih nasadov največkrat zelo težko ali pa sploh nemogoče ugotoviti, OBLO Trbovlje na podlagi temeljnega zakona o varstvu rastlin (Uč. list FLRJ, št. 26-34), Uredbe o zatiranju kolaradkega hročca (Uč. list FLRJ, št. 32-47), Navodil OLO z dne 19. aprila 1958 št. 287/1-5/54 ter po predlogu Komisije za proučevanje kmetijstva in kolarstva občine Trbovlje z dne 31. marca 1958

ODREJA: 1. Vsak pridelovalec krompirja v občini Trbovlje je dolžan redno pregledovati svoje krompirjeve nasade glede okužbe s kolaradskim hroščem. 2. Ob ugotovitvi okužbe je lastnik krompirjevega nasada dolžan takoj izvesti učinkovite zatirne ukrepe, bodisi sam ali pa po ekipi kmetijske zadruge v kraju. Stroške za zatiranje akcije je dolžan plačati vsak lastnik krompirjevega nasada sam. 3. Da bi kontrolorjem in članom ekip za zatiranje kolaradkega hročca olajšali ugotavljanje lastnikov okuženih krompirjevih nasadov, je vsak pridelovalec krompirja dolžan, da takoj ob sajenju oz. NAJKASNEJE DO 15. MAJA označi svoje krompirjeve nasade z napisno tablico, na kateri mora biti izpisan POLNI NASLOV LASTNIKA NASADA, in to tako, da ostane čitljiv skozi vso dobo krompirjeve rasti. Izjeme so dopustne le za krompirjeve nasade v ograjenih vrtovih pri enostanovanjskih hišah ter za nasade na arondiranih (zaokroženih) kmetijskih posevkih. 4. Člani ekip za zatiranje kolaradkega hročca in člani kontrolne komisije za nadziranje kolaradkega hročca so dolžni, da lastnike krompirjevih nasadov, ki po navedenem roku ne bi bili označeni z napisno tablico, naznanijo kmetijskemu inšpektorju pri OBLO zaradi nadaljnjega postopka, ako jih je mogoče ugotoviti. V kolikor pa ugotovitev lastnika nasada ni mogoča, je najhujšihle nasadov brez ugotovljenega lastnika prijaviti pri kmetijskemu inšpektorju OBLO, ki bo tedaj še se na neoznačenih nasadih ugotovi okužba po kolaradskem hrošču, odredil uničenje nasada brez pravice do odškodnine, oz. na stroške lastnika, ako ga bo mogoče najti pozneje. Razen tega bodo eventualno pozneje ugotovljeni lastniki uničenih nasadov predlagani v kaznovanje po določenih zgoraj navedenih zakonov. OBLO TRBOVLJE

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri gospodarskem podjetju »KOMUNALA«, Brežice razpisuje natečaj za vodilno delovno mesto tehničnega vodje podjetja POGOJI: gradbeni tehnik ali gradbeni delovodja z dvodo petletno prakso. Nastop službe s 1. majem ali najkasneje s 1. junijem 1958. Plača po tarifnem pravilniku. — Prednost imajo domačini, ki stanujejo v bližini Brežic, ker podjetje nima na razpolago stanovanja. Kandidati naj pošljejo prošnje na naslov: Komunalnemu podjetju »KOMUNALA«, Brežice.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku. Ponudniki za razpisano mesto morajo imeti popolno strokovno izobrazbo, ki jih usposablja za samostojno izvrševanje silnikarske in plekarske obrti. Pravilno kolkovano prošnjo z dokazom o strokovnosti in dosedajni zaposlitvi je poslati Občinskemu LO Hrastnik v roku 14 dni po objavi v »Zasavskem tedniku«.

RAZPIS

Solski odbor Industrijske kovinarske šole Strojne tovarne Trbovlje razpisuje naslednji delovni mesti: 1. Strokovnega učitelja. 2. Tajnika šole. Za delovno mesto strokovnega učitelja se zahteva srednja strokovna izobrazba — strojni tehnik. Prednost imajo tisti, ki imajo večletno prakso in so samski, ker bo v letu 1958 zagotovljeno samsko stanovanje na šoli. Za delovno mesto tajnika se zahteva srednja strokovna izobrazba. Prednost ima tisti, ki ima stanovanje, ker šola nima stanovanj na razpolago. Plača za obe delovni mesti po pravilniku o plačah. Ostalo po dogovoru. Priglasitve sprejema šolski odbor, in sicer za delovno mesto strokovnega učitelja do 1. julija 1958. Za tajnika do 30. aprila 1958.

Kinematografi

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: od 29. aprila do 2. maja amer. film »Dobra zemlja«; 3.—7. maja amer. cin. film »Mister Roberts«; 8. in 9. maja jug. film »Krvava sraka«; 9.—14. maja cin. amer. film s stereofonskim zvokom »Zlomljeno koplje«. Kino »Svoboda« Trbovlje II: od 1. maja do 5. maja (razen 2. maja) angl. barvni film »Smrt na mešči«. Kino »Svoboda« Videm — Krško: 1. in 2. maja jug. film »Tri zgodbe«; 3. in 4. maja ital. barvni film »Deček za vse«; 7. in 8. maja amer. barv. vstavitveni film »Daj mi horizont!«. Kino Brežice: 27. in 28. aprila amer. barv. cin. film »Prišel je iz Laramie«; 1. maja amer. barv. cin. film »Prine igralceve«; 2. maja ruski barvni film »Slučaj Kumančeva«; 3. maja amer. barvni film »V srcu mladih«; 4. maja italijanski barv. film o Schubertu »Simfonija ljubazni«; 6. in 7. maja amer. film »Dobra zemlja«; 8. maja franc. film »Beguclik«. Kino »Partizan« Sevnica: 27. aprila argentinski film »Vojna gaučeva«; 3. in 4. maja sovjetski barvni film »Cvrček«; 10. in 11. maja amer. barvni film »Bog iz trdnjave«.

Mali oglasi

Sprejemamo več poverjenikov in poslovnih agentov za pridobivanje naročil na revijo in za nabiranje oglasov v podjetjih. Povabilni!

PREKLIC

Preključem besede, izrečene proti Jožetu Čermelcu, rudarju iz Kristandole 3 — Milena Bedenik, Hrastnik 21!

KAJ BOMO VIDELI PRIHODNJE DNI V KINU V ZGORNJIH TRBOVLJAH?

Voren Ingram, tovarnar dirkalnih avtomobilov, pošlje svojega agenta v Italijo, da bi podkupil nekoga znanega konstruktora. Ker mu to ne uspe, ukrade agent O'Donovan inženjerske načrte. Takrat povzroči v revolverskem spopadu požar v tovarni. Ingram je hotel dobiti O'Donovana iz Italije, zato je na zvit način nagovoril člana svoje tekmovalne ekipe Billa Fraserja, naj vzame O'Donova kot sotekmovalca v tekmi Firenze—Locarno. Ker Fraser ni vedel za Ingramove spletke, je O'Donovana sprejel. Toda Fraserju njegovo delo na kontrojni postaji sporoči. Kdo je O'Donovan in da ga ta namerava pred prehodom čez mejo ubiti. Med vožnjo je prišlo do borbe, v kateri je Fraser ostal zmagovalec. O'Donovan pa je z avtomobilom zdrvel v prepad. Ta film, ki je posnet v barvah, bo na sporedu v kinu »Svoboda« Trbovlje II od 1. do 3. maja.

nužbe pošljiš na oglasni oddelček pod št. 10: »Založniško podjetje v Sloveniji«.

GRADBENO PARCELO ugodno prodam, Natančnejši podatki pri Mariji Zajc, Krško, Gubčeva 17. PRODRAM TEŽKI VOZ v dobrem stanju, z nosilnostjo do 3.000 kg. Janez Dimič, Artiče 2.

UGODNO PRODRAM dobro ohranjeni čevljarški šivalni stroj »Singer«. — Ogljed: Obrtniška c. 10, Trbovlje 3.

PRODRAM lep globok otroški vozček. — Dimič, Trbovlje, Trg Svobode 4.

PRODRAM HISO, skupno z gospodarskim poslopjem. Zemljišča čez 2 ha. Ugodno za rudarja ali upokojenca. Naslov v upravi našega lista.

MLEKARNA RADEČE razpisuje mesto blagajničarke, večje tudi voditeljice. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj.

Na poti od restavracije »Turist« v Trbovljah proti Poljaku sen izgubljen ožala s temnim rožnim okvirom. Najditelj naj jih odda proti nagrad, v upravi lista.

OBVESTILO

Sindikalna podružnica okrajnih cestarjev Trbovlje bo na dan 1. maja razvila zastavo svoje podružnice. Razvijte jo v Gasliškem domu v Sevnici s priloženim okvirom. Najditelj naj jih odda proti nagrad, v upravi lista.

REPUBLICKA KOŠARKARSKA LIGA

MARIBOR : RUDAR 65 : 43 (25:26) Kot smo že poročali, je »Rudars« svojo prvo tekmo odigral z lanskoletnim republikanskim prvakom »Mariborom«. »Rudars« igralci so s svojo igro dokazali, da so prav resen tekme, saj so bili v prvem delu igre uspešnejši od domačinov ter odšli na odh s enim košem prednosti. Na žalost pa so morali v drugem delu igre zaradi petih osebnih napak zapustiti igrišče kar štiri igralci »Rudars«. Prve ekipe, zaradi česar je domačinom uspelo izenačiti igro, pa tudi znatno povečati razliko zadelkov v svojo korist. Kljub temu pa lahko rečemo, da so »Rudars« presencili z dobro in temperamentalno igro ter upamo, da bodo v prihodnje prinesli domov razen košev tudi točke.

Sahovske novice

Pred kratkim so v Internatu Industrijske rudarske šole v Trbovljah gostovali šahisti Tehniške srednje šole iz Vidma-Krškega. Po zanimi triurni borbi so zmagali revirbani z 8:4. Po drobju so si gostje ogledali Trbovlje.

NAROČITE ZASAVSKI TEDNIK, PRILJUBLJANO GLASILO PEBIVALCEV ZASAVSKEGA KRAJA

Na brzpoteznejšem šahovskem prvenstvu Slovenije, ki je bilo v Ljubljani v počastitev VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, sta sodelovala tudi dva šahista iz Trbovlj: Ivan Kastelec in Franc Mrežar, pri domačih pa so bili strelci Suljagić 2. Golič in Curin. V predtekmu so brežiški mladinci premagali svoje sovratnike trboveljske Svobode z rezultatom 3:0. Strelci: Seftine, Simčič in Zivanovič.

REŠITEV NAGRADNE UGANKE

MVC liga

Tudi na tujem igrišču prepričljiva zmagala

Aluminij (Kidričev) : Rudar (Trbovlje) 14 (0:2) Zaradi zadnjih dogodkov — v mislih smam tu predvsem tekmo Sloboda : Kladiivar, ki je bila na protest Celjanov preteklit teden domokno verificirana s 3:0 p.f., v korist Kladiivarja — smo z zanimanjem pričakovali, kaj bo prinesla prejšnja nedelja, saj se je razlikla med vodečim Rudarjem in drugonestnim Kladiivarjem s tem zmanjšala na 3 točke. Rudarjevci so tokrat uspeli to razliko obdržati. Igra je bila hitra in lepa, kar velja zlasti za Rudarjevo moštvo, saj so fantje zagrallj lepo in kar je še bolj važno — učinkovito. Gostje v Kidričevu so bili v znatni premoči in je razmeroma vsoka zmagala popolnoma upravičena. Za Rudarja sta bila uspešna Opreanik (2) in Knavs (2), za goste pa srednji napadalec.

Sahovski in strelski dvoboj na Jagnjenici

V okviru praznovanja dneva mladosti so se v nedeljo na Jagnjenici pomerili mladinci svibnega in Jagnjenice v streljanju in šahu. V šahu je bil rezultat neodločen, v streljanju pa so zmagali Jagnjenčani s 32:312 krogi.

REPUBLICKA KOŠARKARSKA LIGA

MARIBOR : RUDAR 65 : 43 (25:26)

Kot smo že poročali, je »Rudars« svojo prvo tekmo odigral z lanskoletnim republikanskim prvakom »Mariborom«. »Rudars« igralci so s svojo igro dokazali, da so prav resen tekme, saj so bili v prvem delu igre uspešnejši od domačinov ter odšli na odh s enim košem prednosti. Na žalost pa so morali v drugem delu igre zaradi petih osebnih napak zapustiti igrišče kar štiri igralci »Rudars«. Prve ekipe, zaradi česar je domačinom uspelo izenačiti igro, pa tudi znatno povečati razliko zadelkov v svojo korist. Kljub temu pa lahko rečemo, da so »Rudars« presencili z dobro in temperamentalno igro ter upamo, da bodo v prihodnje prinesli domov razen košev tudi točke.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku. Ponudniki za razpisano mesto morajo imeti popolno strokovno izobrazbo, ki jih usposablja za samostojno izvrševanje silnikarske in plekarske obrti. Pravilno kolkovano prošnjo z dokazom o strokovnosti in dosedajni zaposlitvi je poslati Občinskemu LO Hrastnik v roku 14 dni po objavi v »Zasavskem tedniku«.

RAZPIS

Solski odbor Industrijske kovinarske šole Strojne tovarne Trbovlje razpisuje naslednji delovni mesti: 1. Strokovnega učitelja. 2. Tajnika šole. Za delovno mesto strokovnega učitelja se zahteva srednja strokovna izobrazba — strojni tehnik. Prednost imajo tisti, ki imajo večletno prakso in so samski, ker bo v letu 1958 zagotovljeno samsko stanovanje na šoli. Za delovno mesto tajnika se zahteva srednja strokovna izobrazba. Prednost ima tisti, ki ima stanovanje, ker šola nima stanovanj na razpolago. Plača za obe delovni mesti po pravilniku o plačah. Ostalo po dogovoru. Priglasitve sprejema šolski odbor, in sicer za delovno mesto strokovnega učitelja do 1. julija 1958. Za tajnika do 30. aprila 1958.

RADEČE : RUDAR (Senovo) 3:0 (1:0)

V nedeljo je radeška nogometna moštvo gostovala na Senovu in v osiri prvenstveni tekmi pred več kot 400 gledalci pospravila dve dragoceni točki. Radečani so bili terensko in tehnično boljše moštvo in je njihova zmagala povsem zaslužena. Najboljši na igrišču so bili Martinšek, Novak in Breznikar iz Radeč in desna zveza »Rudars«. Gole sta dala Milnar (2) in Ernesti (1).

Zvezna rokometna liga

Dve tekmi — dve točki Prejšnjo nedeljo je Rudar iz Trbovlj igral z jesenskim prvakom Zeljeznicačem iz Beograda, ki bo po vsej verjetnosti tudi letošnji državni prvak. Domačini niso uspeli zadržati hitre in tudi tehnično zelo dobre napadalec gostov, med katerimi je bilo tudi nekaj državnih reprezentantov. Do sranja 12:10 v korist gostov je bila igra skoraj enakovredna, toda proti koncu je je prišla do velike rutna in gostje so povečali razliko tako da je bil končni rezultat 18:11 (10:8). Gole za Rudarja so dosegli: Radej 6, Zupančič 2, First 2 in Berger 1.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku. Ponudniki za razpisano mesto morajo imeti popolno strokovno izobrazbo, ki jih usposablja za samostojno izvrševanje silnikarske in plekarske obrti. Pravilno kolkovano prošnjo z dokazom o strokovnosti in dosedajni zaposlitvi je poslati Občinskemu LO Hrastnik v roku 14 dni po objavi v »Zasavskem tedniku«.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RADEČE : RUDAR (Senovo) 3:0 (1:0)

V nedeljo je radeška nogometna moštvo gostovala na Senovu in v osiri prvenstveni tekmi pred več kot 400 gledalci pospravila dve dragoceni točki. Radečani so bili terensko in tehnično boljše moštvo in je njihova zmagala povsem zaslužena. Najboljši na igrišču so bili Martinšek, Novak in Breznikar iz Radeč in desna zveza »Rudars«. Gole sta dala Milnar (2) in Ernesti (1).

Zvezna rokometna liga

Dve tekmi — dve točki Prejšnjo nedeljo je Rudar iz Trbovlj igral z jesenskim prvakom Zeljeznicačem iz Beograda, ki bo po vsej verjetnosti tudi letošnji državni prvak. Domačini niso uspeli zadržati hitre in tudi tehnično zelo dobre napadalec gostov, med katerimi je bilo tudi nekaj državnih reprezentantov. Do sranja 12:10 v korist gostov je bila igra skoraj enakovredna, toda proti koncu je je prišla do velike rutna in gostje so povečali razliko tako da je bil končni rezultat 18:11 (10:8). Gole za Rudarja so dosegli: Radej 6, Zupančič 2, First 2 in Berger 1.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RADEČE : RUDAR (Senovo) 3:0 (1:0)

V nedeljo je radeška nogometna moštvo gostovala na Senovu in v osiri prvenstveni tekmi pred več kot 400 gledalci pospravila dve dragoceni točki. Radečani so bili terensko in tehnično boljše moštvo in je njihova zmagala povsem zaslužena. Najboljši na igrišču so bili Martinšek, Novak in Breznikar iz Radeč in desna zveza »Rudars«. Gole sta dala Milnar (2) in Ernesti (1).

Zvezna rokometna liga

Dve tekmi — dve točki Prejšnjo nedeljo je Rudar iz Trbovlj igral z jesenskim prvakom Zeljeznicačem iz Beograda, ki bo po vsej verjetnosti tudi letošnji državni prvak. Domačini niso uspeli zadržati hitre in tudi tehnično zelo dobre napadalec gostov, med katerimi je bilo tudi nekaj državnih reprezentantov. Do sranja 12:10 v korist gostov je bila igra skoraj enakovredna, toda proti koncu je je prišla do velike rutna in gostje so povečali razliko tako da je bil končni rezultat 18:11 (10:8). Gole za Rudarja so dosegli: Radej 6, Zupančič 2, First 2 in Berger 1.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) mesto upravnika podjetja »Silkoplesk« v Hrastniku.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev oziroma upravnikov gospodarskih organizacij na območju občine Hrastnik razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FL

Zakaj bomo sejali hibridno koruzo?

Če hočemo v Spodnjem Posavju doseči zastavljeni kmetijski načrt, se moramo najprej seznaniti z njim, z nalogami, ki res niso majhne in ki prav tako zahtevajo od vseh kmetovalcev tesno in tudi ekonomsko sodelovanje v borbi za dvig cenejših proizvodnje.

Le tako se bomo odrgali od sedanjih proizvodnih rezultatov in v toku 5 let povečali kmetijsko proizvodnjo za 50 odstotkov.

Kako bomo to dosegli? Predvsem z dobro voljo in pametno uporabo vseh pridobitvenih znanosti in tehnik. In znanost in tehnika sta tudi v kmetijstvu pridobila toliko, da ne bi smeli več tarnati nad količinsko in kakovostno proizvodnjo, ki jo imajo sedaj.

V tem in še naslednjih člankih bom skušal prikazati nekaj osnovnih nalog in načinov, kako bi začeli z racionalnejšo proizvodnjo. Danes bi se seznanili s hibridno koruzo.

Koruzo zavzema v posameznih državah velike površine

da so vso hibridno koruzo (80 tisoč kilogramov) že pokupili kmetje mariborskega okraja, da je semena zmanjkala pri mnogih kmetijskih zadrugah na Dolenjskem itd. V mnogih krajih, kjer so se zadrževali prebrčali o koristnosti kooperacijske proizvodnje, so šli v garancirano proizvodnjo — v sodelovanje v proizvodnji s svojimi KZ in si s tem zagotovili seme, reprodukcijski material — gnojila, različna sredstva itd., strokovno službo, planirani pridelki, delitev čistega dobička in seveda tudi prodajo.

Tudi pri nas bomo vse, ki bodo želeli sodelovati v pogodbeni proizvodnji, vključili v gospodarsko, načrtno proizvodnjo. Po republikem planu razvoja kmetijstva smo preleteli 23 tisoč kilogramov uvožene hibridne koruze, ki je vsa priznana, sortno čista, razkužena s kvaliteto semenskega materiala.

Iz Amerike smo prejeli sorto »Wisconsin 270«, potrjeno kot izbrano semensko blago (Wisconsin certified Hybrid seed

(Gorjanci). Ta sorta je najzgodnejša in po rasti nižja.

Druha sorta, ki smo jo prejeli, je »Wisconsin 355 A«, poznejša (rastna doba okoli 10 dni več ali povprečno 90 dni), ki je bolj hotnejša od sorte Wisconsin 270 ter je namenjena predvsem za nižinske predele spodnjega Posavja. Ta štirikratni hibrid je iz Avstrije (na etiketah vreč piše: Harrachsche Güterdirektion Bruch a. d. Oesterreich). Tudi to seme je razkuženo proti glivičnim boleznim. Obe sorti se dobata v etiketiranih vrečah po 50 kg, za 1 ha pa se porabi 40 do 45 kg semena.

Ker sta sorti po ravnosti in vegetacijski dobi nekoliko različni, priporočamo, da se sorta Wisconsin 270 seje gosteje, in sicer na razdaljo 65 x 53 ali na 1 ha okoli 60 tisoč rastlin. Sorta Wisconsin 355 A pa se seje redkeje in to na razmak 70 x 53 ali na 1 ha nekaj nad 50 tisoč rastlin (52 tisoč).

Agrotehnika je takšna kot pri navadni koruzi. Vemo pa, da je za dobre pridelke potrebna pravilna in pravočasna priprava zemlje ter gnojenje prav tako premišljeno in kompletno. Za pridelke nad 60 q bomo morali uporabljati vsaj sledeče doze gnojil na 1 ha (kolikor nam analize zemlje ne pokažejo drugače stanje in zaloge hranilnih snovi v zemlji):

Nitramonkala 250 kg, superfosfata 500 kg in kalijeve soli 200 kg. Kjer so kislota tla, je priporočljivo uporabljati zrnletni apnenec, ki ga trosimo na vsake 4 leta in to po 5 tisoč do 10 tisoč kg na hektar, odvisno od stanja kislote zemlje. Poskusi so pokazali, da se je pridelok s samo uporabo apnenca povečal tudi za 100 do 200 odstotkov.

Na splošno naj prikažemo plan zasete s hibridno koruzo za leto 1958. V Sloveniji bomo zasedali 5 tisoč ha površin, na področju naših kmetijskih zadrug pa:

V KZ	Biseljsko	50 ha
	Globoke	16 ha
	Brežice	25 ha
	Krška vas	13 ha
	Vel. Dolina	28 ha
	Dobova	50 ha
	Videm	22 ha
	Brestanica	30 ha
	Pišce	25 ha
	Cerklje	14 ha
	Kapele	28 ha

Artiče 29 ha
Catež 26 ha
Raka 24 ha
Krško 80 ha

Zadružniki Spodnjega Posavja, ki so hoteli, so tudi videli pred kratkim ameriški strokovni film o hibridni koruzi (v Ameriki sejejo 90 odstotkov hibridne koruze) in se seznanili, da je hibridna koruzo proizvod krizanja odbranih linij koruze, da daje mnogo večji pridelok, ker ima združene najboljše lastnosti svojih staršev, da je odpornejša proti suši, boleznim in da je izenačena v rasti.

Kmetovalci — sezite po dobrem semenu in se vključite v borbo za racionalnejšo proizvodnjo!

Inž. Mile Pleterški

CEPLJENJE SADNEGA DREVJA NA KMETIJSKEM POSESTVU V BOSTANJU

KPPZ Brežice uspešno opravlja svoje naloge

NOVE POTI V RAZVOJU NAŠEGA KMETIJSTVA

V enoletnem delu je Kmetijska proizvodna poslovna zveza v Brežicah kljub začetnim težavam in pionirskemu delu v novi obliki zadržane organizacije izvršila pomembno delo v razvoju zasavskega kmetijstva. Lani je delovala na območju celega okraja Trbovlje, leto, pa je ustanovljena Zadruga poslovna zveza v Sevnici prevzela severni del Zasavja, brežiška zveza pa območje občin Brežice, Videm-Krško in Senovo, ki so v glavnem kmetijski predeli okraja.

V enoletnem delu je brežiška zveza zrasla v pomembno gospodarsko organizacijo z nad 100 zaposlenimi ljudmi, 7 samostojnimi obrati in več važnimi dejavnostmi, od katerih je najpomembnejša kmetijska pospeševalna služba. Vsi obrati proizvodnega in uslužnostnega značaja so, razen Mlekarne v Brežicah, gospodarsko aktivni in pomembni za naše kmetijstvo.

Vprašanje mlekarne pa je problem tično (kakor tudi drugod) predvsem zaradi sorazmerno malih količin odkupljenega mleka in večkrat tudi njegove kvalitete. Z izboljšanjem odkupne mreže in z racionalnejšim delom je tudi tu upati na boljše uspehe.

Pomembni sklepi za specializacijo kmetijske proizvodnje v obratih kažejo nove poti v gospodarstvu zveze. Tako bodo v inštitucijsko posestvo v Pišecah presmerili in vinogradništvo in sadjarstvo, kmetijsko posestvo v Mokricah na plantažno sadjarstvo in vzrejo pohancev, posestvo v Brežicah pa na vrtnarstvo in hmelj. Ta presmeritev v vsakega pozitivno vplivala na dvig kmetijske proizvodnje kakor tudi za zgledevalne vzorne proizvodnje proti kmetijskim zadrugam in individualnim proizvajalcem.

ka in večkrat tudi njegove kvalitete. Z izboljšanjem odkupne mreže in z racionalnejšim delom je tudi tu upati na boljše uspehe.

Pomembni sklepi za specializacijo kmetijske proizvodnje v obratih kažejo nove poti v gospodarstvu zveze. Tako bodo v inštitucijsko posestvo v Pišecah presmerili in vinogradništvo in sadjarstvo, kmetijsko posestvo v Mokricah na plantažno sadjarstvo in vzrejo pohancev, posestvo v Brežicah pa na vrtnarstvo in hmelj. Ta presmeritev v vsakega pozitivno vplivala na dvig kmetijske proizvodnje kakor tudi za zgledevalne vzorne proizvodnje proti kmetijskim zadrugam in individualnim proizvajalcem.

POMOČ KMETIJSKIM ZADRUGAM

KPPZ Brežice je v okviru svojih možnosti pomagala in sodelovala s 15 članicami — kmetijskimi zadrugami svojega območja. Kmetijska pospeševalna služba zveza pa ima le 1 agronoma in 6 kmetijskih tehnikov, ki spriču presmeritve kmetijstva in splošne obnove pri najboljši volji ne zmorejo vsega dela. Izčrpana razprava o tem vprašanju na nedavnem občnem zboru KPPZ je pokazala na nujno potrebo po kmetijskih strokovnjakih. Tako naj bi vse kmetijsko zadruge imele srednji kmetijski kader, ki bi opravljal delo na svojem območju ob sodelovanju z neizkoriščenimi nižjimi kadri in naprednimi proizvajalci — sama zveza pa bi imela visokokvalificirane ljudi za pospeševalno delo po referatnih posameznih proizvodnih področjih. Tako bi prišli do prave razdelitve kmetijskih strokovnjakov in uspešnega dela v razvoju kmetijstva.

KOOPERACIJA

Kooperacija pomeni medsebojno sodelovanje, ki naj bo osnova pravega sodelovanja med kmetijskimi proizvajalci in zadrugami. KPPZ Brežice je pri-

čela s široko okolijsko za razvoj tega načina proizvodnje v kmetijstvu. Doseženo je že nekaj uspehov s takim sodelovanjem, ki obeta hitrejši razvoj kmetijstva, povzročanje hektarskih donosov in uspešnejše gospodarjenje naših kmetovalcev. Tako sodelovanje je osnova za doseg kredita v kmetijstvu in velika pridobitev v obnovi. Sleherni kmetovalec, ki se bo odločil za tako sodelovanje, bo užival polno pomoč kmetijskih strokovnjakov in imel sam veliko večje koristi, kakor če bi delal na individualni podlagi. — Izvršeno so vse priprave za vzrejo belomematnih svin — bekonov v teži 90—100 kg, kar je najboljša gospodarska vzreja svinj. Določene minimalne odkupne cene za take prašiče so poročstvo družbe za dvig in rentabilnost proizvodnje. Tudi prehod na pridelovanje hibridne koruze obeta našim kmetičkim gospodarstvom večje dohodke in zagotovitev močnejše krmne surovinske baze.

NOVI NAČINI DELA V OBNOVI

Kmetijski strokovnjaki zveze so v preteklem obdobju pripravili veliko elaboratov za obnovo hmeljišč, vinogradov in sadnih nasadov. V Brežicah so letos uredili 10 ha modernih hmeljskih nasadov in vlada med kmetijskimi proizvajalci za to novo kulturo veliko zanimanje. Pripravljeno so prav tako elaborati za obnovo 27 ha vinogradov in 4 ha sadovnjakov.

Zveza ima lasten laboratorij za preiskavo zemljišč, ki igra pomembno vlogo pri obnovi in v naprednem kmetijskem gospodarstvu. Na kritiko o cenah teh analiz so strokovnjaki dokazali, da je ta izdelek prav majhen v primerjavi s koristmi, ki jih ima investitor od boljšega gospodarjenja in izkoriščanja svoje zemlje.

Kmetijska strojna služba v okviru zveze je izpopolnila svoj strojni park, z izjemo nekaterih priključkov, ki pa se pričakujejo te dni.

V preteklem letu so s stroji zrigovali nad 20 ha zemljišč in opravili mnogo strojnega dela v kmetijstvu. Pogoji za uspešno delo in za pocenitev takih uslug je pa vsekakor združevanje kompleksov v večje površine. Predvsem je nujno taka dela pravočasno planirati po obdelovalnih odsekih, tako da bo ta služba lahko pravočasno in kvalitetno izvršila vsa dela.

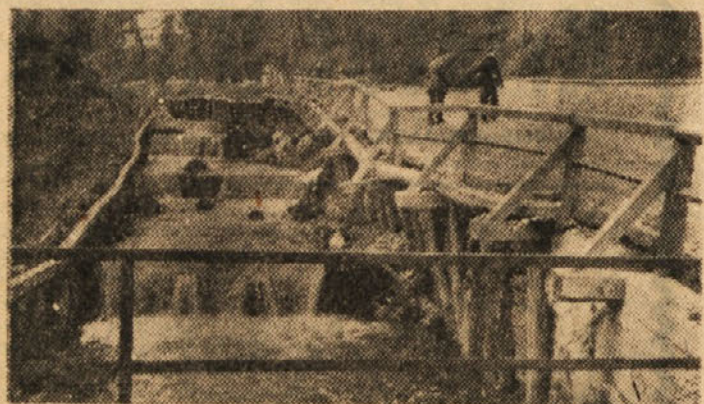
IN PERSPEKTIVNI PLAN RAZVOJA

KPPZ Brežice je izdelala v skladu s okrajnim perspektivnim planom svoj plan nadaljnjega razvoja kmetijstva. Ta plan, ki je bil dostavljen vsem kmetijskim zadrugam in oblistnim organom, nazorno kaže predvideni napredek kmetijstva. Na občnem zboru zveze je bilo poudarjeno, da je treba skladno s razvojem obnove vinogradov in sadovnjakov skrbeti za trdni in drvesni material, ki bo po sedanjih pokazateljih zagotovljen. Obstoječo trsnico v Pišecah bodo povečali, drvesnica v Bostanju in Leskovcu pa bo zadostovala za potrebe obnove sadovnjakov.

Delegati iz Vidma-Krškega so sprožili pomemben predlog, da bi se v njihovih hribovskih senčnih predelih lotili nasadov višev, ki so zelo iskane kot surovina v proizvodnji.

Po besedah predsednika OZZ Trbovlje, tov. Toneta Zupančiča, je nujno, da pride do tesnega sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in proizvajalci, ker se tako bomo lahko dvignili kmetijsko proizvodnjo in z njo standard samih kmetovalcev in vseh ostalih delovnih ljudi. Z uporabo kreditov, agrotehničnih ukrepov, mehanizacijo in specializacijo dela v kmetijstvu je podan pogoj za večje hektarske donose. Z dvigom kmetijske proizvodnje na aven agrarne proizvodnje v drugih naprednih državah bomo dosegli konkurenčne cene, ki bodo ugodno vplivale na domači trg in ustvarjale vse pogoje za uspešen izvoz.

—ek

HRASTNIŠKI MLADINCI BODO POPRAVLJALI CESTO

orne zemlje (v Jugoslaviji okoli 2.400.000 ha. v KPPZ Brežice okoli 3.300 ha). Za kaj vse se uporabljala koruzo, je znano, vemo tudi, da se vse premalo uporablja za silažo in da so naši hektarski pridelki koruze še zelo nizki (v OLO Trbovlje do leta 1956 je 15,7 q na hektar, v preteklem letu 22 q na hektar).

O varokih, zakaj so pridelki tako nizki, je bilo v strokovnih časopisih »Kmetički glas« in dr.) že večkrat povedano. Moramo pa za visoke pridelke upoštevati agrotehnične ukrepe, med katerimi sta zelo važna: uporaba priznanega, dobrega in razkuženega semena ter zadostno gnojenje (od 600 do 950 kg umetnih gnojil na hektar).

Pri upoštevanju agrotehničnih ukrepov bomo lahko dosegli 50 do 60 in celo več kot 70 stotov na en hektar. Pri lanskoletnem tekmovanju so tekmovalci pri koruzi dosegli tudi preko 60 odstotkov (zadružniki iz KZ Kapele) — nekateri v Jugoslaviji tudi preko 90 q na hektar. To so dokazi, da lahko dosegamo enake rezultate tudi na drugih npljav, če upoštevamo napredke kmetijske znanosti. Naša naloga je, da pomagamo doseči planirane pridelke.

In eden od važnih ukrepov je uporaba dobrega semena hibridne koruze, ki že znano po sebi daje tudi 30 do 50 odstotkov večje pridelke kot navadna koruzo.

Čeprav je cena hibridne koruzen 150 dn za kilogram, je rentabilnost še vedno značna in to se lahko vsak kmetovalec prepriča sam pri delanju, da seme uporabljata dve leti. Finančni efekt je boljši in to je tudi najvažnejše. Zato ni čudno,

corn), kot je razvidno z etiket na vrečah — s kaljivostjo 98 odstotkov, čistočo 99,97 odstotkov ter razkuženo (uporabno le za seme).

V Slovenijo so bile uvožene samo zgodnje sorte (s krajšo vegetacijsko dobo — okoli 80 do 90 dni). Prav ta sorta Wisconsin 270 je določena za področja z vlažnejšim in hladnejšim podnebjem — na splošno vsa Slovenija, posebno pa za hribovite predele — konkretno ves predel trbovlskega okraja od Krškega do Zagorja ter višji predeli področja KZ Artiče, Videm, Globoke, Pišce, Cerklje, Velika Dolina itd.

MOTIV IZ SKLENDROVCA (perorisba)

AGATHA CHRISTIE

25

Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

»Kaj več mi nočete povedati, madame?«
»Ne — to je vse. Sedaj bom pa kupila nekaj cvetic in pogledala, kako gre Nick.«

»Ah, to je pa res lepo od vas. V ostalem pa se vam zahvaljujem za odkritost.«

Ostnila ga je z ostrim pogledom; hotela je še nekaj pripomniti, a si je premislila in odšla iz sobe. Pri tem, ko sem ji odprl vrata za slovo, mi je podarila bežen smehljaj.

»Da, da, zelo je pametna,« je mrmral moj prijatelj, vendar Hercule Poirot nič manj.«

»Kaj mislite s tem?«
»Da je bilo zelo lepo in pametno od nje, spoprijateljiti se s premoženjem Jima Lazarusa.«

»Povedati vam moram, da se mi vaša pripomba gnusi.«
»Mon cher, vedno imate pravo reakcijo na nepravem mestu. Trenutno ne pride v poštev takost. No, če ima gospa Rice vdanega prijatelja, ki ji z bogastvom lahko izpolni vse želje — potem pač ne vidim potrebe, da bi madame Rice umorila svojo najboljšo prijateljico!«

»Ah! sem se začudil.«
»S'est ca... ah!«
»Zakaj niste zadržali hladne plavalaske, da bi ne odšla v sanatorij?«
»Zakaj naj bi se izdal, da imam tudi jaz roko pri tej stvari? Ali morda Hercule Poirot prepričuje mali Nick sprejemati svoje prijatelje? Kakšen smešen domislek! Zdravniki in bolničarke ugovarjajo. Predvsem sitne bolničarke, prepolne odredb, predpisov in zdravniških ukazov!«

»Ali se ne bojite, da bi znal le eden ali drugi priti do nje? Če Nick vtraja na tem?«
»Nič, dragi moj Hastings, ne bo prestopil praga raven mene in vas. Čim prej se spravila na pot, tem bolje.«

Ne da bi se predhodno najavil, je ta trenutek stopil čez prag v obo George Challenger, zaripel od jeze in ogorčenja.

»Mi hočete vsaj povedati, kaj to pomeni, mr. Poirot?« je nadrl mojega prijatelja. Telefoniral sem v ta prekleti sanatorij, kamor ste zavlekli Nick,

povprašal po njenem počutju in kdaj bi jo lahko obiskal. No, in tedaj sem dobil sporočilo, da so zdravniki vsak obisk prepovedali. Kaj se to pravi? Kar odkrito? Je to vaše delo mr. Poirot? Ali pa je Nick zaradi razburjenja resno zbolela?«

»Monsieur, zagotavljam vam, da v vsem svojem življenju nisem še izdelal navodila za bolnišnice in slične ustanove. Kako bi se kaj takega upal? — Zakaj ne pokličete zdravnika — kako se že piše? Aha, Graham... doktor Graham.«

»Sam že poskrbel, mr. Poirot. Odgovoril je, da se Nick počuti tako, kakor je po vsem tem pričakovati — običajne čenče. Poznam se te trike, ker je moj stric zdravnik. Zdravnik za živčne bolezni v Londonu, na Harley Streetu za psychoanalise in vsa to šaro. Tako vem, kako se sorodnike in prijatelje s sladkimi besedami zadržuje. Vendar v tem primeru vem, da Nick nikakor ni tako bolna, da bi ne mogla koga sprejeti, razen če vi mr. Poirot tičite za tem.«

Prijatelj je opazoval mornarja s prizanesljivo dobrotnostjo in ni bilo prvič, da je imel Poirot sočutje z zaljubljenecem.

»No, tedaj me poslušajte, mon ami,« je dejal. »Če bi se nekomu dovolil obisk, potem se ostalim ne more odbiti. Razumete. Ali vsem ali nikomur. Midva oba, vi in jaz želiva gospodični varnost. Dobro. Zato pravim — nobenemu.«

»Potem se uklonim,« je mrmral. »Toda...«
»Pst! O tem ne bova več zgubljali besed, celo pozabila bova, kar sva govorila. Sedaj je namreč potrebna največja previdnost.«

Poirot je smeje odsklinal z glavo.
»No, in sedaj,« mi je dejal, ko so se zaprla vrata za vjhravim kapitanom, »medtem ko se bodo šelši mr. Challenger in madame Ir. morda tudi Jim Lazarus v cvetiljarni, se hočem v miru odpraviti v sanatorij.«

»Da, tam dobiya odgovor na ta tri vprašanja?«
»Da, čeprav že vem za odgovor,« je pristavil zvito.
»Kako...?«
»Seveda, Hastings.«

»Toda, kdaj ste ga našli?«
»Ko sem pospravill zatrk, mon chere. Nato se mi je zastrmel v obraz. Nikar me ne mučite že vnaprej!« sem vzklilnil.
»Ne, hočem, da slišite odgovor iz njenih ust.
Nato — da bi moje misli spjelj drugam — mi je ponudil odprto pismo. Bilo je mnenje o vrednosti slike starega Nickolasa Buckleya, ki je bila cenjena največ na dvajset pfuntov.
»S tem je ta točka pojasnjena,« je menil Poirot.
»Nobene misli v tej mišji luknji!« sem dejal. Ta moj izrek bi si bil Poirot še pred leti ob kakšni drugi priložnosti bolj vtisnil v spomin.
»Ho, se še spominjate...?« se je smejal prijatelj.
»Da, res. Nobene misli v oni mišji luknji. Dvajset pfuntov in mr. azarus je ponujal petdeset. Precej slaba vrednostna presoja za očitno tako pametnega mladega gospoda!«

»V sanatoriju, ki je stal na vrhu nekega griča in se je razgledoval daleč čez zaliv, nas je sprejel belo obleča. vratar ter nas popeljal v neki mali prostor, kjer se nam je takoj pridružila neka bolniška sestra.«

Pogled na Poirota ji je zadostoval. Brčkone ji je dr. Graham natančno opisal mladega detektiva, in v resnici se je opis tako točno ujemal v vsem, da je sestra le s težavo udušila smehljaj. »Miss Buckley je zelo dobro spala,« je povedala. »Hočete z menoj gor?«

Najinega varovanca sva našla v čedni sobici, a skozi široko okno so se razlivali sončni žarki. Na ozki železni postelji je bila videti Nick kot utrujen otrok. Lica so ji bila bleda, a oči sumljivo rdečkaste.

»Dobro je, da sta prišla,« je zaspepala, ko sta stala ob njeni postelji. Poirot je vzel malo deklisko roko med svoje. »Pogum, gospodična. Se vedno ostane nekaj, za kar se spiacja živeti.«

Pri teh besedah je trznila in njene temnomodre oči so iskale njegov obraz.

»Ali bi mi, gospodična, ne hoteli sedaj povedati, kaj vam sedaj povzroča skrb. Ali naj sam uganem. Ali vam lahko izrazim svoje nagloblje sočutje, mademoiselle?«

V njena bleda lica je planila rdečica. »Torej veste. Sicer je pa tako vseeno, kdo in koliko jih sedaj je — sedaj ko je vse mimo, sedaj, ko ga ne bom nikoli več videla.« Njen glas so zadušile solze.

»Pogum, gospodična.«
»Zadnje tedne sem pozabila ves svoj pogum, mr. Poirot. Upala sem in upala — in nazadnje proti svojemu prepričanju.«
Ne da bi vedel svetovati, sem pogledoval zdaj člega zdaj drugega. Razumel nisem niti besede.«

(Dalje prihodnjic.)

Zadružna
hranilnica in
posojilnica

B
R
E
Ž
I
C
E

ČESTITA ZA PRAZNIK 1. MAJA

vsem svojim cenjenim komitentom ter istočasno želim, da bi kmetijske zadruge v perspektivi zadovoljivo izvedle svoje poslanstvo pri socialistični preobrazbi našega kmetijstva ob tesni pomoči in sodelovanju Zadružne hranilnice in posojilnice, katera bo s finančnimi sredstvi vsepovsod. Jekoli bo to narekovala potreba, kreditirala akcije za sodobno obnovo kmetijstva in za razvijanje blagovne kmetijske proizvodnje.

Gostilna
PRI DIMNIKU

EDO KAVŠEK

nudi svojim cenjenim gostom vse vrste alkoholnih pijač in mrzla jedila.

Za obisk se priporoča in čestita vsem za 1. MAJ

EDO KAVŠEK

DELOVNI KOLEKTIV

Elektro-Trbovlje

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM K DOSEŽENIM USPEHOM IN JIM POŠILJA ISKRENE ČESTITKE ZA

PRAZNIK DELOVNIH LJUDI VSEGA SVETA — 1. MAJ!
NAJ ŽIVI DELAVSKI PRAZNIK!

BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE ZA PRAZNIK DELOVNIH LJUDI — 1. MAJ POŠILJA VSEM DELOVNIM Ljudem OKRAJA TRBOVLJE

Okrajni ljudski odbor
Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Okrajni odbor ZB NOV
Okrajni sindikalni svet
Okrajni komite LMS
Okrajni odbor zveze »SVOBOD« in prosvetnih društev in vse ostale množične organizacije

Čestitkam za 1. MAJ se pridružuje tudi KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

»Preskrba«
v ZAGORJU ob Savi

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZK
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET

ZAGORJE

IN MNOŽIČNE ORGANIZACIJE TER DRUŠTVA ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM OB MEDNARODNEM DELAVSKEM PRAZNIKU — 1. MAJU.

Delovni kolektiv
TOVARNE

»beta«

v RADEČAH

Čestita vsem prebivalcem trboveljskega okraja k delavskemu prazniku

1. MAJU.

TRBOVLJE

NAJ ŽIVI PRAZNIK DELOVNIH LJUDI — 1. MAJ!

Ob mednarodnem dnevu dela čestita vsem kolektivom in investitorjem ter jim želim še več uspehov v nadaljnji izgradnji socializma.

Kolektiv SGP »ZASAVJE«
Trbovlje

GRADBENO PODJETJE

Dava

Videm - Krško

Čestita vsem delovnim ljudem širom po domovini k prazniku delovnih ljudi — 1. MAJU.

Občinski ljudski odbor Radeče
Občinski komite ZK Radeče
Občinski odbor SZDL Radeče
in vse množične organizacije
Občinski komite LMS Radeče

ČESTITAJO
ob delavskem prazniku —
1. MAJU.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza
BREŽICE

čestita ob 1. maju
vsem kmetijskim proizvajalcem našega okraja

Vino Brežice

se uveljavlja
vse bolj in bolj

Trgovsko izvozno podjetje »Vino Brežice« se vedno bolj uveljavlja v izvozu naših domačih vin. Tako je podjetje lanske leto izvozilo na inozemski trg 250 vagonov vina, in to v Vzhodno in Zahodno Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Holandijo, Belgijo, Češkoslovaško, SSSR, Poljsko in Švico. — V izvozu so bila zajeta vina: 1/3 visokokvalitetnih, 1/3 deseterih in 1/3 konsumnih vin, in ravno to zadnje je izredno važnega pomena za področje posavskega vinorodnega okoliša, posebno Bizeljskega. V drugi polovici lanskega leta je podjetje »Vino Brežice« doseglo pravo ravnovesje na zunanem tržišču s celotnim asortimentom, to se pravi, lahko je dalo na trg vse, kar ta zahteva in potrebuje. Stalni krog odjemalcev iz 10 držav, ki si ga je podjetje pridobilo, nam dokaj zgovorno priča o priljubljenosti naših vin, saj je podjetje letošnje leto v prvem tromesečju že izvozilo 200 vagonov vina v tujino. Bilanca lanskega leta je pozitivna in je podjetje lahko dalo letos zadrugam še doplačila. Vina se v inozemstvo izvažajo v železniških cisternah. Prihajajo pa kupci tudi direktno v Brežice po vino sami s ka-

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA ZA 1. MAJ KOLEKTIV
PODJETJA »VINO BREŽICE«

mpioni in prikolicami. Tako so prve dni aprila t. l. prišli v Brežice zastopniki podjetja iz Hamburga, ki so naenkrat naložili 260 hl vina.

»Vino Brežice« nudi domača in vina iz ostalih vinorodnih področij Jugoslavije na debelo in drobno. V zalogi ima pristna domača bizeljska vina in vina ostalih posavskih vinogradov. Razen tega tudi ostala jugoslovanska vina. Da podjetje res uživa sloves v dobrem poslovanju, nam potrjuje dejstvo, da so štajerski vinogradniki državnih posestev Podlehnik, Dravinji vrh, Kapela pri Radgoni in Vinarska zadruga Ormož zapali svoja kvalitetna vina v izvoz »Vino Brežice«. Okrog 40 vagonov teh vin je bilo letos že izvoženo. Zadržno vinarstvo Brda se je tudi odločila izvažati svoja vina podjetju »Vino Brežice«. Iz kleti v Brdih so letos že izvozili nad 20 vagonov vina.

Podjetje »Vino Brežice« name-rava sporazumno z KZ, ki se ukvarja z odkupom in prodajo vina, urediti in koordinirati njihovo poslovanje tako, da bo leto za leto vlagala določena sredstva v fond za obnovo vinogradništva.

DELOVNI KOLEKTIV

„Pohištva“

Trbovlje

pošilja vsem prebivalcem Zasavja borbene pozdrave ob mednarodnem delavskem prazniku — 1. MAJU.

Klavnica V ZAGORJU

Čestita vsem delovnim ljudem
za mednarodni praznik — 1. MAJ

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

»POTROŠNJA«, Zagorje

Z vsemi svojimi poslovalnicami čestita
vsem delovnim ljudem k prazniku
1. MAJU — in se priporoča.

NAJ ŽIVI PRAZNIK DELOVNIH
LJUDI 1. MAJ!

Vsem obiskovalcem kina
»SVOBODE-TRBOVLJE II« se
priporoča za nadaljnji obisk
v kinematografu
»Svobode-Trbovlje II«
in jim čestita k prazniku
delovnih ljudi

Tudi v bodoče bomo skrbeli za
izbor najboljših filmov
in tako zadovoljni siehernega
obiskovalca.
Za obisk se priporoča

Uprava kina „Svoboda Trbovlje II“

Kar prijetno so počutili v gostini

»DOLENJKA« — Tinko Pust
Trg Franca Fakina

VSEM SVOJIM GOSTOM ČESTITATA ZA 1. MAJ.
TINKO PUST

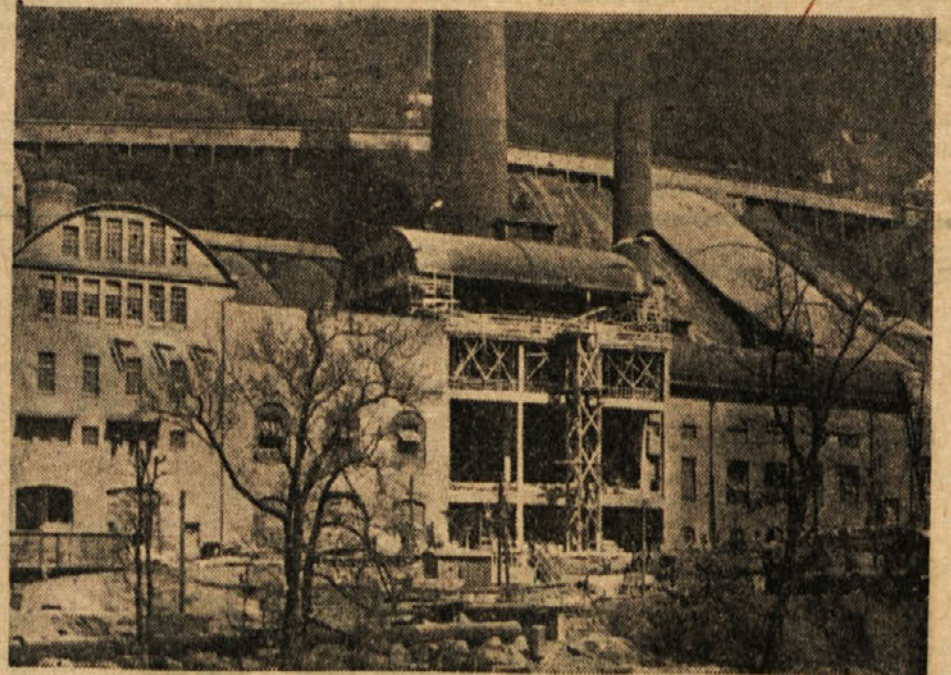
Vsem svojim članom in delovnim ljudem širom
po Zasavju čestita za 1. MAJ

Kmetijska zadruga
IZLAKE NAD ZAGORJEM

DELOVNI KOLEKTIV

ELEKTRARNA TRBOVLJE

Čestita za 1. maj — praznik vsega delovnega
ljudstva. Vsem delovnim ljudem socialistične
Jugoslavije želi še nadaljnjih uspehov!

Vse sile
za izgradnjo
naše
socialistične
države

SPLOŠNA
OBRTNA
KOVINARSKA
ZADRUGA

Videm - Krško

IZDELUJE RAZNO LADIJSKO, IN-
DUSTRIJSKO IN STAVBNO OPRE-
MO. — CENE SOLIDNE — DOBAVA
AZURNA — IZDELKI KVALITETNI
VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTI-
TA ZA 1. MAJ

DELOVNI KOLEKTIV

Borbena pozdrav za praznik 1. MAJ
pošilja vsem delovnim ljudem

KOLEKTIV

RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA TRBOVLJE - HRASNİK

Naj živi praznik delovnih ljudi
1. MAJU!

Gostinska zbornica za okraj Trbovlje

Z VSEM SVOJIM ČLANSTVOM ČESTITA VSEM
PRIJATELJEM DOBRE POSTREŽBE

K PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI
1. MAJU!

Naše geslo je: MI VAM — VI NAM!

KOMUNALNO PODJETJE »KOMUNALA« - BREŽICE

kovinski, vodoinstalaterstvo, kleparstvo in ključavničarstvo; elektro, elektromehanična in tehnična dela, TOBI servis, Radiocenter, soboslikarstvo in pleskarstvo, gradbena in ostala dejavnost.

ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM BREŽIC
K 1. MAJU.

Mestna pekarna V BREŽICAH

čestita vsem svojim odjemalcem
in delovnim ljudem k mednarodnemu prazniku — 1. MAJU.

TRGOVSKO PODJETJE

Potrošnja TRBOVLJE

z vsemi poslovalnicami čestita delovnim ljudem Zasavja k 1. maju,
mednarodnemu delavskemu prazniku.

ČESTITKAM
OB PRAZNOVANJU
1. MAJA
SE PRIDRUŽUJE TUDI

KMETIJSKA ZADRUGA z.o.j. BREŽICE

Kolektiv trgoveškega podjetja

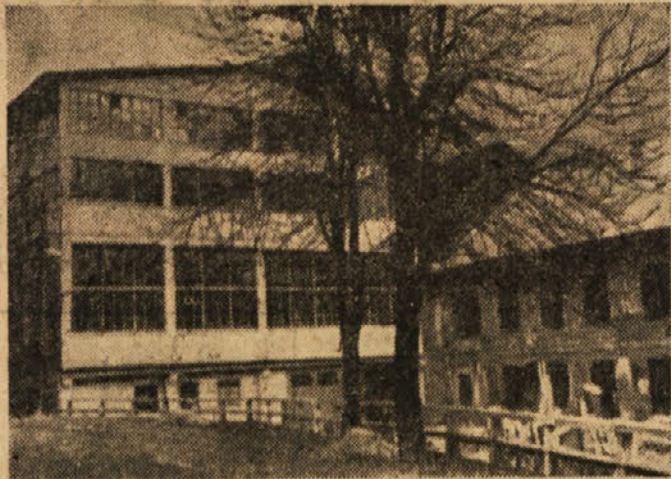
»LJUDSKA POTROŠNJA« BREŽICE

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ŠIROM PO
ZASAVJU K 1. MAJU.
s uslužnostnimi obrati:

Steklarna Hrastnik

DELOVNI KOLEKTIV
ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM V OKRAJU
TRBOVLJE K PRAZNIKU
DELA — 1. MAJU!

Steklarna Hrastnik izdeluje danes vrsto steklenih izdelkov, ki smo jih morali prej uvažati. Tudi v bodoče se bo kolektiv boril za čimboljšo kvaliteto. — Delamo za vso državo — za izvoz, za široko ljudsko potrošnjo, v zadovoljstvo ljudskih množic — vse za čimprejšnjo zgraditev socialistične Jugoslavije!

Živel

1. maj -

praznik

delovnih

ljudi

DELOVNI KOLEKTIV

Kemične tovarne Hrastnik

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OKRAJA
TRBOVLJE K DOSEŽENIM USPEHOM IN JIM
ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK - 1. MAJU!

TRGOVINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ TRBOVLJE

z vsem svojim članstvom občine ZAGORJE, TRBOVLJE, HRASNİK, RADEČE, SEVNICA, SENOVO, VIDEM-KRŠKO in BREŽICE

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OKRAJA
TRBOVLJE K PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI
1. MAJU.

Najboljši PORTLAND CEMENT vam nudi

CEMENTARNA TRBOVLJE

VSEM DELOVNIM LJUDEM
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE
ČESTITA K DELOVNIM USPEHOM
IN JIM ŽELI ŠE NADALJNJIH
USPEHOV PRI IZGRADNJI SOCIALIZMA!

KOLEKTIV TRBOVELJSKE CEMENTARNE BO
TUDI V BODOČE SKRBEI ZA DOBRO KVALITETO
CEMENTA, KI JE SVETOVNO ZNAN, V
SPLOŠNO ZADOVOLJSTVO TISTIH, KI UPORABLJAJO
NAŠ CEMENT.

NAJ ŽIVI DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJU —
PRAZNIK VSEGA SVETA!

KOLEKTIV

Rudnika rjavega premoga v Zagorju ob Savi

Čestita vsem kolektivom naše domovine k prazniku 1. MAJA.

V našem rudniku je tudi obrat VARNOST, ki izdeluje naglavne svetilke, osvetlovalne ventilatorje za zapljinjene jame, čistilce jamskih vozličkov; v pripravi pa so še ostale signalne naprave za jame.

Priporočamo kvalitētne in cenene izdelke.

LJUDSKA
OBLAČILNICA
HRASTNIK

pri Steklarni in Rošu v Hrastniku se zahvaljuje vsem svojim odjemalcem. — Hkrati pa želi vsem starim in novim obiskovalcem mnogo uspehov ob delavskem prazniku — 1. maju!

Vsem svojim gostom čestita k prazniku — 1. maja gostilna

JESENSEK Jože
Videm-Krško
pri postaji in se priporoča.

ČESTITKAM ZA PRAZNOVANJE

1. MAJA

SE PRIDRUŽUJE TUDI

„IMPERIAL“

TOVARNA ČOKOLADE IN LIKERJEV
VIDEM-KRŠKO

Tovarna proizvaja vse vrste sulfite, nebeljene in beljene celuloze, ovojni papir, časniški papir in srednjefini papir. Letos bo proizvodnja papirja in lesovine znatno večja kot lani. Tudi letošnje leto bo tovarna zadovoljila jugoslovanski trg z roto papirjem. Kolektiv čaka v letošnjem letu vrsta važnih nalog: dograditev oplemenjevalnice za proizvodnjo viskozne celuloze, postavitve četrtega kuhalnika, nakup novega papirnega stroja za izdelovanje novih vrst papirja. Proizvodne naloge, ki se postavljajo pred kolektiv te velike tovarne, so velike, toda vendar le-ta upa, da jih bo skupnimi močmi zadovoljivo rešil.

Tovarna celuloze in papirja

Videm-Krško

čestita vsemu delovnemu ljudstvu
za praznik delovnih ljudi vsega
sveta 1. MAJ

KINO
»SVOBODA«
VIDEM

se zahvaljuje za obisk vsem obiskovalcem kina na Vidmu ter jim obljublja, da bo tudi v bodoče skrbel za izbor najboljših filmov in za razvedrilo in zabavo delovnih ljudi.

Vsem obiskovalcem čestita za 1. maj.

Kino
»SVOBODA«
na Vidmu

Prav prijetno razvedrilo in oddih ter dobro postrežbo vam nudi

Hotel „Sremič“

ki se prav tako pridružuje čestitkam ostalih delovnih kolektivov za 1. MAJ.

Valvasorjeva tiskarna Videm-Krško

Izdeluje vsa knjigoveška in tiskarska dela hitro.
Cene solidne.

Vsem delovnim ljudem čestita za 1. MAJ

KOLEKTIV

Uredništvo
in uprava

»ZASAVSKEGA
TEDNIKA«

čestita vsem
delovnim ljudem
socialistične
Jugoslavije za
1. MAJ

TRGOVSKO PODJETJE
NA VELIKO

„Krka“

BREZICE

Čestita k delavskemu prazniku — 1. MAJU —
maloprodajni mreži in potrošnikom ter vsem ostalim poslovnim prijateljem.

Delavsko prosvetno društvo

Svoboda Trbovlje II - PEVSKA SEKCIJA

PRIREJA V PROSLAVO PRAZNIKA 1. MAJA V
DOMU SVOBODE TRBOVLJE II PEVSKI KONCERT
NARODNIH IN UMETNIH PESMI POD VODSTVOM
DIRIGENTA PROFESORJA STANETA PONIKVARJA
PRICETEK KONCERTA JE V SREDO, 30. APRILA
OB 19. URI
V LJUDNOVABLJENI!

AVTOTRGOVINA - Videm-Krško

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM
ZA 1. MAJ.

HKRATI PA OBVEŠČA KUPCE, DA IMA STALNO NA ZALOGI VES AVTOMATERIAL, MOTORNA IN NAVADNA KOLESA.